

ENONKOSKEN KUNTA
Tilinpäätös 2019

Sisällysluettelo

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2 Kunnan hallinto	3
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	
Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät	4
Kuntien yleinen taloudellinen kehitys	5
Taloudellinen kehitys Savonlinnan seudulla	6
1.4 Kunnan taloudellinen kehitys	8
Oman kunnan taloudellinen kehitys	
1.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	9
1.6 Arvio kunnan todennäköisestä tulevasta kehityksestä	9
1.7 Kunnan henkilöstö	12
1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	12
1.9 Ympäristötekijät	14
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	
Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen	15
Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus	16
Ominaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon arviointi	16
Sopimustoiminta	16
Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä	16
Sisäisen valvonnan kehittämistarpeita	16
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	
Tilikauden tuloksen muodostuminen	17
Toiminnan rahoitus	17
Tasetarkastelu	18
Tuloslaskelma (ulkoinen)	19
Rahoituslaskelma	20
Tase	22
Kokonaistulot ja -menot	24
4. Kuntakonsernin toiminta ja talous	
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen liittyvistä yhteisöistä	24
Kuntakonsernin toiminnan ohjaus	25
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	25
Kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen	25
Konsernia ja konserniyhteisöjä koskevat tavoitteet	26
Itä-Savon sairaanhoitopiirin palvelut ja tavoitteiden toteutuminen	28
Taloyhtiöt	28
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	29
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	29
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	31
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	32
Konsernitase ja sen tunnusluvut	33
5. Tilikauden tuloksen käsittely	
Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	34
6. Kunnan toiminnan kehitys	
Strategiasta johdettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019	34
Talousarvion toteutuminen	
Tarkastuslautakunta	37
Kunnanhallitus	37
Sivistyslautakunta	44

Sisällysluettelo

Vapaa-aikalautakunta	51
Tekninen lautakunta	60
Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (ulkoinen/sisäinen)	65
Investointien toteutumisvertailu	67
Rahoituslaskelma - toteutumisvertailu	70
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	71
Kunnan tilinpäätöslaskelmat	
Tuloslaskelma (ulkoinen)	73
Rahoituslaskelma	74
Tase	75
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	77
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	78
Konsernitase ja sen tunnusluvut	79
Tilinpäätöksen liitetiedot	80
Enonkosken kunnan vesi- ja viemärilaitos (kirjanpidollinen taseyksikkö)	
- Tuloslaskelma	98
- Tase	99
- Rahoituslaskelma	100
Allekirjoitukset ja merkinnät	101
Luettelo kirjanpitokirjoista ja kirjanpidon säilytyksestä	102

TOIMINTAKERTOMUS

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Enonkosken kunta on tullut tutuksi ainutlaatuisen kauniista luonnosta ja rauhallisuudesta, mutta kunta tarjoaa myös kattavat peruspalvelut sekä turvallisen ympäristön elää ja asua. Enonkoski merkitsee yhdessä tekemistä, luottamusta ja pysyvyyttä sekä monille myös juuria. Enonkoski tarjoaa turvallisen kasvuympäristön perheille ja täällä arvostetaan vahvaa yhteisöllisyyttä, joka on meille kaikille voimavara. Enonkosken yhteisöllisyys tulee esille runsaana tapahtumatarjontana, luontoelämyksinä, puhtaana ja turvallisenä ympäristönä, jossa on tilaa luovuudelle. Enonkoskella on mahdollisuus harrastaa ja olla osallisena – erityisesti hyvät liikuntapalvelut ovat täällä vertaansa vailla!

Enonkosken kunnan strategia korostaa omatoimisuutta, aktiivisuutta, positiivisuutta ja tavoitteena meillä kaikilla on kunta, jossa kuntalaisten ja täällä vierailevien on hyvä olla. Vastuullisuuteen kuuluu tasapainossa oleva talous, jolla turvataan kunnan itsenäisyys ja hyvät peruspalvelut.

Syksyllä 2018 Enonkosken kunnan talousarvio vuodelle 2019 laadittiin tilanteessa, jossa yleinen taloustilanne oli hyvä ja talousennusteet ennakoivat tuleville vuosille talouskasvua. Enonkosken kunnassa on taloutta hoidettu aina vastuullisesti ja laadittaessa syksyllä 2018 talousarvioita vuodelle 2019 oltiin tilanteessa, jossa verotuloennusteet näyttivät haasteellisilta ja kulupuolella oli kasvupaineita. Talousarvio vuodelle 2019 hyväksyttiin tilanteessa, jossa tilikauden alijäämäksi muodostui -491 050 euroa ja syksyllä haettiin vielä lisämäärärahaa 135 000 euroa terveystoimen vastuualueelle.

Vuonna 2019 Enonkosken kunta teki kuitenkin ylijäämäisen tuloksen +162 415 euroa (vuonna 2018 tulos oli -255 162 alijäämäinen), joka muodostuu monista tekijöistä. Mielestäni Enonkosken kunnan viranhaltijat ja työntekijät ovat osoittaneet menneen vuoden aikana, että he mieltävät Enonkosken kunnan yhteiseksi yritykseksi, jossa toimitaan taloudellisesti ja vastuullisesti. Hyvän tilikauden tulosta selittää osaltaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kustannusten kasvun taittuminen – samoin muita ostopalveluja on käytetty aikaisempaa vuotta vähemmän. Enonkosken kunnalle on kertynyt myös kotikuntakorvauksia ennakoitua enemmän, samoin muita tukia ja avustuksia.

Haasteensa talouteen toi se, että verotuloja kertyi - 90 972 euroa vähemmän, kuin talousarvioon oli varauduttu – toisaalta vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna 231 838 enemmän. Valtionosuuksia tuli 8 006 euroa enemmän talousarvioon verrattuna ja vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna - 88 348 euroa vähemmän. Ylijäämäisen tilikauden tuloksen jälkeen kunnan kumulatiivinen taseylijäämä on 6 025 876 euroa (5 863 461 euroa vuonna 2018).

Vuoden 2019 nettoinvestoinnit olivat Enonkosken kunnassa 550 579 euroa (696 355 vuonna 2018). Merkittävimpänä investointina oli Laidunalueen kaavateiden sekä vesi- ja viemäriinjojen peruskorjaus ja katuvalojen uusiminen. Suunnitellut investoinnit saatiin toteutettua pääsääntöisesti talousarvioon varatuilla määrärahoilla. Määrärahalisäys (14 000 euroa) tehtiin tilikauden aikana vanhustentalojen paloturvallisuusinvestointiin sekä 8 000 määrärahan lisäys kaavateiden lunastukseen, jolla saatiin kaikki asemakaava-alueen lunastuskorvaukset maksettua. Vuonna 2018 aloitettu Vennonmäen vedenotto otettiin käyttöön kevään 2019 aikana.

Kangassaaren asemakaava oli nähtävillä keväällä 2019, josta jätettyjen lausuntojen pohjalta tehty uusi asemakaavaehdotus asetettiin nähtäville marraskuussa 2019. Asian valmistelu on edelleen kesken em. asemakaavasta annettujen lausuntojen ja maankäytösopimuksen osalta. Taajaman asemakaavan ja Jokisivu–Hyypiänniemen alueen asemakaavan päivittämistä jatketaan syksyllä 2020.

Enonkosken kunnassa tehtiin marras-joulukuussa päätös, että kunta laittaa vuonna 2020 myyntiin kunnan omistamista kiinteistöistä mm. Simanalan koulun, Hyypiänniemen vanhan meijerirakennuksen ja teollisuushalli II kiinteistön.

Uusyrityskeskukseen tilastoinnin mukaan Enonkoskelle perustettiin vuonna 2019 neljä uutta yritystä. Yritysyhteistyön tiivistämisen osalta kunta järjesti yrittäjien tapaamisen keväällä 2019. Enonkosken kunta otti vuoden 2019 alussa vastuulleen työelämäpalveluiden järjestämisen ja työelämäpalveluihin on luotu uusi toimintamalli, johon osana kuuluu PATE-toiminnan (palvelua työelämään) käynnistäminen. Enonkosken työttömyysaste on edelleen korkea – vuonna 2019 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on 12,3 %, joka on 8 % vähemmän kuin vuonna 2018.

Enonkoskelaiset yhdistykset toimivat edelleen aktiivisesti ja ovat yksi kunnan voimavaroista. Erilaisia yhdistysten järjestämiä tapahtumia kirjattiin runsaasti toimintavuoden aikana. Vuonna 2019 kunta jakoi perustoimintatukia ja erillistä tapahtumatukea noin 35 000 euroa hakemusten perusteella. Enonkoskella erilaiset tapahtumat toivat paikkakunnalle vierailijoita ja näiden kautta saatiin vahvasti esille myönteistä kuntakuvaa.

Monista haasteista huolimatta Enonkosken kunnan tulevaisuus nähdään valoisana, jossa on läsnä vahva yhteisöllisyys – toisten kuunteleminen, toisten arvostaminen, tuen antaminen ja usko tulevaisuuteen. Kiitän kaikkia kuntalaisia, kunnan työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja yhteistyötahoja vuoden 2019 yhteistyöstä!

Enonkoskella maaliskuussa 2020

Minna Laurio

kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto

Kunnanvaltuuston paikkajakauma	
Suomen Keskusta	10
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	5
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Perussuomalaiset	1
Yhteensä	17

Kunnanvaltuuston puheenjohtajat:
Puheenjohtaja Tauno Nurmio (SDP)
I varapuheenjohtaja Timo Loikkanen (Kesk.)
II varapuheenjohtaja Petri Purhonen (Kesk.)

Kunnanvaltuusto 31.12.2019

Klemettinen Helvi (SDP)
Kukko Juha (Kesk.)
Kylliäinen Heikki (SDP)
Laukkanen Kati (Kesk.)
Laitinen Marja (SDP)
Liukko Helena (KD)
Loikkanen Timo (Kesk.)
Malmstedt Jonna (Kesk.)
Muhonen Aki (Kesk.)
Männynsalo Keijo (sit.)
Niiranen Lauri (Kesk.)
Nousiainen Juha (Kesk.)
Nurmio Tauno (SDP)
Purhonen Petri (Kesk.)
Pöllänen Harri (Kesk.)
Rönkkö Teija (PS)
Turunen Kari (Kesk.)

Kunnanhallitus 31.12.2019

Puheenjohtaja Lauri Niiranen (Kesk.)
Varapuheenjohtaja Marja Laitinen (SDP)
Jäsenet
Laukkanen Kati (Kesk.)
Malmstedt Jonna (Kesk.)
Männynsalo Keijo (sit.)
Nousiainen Juha (Kesk.)
Turunen Kari (Kesk.)
Tehtäväalueen johtava viranhaltija Minna Laurio

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja Helena Liukko
Varapuheenjohtaja Aki Muhonen
Jäsenet
Heikki Kylliäinen

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Kaija Puurtinen
Varapuheenjohtaja Marja-Liisa Kaasinen
Jäsenet
Touko Ahokas

Kaija Puurtinen
Ahti Redsven

Raili Kokki
Heikki Rönkkö

Sivistyslautakunta

Puheenjohtaja Jonna Malmstedt
Varapuheenjohtaja Päivi Tistelgren
Jäsenet
Marko Lyytikäinen
Juha Nousiainen
Sanna Ratia
Tehtävääalueen johtava viranhaltija Tommi Tikka

Vapaa-aikalautakunta

Puheenjohtaja Hannu Huoman
Varapuheenjohtaja Tiina Natunen
Jäsenet
Kati Laukkanen
Timo Loikkanen
Esa Natunen

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Jari Luukkainen
Varapuheenjohtaja Helvi Klemettinen
Jäsenet
Asko Järveläinen
Topi Käpykangas
Henni Lyytikäinen
Tehtävääalueen johtava viranhaltija Keijo Kempainen

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

Joulukuussa 2019 Valtiovarainministeriö kansantalousosasto julkaisi taloudellisen katsauksen (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2019:69, Taloudellinen katsaus, talvi 2019) jossa todettiin, että maailmantalouden tilanne on yhä epävarma, vaikka joitain tasaantumisen merkkejä on olemassa. Maailmantalouden elpyminen vuodesta 2020 lähtien on kuitenkin hyvin hidasta.

Euroalueen näkymiä varjostaa Saksan teollisuuden haavoittunut tilanne ja talouskasvu euroalueella kiihtyy vuoden 2019 yhdestä prosentista noin puoleentoista ennustejakson loppua kohden. Yhdysvaltojen talouskasvu hidastuu jonkin verran ennusteperiodilla. Työttömyys on erittäin vähäistä, ja kuluttajien luottamus nykytilanteeseen on vahvaa, mutta ripein kasvu on jo takana. Kiinan talouden riskit kasvavat yhä ja varjostavat kasvunäkymiä. Talouskasvu hidastuu rakenteellisista syistä ennusteperiodin lopulla.

Maailmankaupan kasvu v. 2019 on hyvin heikkoa kauppakonfliktien seurauksena, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden meneillään olevan rakennemuutoksen takia. Maailmankauppa elpyy lähivuosina talousnäkyvien kohentumisen myötä ja maailmankaupan kasvu v. 2019 on hyvin heikkoa kauppakonfliktien seurauksena, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden meneillään olevan rakennemuutoksen takia. Maailmankauppa elpyy lähivuosina talousnäkyvien kohentumisen myötä.

Suomessa talouskasvu nopeutui alkuvuonna 2019. Koko talouden arvonlisäys kasvoi tammi-syyskuussa 1,6 % edellisvuodesta. Vahvimmin talouskasvua tuki teollisuustuotanto, mutta myös palvelujen arvonlisäys kasvoi vuodentakaisesta. Alkutuotanto sen sijaan supistui, eikä rakentamienkaan lisääntynyt. Teollisuuden arvonlisäys oli viimevuotista suurempaa metsäteollisuutta ja energiahuoltoa lukuun ottamatta. Elektroniikka- ja sähköteollisuuden tuotanto lisääntyi lähes 13 %. Myös palvelutuotannon kasvu oli laaja-alaista, sillä vain rahoitus- ja vakuutustoiminnan arvonlisäys supistui alkuvuonna.

Talouden tuottavuus on heikkoa. Työn tuottavuus työtuntia kohti koko taloudessa supistui viime vuonna, ja kehitys on parantunut vain hieman alkuvuonna. Teollisuuden tuottavuuskasvu on kohentunut, mutta teollisuuden kokonaistuottavuuden kehitys on monia maita heikompi. Työn

tuottavuuden taso Suomessa saavutti vasta v. 2017 finanssikriisiä edeltäneen tason. Tasoero euroalueen keskimääräiseen on yhä positiivinen, muttei läheskään niin suuri kuin ennen finanssikriisiä. Suuri osa tästä selittyy elektroniikkateollisuuden rakennemuutoksella. Kansainvälisen talouden heikoista uutisista huolimatta kotimainen talouskehitys näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä. Teollisuudessa tilauskannat ovat rakennus- ja teknologiateollisuuden toimialoilla yhä keskimääräisellä tasolla. Lisäksi julkisilla-, teollisuus- ja maatalousrakennustyömailla on ollut aloituksia vielä viime vuotta enemmän ja useilla palvelualoilla yritykset odottavat myyntinsä lisääntyvän. Toisaalta kasvun rajoitteistakin on aiempaa enemmän viitteitä, sillä teollisuus ei saanut enää lisää uusia tilauksia ja rakennusluvut ovat vähentyneet alkuvuonna. Lisäksi kysynnän puute on viime vuoden loppua yleisempää monella yksityisen liike-elämän toimialalla. Kasvun esteitä onkin valtaosalla teollisuuden, rakentamisen ja palvelualojen yrityksillä.

Tuotannon kasvun esteistä johtuen talouden aktiviteetti on hidastumassa. Kasvun hidastumisen taustalla on Suomeen kohdistuvan kansainvälisen vientikysynnän hiipuminen maailmankaupan hidastuessa sekä rakennusalan suhdanteen kääntyminen laskuun vahvan nousukauden jälkeen. Nopeimman kasvun vaihe näyttäisi olevan ohi. Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannetiedustelut viittaavat kasvun hidastuvan seuraavan puolen vuoden aikana teollisuudessa sekä rakentamisessa. Toisaalta ennusteen taustaoletukset maailmankaupan ja -talouden kasvun jatkumisesta tukevat tulevana vuosina vientiin suuntautuvaa teollisuustuotantoa ja siten välillisesti liike-elämän palvelutuotantoa. Erityisesti Suomen tärkeimmän kauppa-alueen Euroopan tuonin asteittainen lisääntyminen edesauttaa investointi- ja välituotteita valmistavaa suomalaista teollisuutta.

Positiivisesta alkuvuoden kehityksestä johtuen koko talouden arvonlisäys kasvaa vuonna 2019 runsaat puolitoista prosenttia. Kasvuvauhti hidastuu vuonna 2020 alle prosenttiin, mutta alkaa hitaasti toipua ja ylittää prosentin kasvuvauhdin v. 2022. Näin vaimea tuotannon kasvu on selvästi pienempää kuin 2000-luvulla keskimäärin. Edellä kuvattuun ennusteeseen liittyy runsaasti riskejä. Ennustettua heikompaan kehitykseen saattavat johtaa lukuisien epävarmuustekijöiden uudelleen eskaloituminen. Nämä heikentäisivät kansainvälistä kysyntää ja siten etenkin vientiä palvelevaa teollisuustuotantoa. Toisaalta ennustettua parempaan kehitykseen voivat johtaa monien investointisuunnitelmien toteutumisen mukanaan tuomat kapasiteettilisäykset teollisuuteen ja palvelutuotantoon.

Maaliskuussa 2020 maailmalla ja Suomessakin koronaviruksen vaikutukset maailmantalouteen ovat vielä epäselviä. Valtiovarainministeriö laskee parhaillaan kokonaistaloudellista ennustetta, jossa otetaan huomioon kaiken edellisen ennusteen jälkeen kertyneen uuden informaation. Ennusteluonnos toimitetaan hallituksen käyttöön julkisen talouden riiehen ja julkistetaan 16.4.20. Tässä vaiheessa on jo tiedossa, että koronaviruksen vaikutukset talouteen ovat epäsuotuisia. Ennusteen mukaan globaalit tuotantoketjut ja tuotanto häiriintyvät, kotitalouksien ja yritysten luottamus horjuu ja globaali kysyntä ja kauppa heikkenevät. Vaikutukset ovat sitä suurempia mitä laajemmalle virus leviää, mitä useampi sairastuu ja mitä mittavampiin sulkutoimiin ryhdytään viruksen leviämisen estämiseksi. Suurimmat vaikutukset kohdistuvat Kiinaan – sekä lyhyellä että pidemmällä tähtäimellä – ja seuraavaksi suurimmat vaikutukset Kiinan kanssa tiiviissä kauppavaihdossa oleviin maihin kuten Japani, Etelä-Korea, Australia ja Indonesia. Suomen kannalta on tärkeää, mitä tapahtuu toisaalta meidän vientimarkkinoillamme ja toisaalta täällä Suomessa.

1.3.2 Kuntien yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön julkaisu (2020:13) julkaisussaan 13.2.2020 Kunnat käännekohdassa? Kuntien tilannekuva 2020 tuo esille, että kuntatalous (kunnat ja kuntayhtymät) heikkeni selvästi vuonna 2019.

Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate heikkeni vuonna 2019 noin 0,4 mrd. euroa ja toimintakate 1,3 mrd. euroa. Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja tai arvonalentumisia, eikä nettoinvestointeja. Kuntatalouden lainakanta kasvoikin edellisvuoteen verrattuna noin 2,3 mrd.

eurolla yhteensä noin 21,8 mrd. euroon (kuntatalouden sisäiset lainat poistettuna). Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli vuonna 2019 noin 205 milj. euroa negatiivinen. Kuntien talous heikkeni vuonna 2019 kokonaisuutena selvästi ja lainakanta kääntyi kasvuun. Kuntien vuosikate heikkeni noin 270 milj. eurolla ja toimintakate lähes 1 mrd. eurolla vuodesta 2018. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoluokissa. Ainoastaan yli 100 000 asukkaan luokassa vuosikate ylitti koko maan tason sekä poistotason. Kuntien nettoinvestoinnit kasvoivat viime vuonna vain noin 1 prosentin verran, kun edellisvuonna kasvua oli hieman yli 17 prosenttia. Kuntien lainakanta kasvoi kuitenkin edelleen voimakkaasti: lainakanta kasvoi noin 1,7 mrd. eurolla yhteensä 18,4 mrd. euroon.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvoi voimakkaasti. Vuonna 2019 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 56, kun vuotta aikaisemmin vuosikate oli negatiivinen 43 kunnalla ja vuonna 2017 vain 4 kunnalla. Valtaosa negatiivisen vuosikatteen kunnista oli alle 10 000 asukkaan kuntia. Kuntien ohella myös kuntayhtymien talouden tunnusluvut heikkenivät vuonna 2019 selvästi. Kuntayhtymien toimintakate heikkeni yli 13 prosenttia ja vuosikate yli 15 prosenttia. Toimintakatteen ja vuosikatteen heikentyminen näkyivät myös kuntayhtymien tilikauden tuloksessa, joka heikkeni selvästi ja painui lähes 100 milj. euroa negatiiviseksi. Tilikauden tulos oli negatiivinen 56 kuntayhtymällä. Kuntayhtymien investoinnit pysyivät edelleen korkealla tasolla ja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna yli 20 prosenttia. Tämä näkyi myös kuntayhtymien lainakannassa, joka kasvoi lähes 700 milj. eurolla yhteensä 4,5 mrd. euroon. Kuntayhtymien talouden muutoksia voidaan selittää pääosin sairaanhoitopiirien talouden muutoksilla. Tilinpäätösarviotietojen mukaan sairaanhoitopiirien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni lähes 140 milj. eurolla ja yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 152 milj. euroa negatiivinen. Tilikauden tulos oli negatiivinen 17 sairaanhoitopiirillä koko maan 20 sairaanhoitopiiristä. Myös kuntayhtymien lainakannan nousu muodostuu valtaosin sairaanhoitopiireistä. Vaikka sairaanhoitopiirien nettoinvestoinnit pysyivät lähes edellisvuoden tasolla noin 750 milj. eurossa, kasvoi kuntayhtymien lainakanta yli 400 milj. eurolla. Lainakannan muutosta selittänee pitkään kiivaana jatkunut sairaalarakentaminen.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyyn tulevista kunnista ei voida tehdä tarkkaa arviota tilinpäätösarviotietojen perusteella, koska menettely perustuu konsernitilinpäätösten tunnuslukuihin, jotka julkaistaan vasta kesäkuussa 2020. Vuoden 2018 konsernitilinpäätöksiä ja viime vuoden kuntien tilinpäätösarvioita tarkastelemalla voidaan kuitenkin arvioida, että arviointimenettelyyn olisi tulossa 2–5 uutta kuntaa taseen kertyneen alijäämän perusteella.

1.3.3 Taloudellinen kehitys Savonlinnan seudulla

Talouskehitys

Etelä-Savon ELY-keskuksen 8.10.19 julkaiseman tiedotteen mukaan talouden kasvu ei ole maakunnassa yltänyt valtakunnan keskitasolle. Etelä-Savon yritysten kehitysnäkymät näyttävät kuitenkin edelleen myönteisiltä, mm. työllisyystilanne on selkeästi parantunut edellisestä vuodesta ja työttömyys on koko maan keskitasolla. Maakunnan talouden myönteisen kehityksen edellytyksinä ovat yritysten lisääntyvä kansainvälistyminen, työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen.

Etelä-Savon maakuntaliiton talousarvioluonnoksen vuodelle 2020 mukaan maakuntaohjelma 2018-2021 perustuu vuonna 2016 hyväksytyyn Etelä-Savon maakuntastrategiaan. Maakuntaohjelmalla vastataan maakunnan haasteisiin kohdentamalla toimenpiteet edistämään ihmisten hyvinvointia, elinkeinoelämän kasvua ja kansainvälistymistä, matkailua, biotalouden tuotantoa sekä älykästä erikoistumista.

Euroopan Unionin monivuotiset rahoituskehukset vuosille 2021-2027 vaikuttavat keskeisesti Etelä-Savon tulevaan EU-rahoitukseen. Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on Itä- ja Pohjois-Suomen erityispiirteiden huomioon ottaminen ja riittävän koheesiorahoituksen turvaaminen näille alueille tulevalla EU:n ohjelmakaudella.

Saavutettavuuden parantaminen on keskeinen osa maakunnan elinvoiman kehittämistä. Tärkein viiden Itä-Suomen maakunnan yhteinen tavoite on vuonna 2019 ollut raideyhteyksien nopeuttaminen niin, että sekä Savon että Karjalan radoilla matka-aika Helsinkiin ja Pietariin lyhentyisi kolmeen tuntiin. Vuoden 2020 aikana Etelä-Savon maakuntaliitto valmisteleekin maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ja on mukana myös valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelussa.

Savonlinnan seudun vahvuuksia ovat puunjalostus- ja teknologiateollisuus, palveluliiketoiminnan osaaminen ja hyvinvointimatkailu. Seudun mahdollisuuksiksi ovat nostettu mm. IT-alan avaukset, luonto- ja kulttuurimatkailu sekä Venäjän suunnalta avautuvat liiketoimintamahdollisuudet. Savonlinnan kaupunki on vuodesta 2013 alkaen sopeuttanut taloutta, rationalisoinut ja priorisoinut palvelutuotantoa, myynyt tarpeetonta käyttöomaisuuttaan sekä sopeuttanut henkilöstöään palvelutuotannon tarpeita vastaavaksi. Savonlinnassa on ollut Etelä-Savon vaikein työllisyystilanne. Työttömiä oli elokuun lopussa 1602 henkilöä, työttömyysaste 10,8 %, vastaavana aikana edellisenä vuonna työttömyysaste oli 11,0 %. Kaupungin osuus yli 300 päivää työttömänä olleista ja yli 1 000 päivää työttömänä olleiden palkkatukien maksatuksesta v. 2020 on 2,3 milj. euroa.

Itä-Suomen Yliopisto lakkautti syksyllä 2018 Savonlinnan Opettajankoulutuslaitoksen, jolla oli merkittävä vaikutus Savonlinnan alueen talouteen ja kehitykseen. Lakkautuksella oli paitsi merkittävä vaikutus negatiiviseen väestökehitykseen, myös ostovoimaan vähentävästi yli 10 miljoonalla eurolla/vuosi. Koulutuspaikkojen lakkautusten myötä tietyt vuokratilayhtiöt ovat purkaneet tyhjiilleen jääneitä kiinteistöjä ja yrityksiä on lopettanut toimintansa. OKL:n lakkauttamisesta Savonlinnalle myönnettiin kompensaatiotukipaketina kolmekymmentä mekaanisen puurakentamisen insinööriopintojen aloituspaikkaa ja syksyllä 2020 Savonlinnassa aloittaa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa kolme uutta koulutusala - kouluhyvinvointiin suuntautunut sosionomikoulutusohjelma sekä liikunnanohjaajien ja turvallisuusalan asiantuntijoiden koulutusohjelma. Vuotuisia aloituspaikkoja tulee olemaan kaikkiaan 150. Parikkalan rajanylityspaikan avaaminen kansainväliselle rajaliikenteelle vuonna 2024 sisältyy myös Savonlinnan kaupungin saamaan tukipakettiin. Lisäksi hallitus edistää Saimaannorppa-alueen pääsyä Unescon maailman luonnonperintökohteeksi.

Uusia yrityksiä perustettiin Itä-Savon uusiyrityksen kautta 195 kpl (206 kpl v. 2018), joista Savonlinnaan 145 kpl (152 kpl v. 2018) ja Enonkoskelle 4 kpl (6 kpl v. 2018). Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisussa (2019:52) Alueelliset kehitysnäkymät, syksyllä 2019 ennustettiin että verrattuna vuoteen 2018 elinkeinoelämä ja yritystoiminta sekä työttömyyden määrä ja rakenne tilanne olisi parempi. Työvoiman saatavuuden osalta puolestaan tilanne on pysynyt ennallaan.

Työllisyys ja työttömyys

31.1.20 Etelä-Savon maakuntaliiton julkaisemassa tilannekatsauksessa vuodelta 2019 työttömien määrä laski Etelä-Savossa vuodessa 2,5 prosenttia eli neljänneksi eniten koko maassa. Kahdeksalla TE-toimistoalueella työttömien määrä nousi. Etelä--Savossa oli tammikuun lopussa työttömänä 6 781 henkilöä, eli 174 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömänä oli vuodenvaihteessa 10,8 prosenttia työvoimasta.

Alle 25-vuotiaita työttömiä oli tammikuun lopussa 805, mikä on 98 henkilöä ja 11 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut Etelä-Savossa vuoden takaisesta seitsemän prosenttia.

Työttömien määrä on laskenut vuoden aikana sekä suhteellisesti että määrällisesti eniten Savonlinnan seutukunnalla. Työttömien määrä pieneni Savonlinnan seudulla 145 henkilöä eli kuusi prosenttia.

Savonlinnan kaupungissa työttömyys pieneni kahdeksalla prosentilla ja Enonkoskella yhdeksällä prosentilla. Työttömyysaste on molemmissa silti vielä maakunnan kärkipäässä. Työttömiä työnhakijoita on Savonlinnassa 1 801 ja osuus työvoimasta on 12,1. Koko Etelä-Savossa työttömiä on 10,8 prosenttia työvoimasta. Miesten osuus työttömistä on korkeampi kuin naisten. Myönteistä

on, että alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on laskenut edelleen. Korkeasti koulutettujen työttömien määrä on lisääntynyt.

Vaikka työttömyys on vähentynyt, lomautusten määrä on kasvanut Etelä-Savossa selvästi, peräti 18 prosentilla. Lomautukset lisääntyivät eniten rakennus- ja kuljetustyössä. Avoimia työpaikkoja Etelä-Savossa oli tammikuussa yli 3 300. Savonlinnassa avoimia työpaikkoja oli 678. Enonkosken kunnassa joulukuussa 2018 oli työttömien työnhakijoiden osuus 12,6 % työvoimasta ja joulukuussa 2019 12,3 %. Enonkosken tilanne oli parantunut sillä työttömyys vuoden 2016 lopussa 17,1 prosenttia.

Väestönkehitys

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku väheni Etelä-Savossa tammikuun 2020 aikana yhteensä vain 84 henkilön verran. Väestönmuutos oli selkeästi vähemmän miinuksella kuin edellisenä vuonna vastaavana aikana, jolloin tammikuussa väkiluku väheni 219 henkilön verran. Etelä-Savon ennakkoväkiluku oli tammikuun 2020 lopussa 142 296. Savonlinnan seutukunnassa asui vuodenvaihteessa 2019/2020 yhteensä 43 528 henkilöä (44 380 v. 2018 lopussa) eli – 852 vähemmän (-1 296 v. 2018 lopussa).

1.4 Kunnan taloudellinen kehitys

1.4.1 Oman kunnan taloudellinen kehitys

Syksyllä 2018 Enonkosken kunnan talousarvio vuodelle 2019 laadittiin tilanteessa, jossa yleinen taloustilanne oli hyvä ja talousennusteet ennakoivat tuleville vuosille talouskasvua. Enonkosken kunnan osalta talousarviota valmisteltiin kuitenkin tiukalla raamilla, koska verotuloennusteet näyttivät haasteellisilta ja kulupuolella oli kasvupaineita. Talousarvio vuodelle 2019 oli - 491 050 euroa alijäämäinen ja valtuuston 15.10.2019 kokouksessa myönnettiin vielä lisämääräraha 135 000 euroa terveystoimen vastuualueelle. Ennusteet siis eivät olleet talousarvion valmisteluvaiheessa myönteiset sekä sosiaali- ja terveystoimen menojen ennakoimattomuus toivat merkittäviä haasteita talouteen.

Vuonna 2019 Enonkosken kunta teki kuitenkin ylijäämäisen tuloksen + 162 415 euroa (vuonna 2018 tulos oli -255 162 alijäämäinen). Vuosikate parani edellisestä vuodesta ollen 817 450 euroa (338 971 euroa v. 2018) ja vuosipoistot olivat – 655 035 euroa. Tunnusluku 2019 vuosikate/poistot on 80 % (57 % vuonna 2018). Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Palvelujen ostojen osuus kunnan tilinpäätöksessä oli noin 7,7 miljoonaa euroa, joista suurimpana kulueränä olivat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ostot Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä. Näiden asiakaspalvelujen ostojen osuus kunnan tilinpäätöksen toimintakuluista olivat noin 52 % eli 6 141 474 euroa (54 % eli 6 406 949 v. 2018). Vuodesta 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon ostopalvelujen osuus on vähentynyt lähes 500 000 eurolla vuoteen 2019 verrattuna (61 % eli 6 639 344 euroa vuonna 2017). Vuonna 2019 palvelujen ostot kokonaisuudessaan alenivat noin 72 000 eurolla verrattuna vuoteen 2018.

Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet) rahoitettavan osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate alittui, toteuman ollessa 92,6 % eli – 738 579 euroa (- 108 267 euroa vuonna 2018). Merkittävimpinä tekijöinä olivat kotikuntakorvaukset, joita kertyi 75 907 euroa ennakoitua enemmän, muita myyntituottoja kertyi 46 900 euroa vähemmän ja muita tukia sekä avustuksia 50 039 euroa ennakoitua enemmän. Menopuolella vakinaisen henkilökunnan palkat alittuivat 116 731 eurolla ennakoidusta, määräaikaisten palkat ylittyivät 82 411 eurolla, asiakaspalvelujen ostot kunnilta alittuivat 36 786 eurolla, asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä alittuivat 308 596 eurolla, samoin asiakaspalvelujen ostot muilta alittuivat 26 863 eurolla, asiantuntijapalvelut ylittyivät 42 202 eurolla,

rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut alittuivat 47 684 eurolla ja muut palvelut alittuivat 41 031 eurolla verrattuna talousarvioon.

Verotuloja kertyi - 90 972 euroa vähemmän talousarvioon nähden ja vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna 231 838 enemmän. Valtionosuuksia tuli 8 006 euroa enemmän talousarvioon verrattuna ja vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna - 88 348 euroa vähemmän. Ylijäämäisen tilikauden tuloksen jälkeen kunnan kumulatiivinen taseylijäämä on 6 025 876 euroa (5 863 461 euroa vuonna 2018).

Enonkosken kunnan talous tulee olemaan lähivuosina edelleen hyvin haasteellinen, ellei työttömyystilanne tule merkittävästi helpottumaan tai kuntaan ei saada uusia asukkaita ja väestö ikääntyy. Näillä tekijöillä on merkitystä verotulokertymään. Samoin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset voivat vaihdella merkittävästi vuositasolla, joka vaikuttaa vääjäämättä kunnan taloudelliseen tilanteeseen. Ratkaisuja tulisi pikaisesti saada aikaiseksi myös mm. erikoissairaanhoidon järjestämisen osalta, koska kustannuspaineet terveydenhuollossa ovat kaikkien tiedossa.

1.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kuntaliiton toimintakertomusohjeen mukaan kunnan toiminnassa tapahtuneita olennaisia muutoksia voivat olla mm. lakisäätteiset uudet tehtävät tai toimintojen lakkauttaminen, toteutetut tai käynnistyneet suuret investointi- ja kehittämishankkeet, toimintojen yhtiöittämiset tai yhdistämiset, merkittävät takaustappiot tai kunnan määräysvallassa olevien merkittävien yhtiöiden tai muiden yhteisöjen purkaminen tai niiden selvitystilaan joutuminen.

Enonkosken kunnassa vuonna 2019 ei toiminnassa tapahtunut olennaisia muutoksia. Enonkosken kunnan taloushallinnon palvelut tuottaa edelleen Sarastia Oy. Vuonna 2019 aloitettiin Dynasty-asianhallinnan versiovaihto, jota jatketaan vuonna 2020.

Enonkosken kunta päätti tuottaa itse työelämäpalvelut omana tuotantonaan vuoden 2019 alusta lähtien. Kuntaan on laadittu työelämäpalveluiden malli, jossa toimijana on PATE (Palvelua työelämään) -keskus. Työelämäpalveluissa yhteistyötahoina ovat mm. Etelä-Savon TE-toimisto, Savonlinnan TYP eli monialainen työllistymistä edistävä yhteispalvelu ja Kela.

Enonkoskella Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuottaa edelleen Itä-Savon sairaanhoitopiiri Sosteri. Sosiaali- ja terveydenhuollon lakiuudistuksen sekä keskittämisesetuksen tuomien haasteiden myötä Sosterin voimavarat ovat rajalliset yksin vastata erikoissairaanhoidosta alueella, joten tarvitaan vahvayhteistyökumppani laadukkaiden lähi- ja päivystyspalveluidenturvaamiseksi Savonlinnassa. Enonkosken kunnanvaltuusto on 16.10.2019 kokouksessaan linjannut, kunta valtuuttaa Itä-Savon sairaanhoitopiiriin jatkamaan valmistelua julkisen erikoissairaanhoidon järjestämiseksi Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin kanssa huomioiden tuleva sote-uudistus.

Vuoden 2019 osalta merkittävimmät investoinnit olivat Laidunalueen kaavateiden sekä vesi- ja viemärilinjojen peruskorjaus ja katuvalojen uusiminen.

1.6 Arvio kunnan todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Enonkosken kunnan tulevaisuuteen vaikuttavat paitsi maailmantalouden ja Suomen valtion ratkaisut, myös kuntamme omat ratkaisut. Pääministeri Sanna Marinin hallitus on sitoutunut siihen, että normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää Suomessa kuntatalouden tilanteen kohenemistä. Hallitusohjelma tukeutuu 75 prosentin työllisyysastetavoitteen saavuttamiseen. Työllisyyttä edistävät toimet hyödyttävät myös kuntataloutta, mutta kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös rakenteellisia uudistuksia sekä kuntien omia sopeutustoimia.

Enonkosken kunnan tulevaisuus talouden osalta on riippuvainen verorahoituksesta (verotulot ja valtionosuudet). Kunnan verotulokertymään vaikuttavat keskeisesti ansiotulojen kehitys, väestön väheneminen, työllisyys, kunnassa toimivien yritysten liiketoiminnan kehitys sekä valtion ja kuntien

välisen jako-osuuden muutokset. Kuntatalouden kestävä tasapainon kannalta on tärkeää, että valtio ei kohdista uusia leikkaavia päätöksiä kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin tai lisätä kuntien tehtäviä nykyisestäään.

Kuntaliiton ennusteen mukaan kunnan taloudessa vuoden 2021 verotuloissa ennakoidaan olevan kasvua 2,1 % ja vuodelle 2022 kasvua 2,5 % nykyisillä veroprosenteilla. Jos kunnan tuloveroprosenttia nostetaan vuodelle 2021 esimerkiksi 21,50 %:iin, niin tuloveroa kertyisi 3 742 000 euroa ja jos tuloveroprosentti vuonna 2022 olisi 22,00 niin tuloveroa kertyisi 3 947 000. Nämä verotulojen lisäykset edellyttävät, että väestörakenne, ansiotulot ja vähennykset säilyisivät ennallaan. Tavoitteena on myös lisätä kunnan verotuloja kiinteistöverojen muodossa tekemällä kunnassa kiinteistöveroselvitys. Kunta seuraa alueen kuntien verojen ja maksujen tasoa, tavoitteena on pitää Enonkosken kunnan verotus kilpailukyisenä niin nykyiselle kuin uusille asukkaille, huomioiden kuitenkin palvelutuotannon kustannuksista aiheutuva kasvupaine. Kunnan talouden sopeuttamiseksi kunta pyrkii myös luopumaan tyhjillään olevista tai vajaakäyttöisistä rakennuksista lähivuoden aikana.

Väestömäärä tulee Tilastokeskuksen syksyllä 2019 julkaiseman ennusteen mukaan laskemaan tulevien vuosien aikana koko Etelä-Savon maakunnan alueella - voimakkaimmin väestöään ennusteen mukaan menettää puolestaan Savonlinnan seutu, 25 %. Vuodenvaihteessa 2019-2020 Enonkosken väestömäärä 1363 asukasta ja ennusteen mukaan kunnan väestömäärä vähenee vuosien 2020-2025 välillä 86 henkilöllä ja kymmenen vuoden kuluttua enonkoskelaisia on 162 henkilöä vähemmän, mikäli väestökehitys jatkaa nykyisellä tavalla. Ennusteen mukaan Enonkoskella syntyy noin 6 lasta/vuosi seuraavien kahdenkymmenenvuoden aikana ja väestömäärä tulee vähenemään kaikissa ikäryhmissä - erityisesti ikäryhmässä 15-64-vuotiaat. Huomioitavaa on siis, että väestöryhmien osuudessa nähdään kehitys väestön vanhenemisesta; ikäänntyneiden osuus kasvaa ja nuorempien ikäryhmien vähenee.

Vaikka Etelä-Savon maakunnan työllisyystilanne on selkeästi parantunut edellisestä vuodesta ja työttömyys on koko maan keskitasolla, ei tämä kehitys näy Enonkosken kunnan työttömyyslukuissa merkittävästi. Enonkoskella työttömien osuus työvoimasta on maakunnan korkeimpia, 12,7 % (68 henkilöä). Enonkosken työttömyystilanne on kuitenkin kohentunut, sillä vuonna 2009 Enonkoskella oli työttömänä 106 henkilöä.

Eryityisesti on huomioitava, että työttömyyteen voi osaltaan vaikuttaa työttömien työnhakijoiden matala koulutustaso, työpaikkojen sekä kulkumahdollisuuksien puuttuminen mahdollisiin työkohteisiin. Enonkosken työelämäpalveluiden mallilla pyritään aktiivisesti vaikuttamaan työttömyyteen, mutta myös työelämän ulkopuolella olevien elämänlaatuun mm. kuntouttavan työtoiminnan avulla.

Savonlinnan seudun elinvoimaisuus vaikuttaa koko alueen elinvoimaisuuteen. Savonlinnan seudun vahvuuksia ovat puunjalostus- ja teknologiateollisuus, palveluliiketoiminnan osaaminen ja hyvinvointimatkailu. Seudun mahdollisuuksiksi ovat nostettu mm. luonto- ja kulttuurimatkailu sekä Venäjän suunnalta avautuvat liiketoimintamahdollisuudet. Parikkalan rajanylityspaikan avaaminen kansainväliselle rajaliikenteelle vuonna 2024 on tässä yksi mahdollisuus. Savonlinnan kaupungin talouden haasteet heijastuvat koko alueelle – kaupungissa on Etelä-Savon vaikein työllisyystilanne ja Itä-Suomen Yliopiston Opettajankoulutuslaitoksen lakkautuksen on laskettu vaikuttaneen ostovoimaan vähentävästi yli 10 miljoonalla eurolla/vuosi.

Vuoden 2016 aikana käynnistynyt sote- ja maakuntauudistuksen esivalmistelu päättyi vuonna 2019 valtakunnallisen valmistelun raukeamiseen. Etelä-Savon ja Enonkosken kunnan kannalta keskeinen kysymys on se, millainen alue muodostaa sote-uudistuksen valmistelun perustan. Sosiaali- ja terveydenhuollon lakiuudistuksen sekä keskittämisasetuksen tuomien haasteiden myötä Sosterin voimavarat ovat rajalliset yksin vastata erikoissairaanhoidosta alueella, joten tarvitaan vahvayhteistyökumppani laadukkaiden lähi- ja päivystyspalveluidenturvaamiseksi Savonlinnassa. Enonkoski on linjannut, että kunta valtuuttaa Sosterin jatkamaan valmistelua julkisen erikoissairaanhoidon järjestämiseksi Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin kanssa huomioiden tuleva sote-uudistus. Enonkosken kunnan osalta valtiovallan tulevilla päätöksillä on suuri vaikutus, koska noin puolet budjetin toimintakuluista syntyy sosiaali- ja terveydenhuollon kuluista ja kunnan sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset ovat Etelä-Savon maakunnan keskiarvoa

korkeammat – johtuen mm. Itä-Savon sairaanhoitopiirin pienestä väestöpohjasta. Haasteensa sosiaali- ja terveystoimen kustannuksiin tuo vanheneva väestö.

Tulevien vuosien talousarvioiden ja taloussuunnitelmavuosia kunnan kaikissa toiminnossa toimintaa ja taloutta sopeutetaan kestäväen talouden turvaamiseksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kunnan omissa palveluissa korjaavista toimista tulee painopistettä siirtää edelleen vahvemmin varhaiseen välittämiseen ja ennaltaehkäisevään työhön. Tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin lisääntyminen ja palvelujen kustannuskasvun hillitseminen. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen panostetaan myös kunnan ja yhdistysten välisellä yhteistyöllä tukemalla taloudellisesti Enonkoskella toimivia yhteisöjä.

Enonkosken kunnan talousarvion suunnittelu perustuu tällä hetkellä arvioitavissa oleviin tietoihin ja oletuksiin yleisestä talouskehityksestä sekä kuntien ja valtion kustannusjaosta. Enonkosken kunnalla on edelleen keskeisenä tavoitteena peruspalveluiden tuottaminen kuntalaisille laadukkaasti ja taloudellisesti sekä kunnan strategisten tavoitteiden toteutuminen.

Enonkosken kunnan julkista kuvaa yhdenmukaistetaan ja uudistetaan siten, että markkinoinnissa ja viestinnässä painopiste kohdentuu Enonkosken kunnan uusiin kotisivuihin, jotka valmistuvat v. 2020 keväällä. Lisäksi sosiaalisen mediaa hyödynnetään viestinnässä yhä enemmän. Investoinneissa on huomioitu kunnan välttämättömät investointitarpeet vuodelle 2020 sekä taloussuunnitelmavuosille 2020 - 2022. Talousarviovuoden investoinnit pyritään rahoittamaan suunnitelman mukaan pääosin kunnan kassavaroilla ja toistaiseksi talousarvioon ei ole tehty tai suunniteltu lainavarauksia tuleville vuosille.

Tulevaisuudessa väestön ikääntymiseen liittyvien palvelutarpeiden voimakas kasvu, epävarmuus ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta, yhdenvertaiset palvelutarpeet ja ongelmat heikon verotulokertymän kanssa tuovat paineita Enonkosken kunnalle. Kunnan tulee kyetä sopeuttamaan palvelurakenteitaan, erityisesti lapsi-ikäluokkien pienentyessä sopeuttamispaineet kohdentuvat varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Toisaalta alueen asuntojen hintojen laskeminen on mahdollisuus asuntosijoittajille tai perheille – toisaalta pankit eivät välttämättä luotota asuntojen ostajia, joten huolena on tulevaisuudessa tyhjilleen jäävät kiinteistöt.

On tutkittu, että ihmiset ovat vahvasti kotipaikkaindentiteettisiä, joten tavoitteena on pitää nykyiset enonkoskelaiset paikkakunnalla tarjoamalla hyvät peruspalvelut ja turvallinen sekä viihtyisä asuinympäristö. Tahtotilana on myös saada tänne takaisin niitä, jotka ovat Enonkosken syystä tai toisesta aikanaan jättäneet tai jotka näkevät tulevaisuutensa Enonkoskella. Alhainen syntyvyys on selkeä haaste, johon kunta pyrkii vastaamaan lapsiperheeseen panostamalla. Enonkosken kunnalla on tarjota kaikenikäisille asukkaille kattavat liikunta- ja lenkkeilymahdollisuudet, lisäksi yhteisöt järjestävät kunnan kanssa tapahtumia, joihin voi kuntalaiset osallistua ja kirjasto tarjoaa lukuelämyksiä kaiken ikäisille. Tonttimaata on tarjolla edullisesti hyviltä paikoilta. Elinvoima muodostuu paitsi kuntien asukkaista – myös kuntien asukkaiden elämänlaadusta ja yhteisöllisyydestä.

Tähän ei Enonkosken kunta yksin pysty, vaan valtakunnan päätöksentekijöiden tulee nähdä pienten maakuntien keskuskaupunkien ja pienten sekä keskisuurten keskusten vahvistamisen mm. investoimalla alueille. Tulevaisuudessa Enonkosken kunta voi profiloitua asuin- ja elinympäristönä, jossa puhdas luonto ja ympäristö nähdään voimavarana ja investointina tulevaisuuteen.

Enonkoskella on uskottava kuntastrategian vahvaan viestiin, jossa kunnassa on osallistuva ideointikulttuuri, yhteistyö on sujuvaa, toimintaympäristö on turvallinen, päätöksiin sitoudutaan ja lupauksista pidetään kiinni. Strategia korostaa omatoimisuutta, aktiivisuutta, positiivisuutta ja tavoitteena meillä kaikilla on kunta, jossa kuntalaisten ja täällä vierailevien on hyvä olla. Riippuu meistä kaikista, onko Enonkosken tulevaisuus valoisa, jossa on läsnä vahva yhteisöllisyys – toisten kuunteleminen, toisten arvostaminen, tuen antaminen ja usko tulevaisuuteen. Taantuvalla paikkakunnalla on mahdollisuuksia, jotka täällä vierailevat tai tänne tulevat näkevät mahdollisuutena. Matkailulla voi olla Enonkoskella tulevaisuutta, siihen tarvitaan kuitenkin vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Savonlinna on Itä-Suomen maakuntien yhteinen ehdokas Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodeksi 2026. Saimaa-ilmio -hankkeessa Savonlinna toimii

ECOC-kulttuuriohjelman ydinkaupunkina, jossa Enonkosken kunnalla on Savonlinnan ”kyljessä” hyötyä.

1.7 Kunnan henkilöstö

Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2019

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Määrä- aikaiset	Yhteensä	Työllistetyt	Kaikki yhteensä	v. 2018
Yleishallinto ja tarkastustoimi	3	2	5	1	6	4
Opetus- ja kulttuuritoimi	27	12	39	0	39	40
Ympäristö- ja tekniset palvelut	10	0	10	0	10	14
Yhteensä	40	14	54	1	55	58

Henkilöstön keski-ikä on noin 47 vuotta.

Henkilöstön lukumäärään lasketaan mukaan pääsääntöisesti päätoimisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö. Mm. perhe- ja omaishoitajia, sopimuspalomiehiä ja kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia henkilöitä ei huomioida lukumäärässä.

Enonkosken kunnan henkilöstökulut eläke- ja henkilösivukuluineen vuosina 2017–2019

Henkilöstömenot	2019	2018	2017
Palkat ja palkkiot	1 890 616	1 815 347	1 828 868
Eläkekulut	527 388	512 421	500 669
Muut henkilösivukulut	28 091	44 724	71 873
Henkilösivukulut yhteensä	555 478	557 145	572 542
Yhteensä	2 446 095	2 372 492	2 401 410
Henkilösivukulujen osuus henkilöstömenoista %	22,7	23,4	21,9

Palkkoihin ja palkkioihin sisältyi vuonna 2019 sijaisten palkkamenoja 105 794 euroa ja luottamushenkilöiden palkkioita 44 065 euroa.

	2019	2018	2017
Sijaiset	105 794	66 932	88 877
Luottamushenkilöt	44 065	43 374	53 467

Henkilöstön poissaolot	2019	2018	2017
- terveysperusteiset	444	510	322
- työtaturmat ja ammattitaudit	21	51	6
- perhevapaat ym.		335	206
- muut syyt		288	284
Yhteensä		1 088 pv	1 051 pv

Tarkemmat kunnan henkilöstöä koskevat tiedot löytyvät kunnan erikseen julkaisemasta henkilöstöraportista, joka käsitellään kunnanvaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Toiminnalliset riskit koskevat mm. henkilöstön osaamista ja saatavuutta, tietojärjestelmien toimivuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia. Rahoitusriskit voidaan ryhmitellä korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi.

Yleisesti

Suurimmat riskit kunnan kannalta liittyvät edelleen kiristyvään taloustilanteeseen lyhyellä aikavälillä ja sen vaikutuksiin verotulojen ja valtionosuuksien osalta. Pitkällä tähtäimellä suurimmat haasteet liittyvät väestörakenteen kehitykseen ja huonon yleisen taloustilanteen myötä mahdollisesti pahenevaan rakennetyöttömyyteen. Yksi ikäpolitiikan käytetyimmistä käsitteistä on huoltosuhte. Huoltosuhteella (elatusuhde) ilmaistaan väestön vanhenemisesta johtuvaa ongelmaa. Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15-64 -vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

Huoltosuhte, demografinen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Enonkoski	67,7	69,8	74,4	78,1	78,2	84,4	91,3	91,7	97,8	99
Koko maa	50,6	51,5	52,9	54,3	55,8	57,1	58,2	59,1	60,1	60,8

Huoltosuhte, demografinen Enonkoskella ja koko maassa vuosina 2009–2018 ©; THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2020

Heikkenevän huoltosuhteen myötä yhtä työikäistä kohden on useampi lapsi tai ikääntynyt kuin aiemmin. Tämä kehitys on hankala sikäläkin, että ikääntymisen myötä sairastavuuden voidaan ennakoita lisääntyvän.

Ikääntymisen myötä kunnan verotulojen voidaan odottaa laskevan. Toisaalta tietyillä aloilla on jo nyt pulaa työvoimasta. Tämän kehityksen ennakoitaan jatkuvan tulevaisuudessakin. Enonkoski omalta osaltaan joutuu kilpailemaan osaavasta työvoimasta. Tällaisia osaavan työvoiman saannin kannalta haasteellisia aloja ovat tulevaisuudessa todennäköisesti ainakin sosiaali- ja terveysala sekä sivistystoimi.

Vinoumaa väestörakenteessa kuvaa se, että vuoden 2018 lopussa 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä oli Enonkoskella 37,9 % (lähde THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005 – 2020), kun se koko maassa oli samaan aikaan 21,8 %. Nuoremmissa ikäluokissa Enonkosken osuus oli vastaavasti alhaisempi kuin Suomessa keskimäärin. Enonkoskella väestöstä oli alle viisitoistavuotiaita 12,9 % (koko maa 17,1 %) ja 15–64-vuotiaita oli 50,2 % (koko maa 62,2 %).

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisena riskinä voidaan nähdä tulevaisuudessa ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa kunnan palvelutoiminnan sujuvuuteen ja laatuun. Kasvatavat osaamisvaatimukset merkitsevät haasteita myös henkilöstön osaamiselle. Eläköityminen ja joidenkin alojen henkilöstön saatavuus voivat vaikuttaa ainakin tilapäisesti osaamiseen ja tätä kautta palvelutoimintaan. Lisäksi erityisesti pienen kunnan riskinä on riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä.

Tietotekniikan hyödyntäminen kunnan palveluprosesseissa voi edistää tuottavuutta ja helpottaa asiointia. Asian käänttöpuolella ovat palvelujen ainakin osittainen riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvallisuusriskit ja kasvava alttius mahdollisille toimintahäiriöille. Nämä riskit edellyttävät

vahvaa toiminnan jatkuvuuden ja sujuvuuden varmistamista häiriötilanteiden varalta ja näihin on varauduttu varautumissuunnittelun avulla.

Yhä heikossa taloustilanteessa oman riskinsä aiheuttaa sektorikohtainen lainsäädäntö, jossa ei pystytä huomioimaan lainsäädännön kunnille mukanaan tuomia lisävelvoitteita ja näin sekä taloudellista, että toiminnallista rasitetta. Esimerkiksi tiukkenevat työntekijöiden kelpoisuusvaatimukset ja henkilöstömitoitukset lisäävät entisestään rekrytointiongelmia erityistehtävissä. Toisaalta lainsäädäntö on tuonut kunnille koko ajan lisätehtäviä ja vastuita ja tällä tavoin hankaloitetaan kuntien toimintaa.

Merkittävin lainsäädännöllinen riski liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen. Sen myötä nämä kuntalaisten tärkeät peruspalvelut voivat keskittyä suurempiin keskuksiin ja pienen kuntien palvelujen saatavuus heiketä oleellisesti, mikäli uudistuksen toteutus ei onnistu lähipalveluja hyödyttävällä tavalla. Muutoksen aikataulusta ei ole muuttuneessa tilanteessa varmuutta.

Vahinkoriskit

Suurimmat vahinkoriskit liittyvät palo- ja myrskyvahinkojen tuomiin riskitekijöihin, jolloin jouduttaisiin toiminnat järjestämään poikkeustilanteissa. Esimerkkinä laaja myrskyn aiheuttama sähkökatko vaarantaa monia sähköenergiasta riippuvaisia toimintoja.

Kunnan vesihuollon varmentamiseksi on valmistunut 2018 uusi vedenottamo, jonka avulla voidaan varmistaa vedensaanti kaikissa olosuhteissa. Molemmissa vedenottamoissa on varauduttu myös varavoiman syöttöön aggregaatin avulla.

Lyhytaikaisiin vahinkoriskeihin, jotka aiheuttaisivat lyhytaikaisen sähkökatkoksen, on pyritty varautumaan muuallakin mm. varavoiman ja erilaisten varajärjestelmien avulla.

Rahoitusriskit

Kuntakonsernin lainakanta on pieni. Emokunnalla ei ole tilinpäätösvoonna 2019 velkaa, konsernilla on velkaa 804 000 euroa (1 082 000 euroa vuonna 2018). Asukasta kohden konsernivelka on 590 euroa/asukas (771 euroa/asukas v. 2018). Tämä koostuu siis etupäässä vuokra-asuntoyhtiöiden ja sairaanhoitopiirin velkasaatavista. Nopea korkotason nousu on riski asunto-osakeyhtiöille, tosin sellaista ei ole näköpiirissä. Matalan korkotason ennakoidaan jatkuvan pitkälle tulevaisuuteen. Vuokra-asunnoissa ei voida kohtuuttomasti nostaa vuokratasoa ja tätä kautta kunta on joutunut kompensoimaan riskiä hoitovastikkeiden kautta. Tilanne hankaloituu entisestään, mikäli vuokra-asunnot tyhjäntyisivät kunnan asukasluvun pienentyessä.

1.9 Ympäristötekijät

Kunta toimii alueellaan ympäristöviranomaisena ja valvoo myös muita toimijoita lupa- ja valvontaviranomaisena. Enonkosken kunta on osaomistajana Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:ssä joka osaltaan vastaa jätelain vaatimuksien täyttymisestä, kunnan varikolla on haitallisten jätteiden, SER- ja metallijätteiden vastaanottopiste. Jäteyhtiö vastaa muun muassa sekajätteen vastaanotosta ja käsittelystä Savonlinnassa Nousialan jäteasemalla. Kunta on jäsenenä Savonlinnan seudun jätehuollon yhteislautakunnassa. Yhteislautakunta on kunnan jätehuoltoviranomainen ja se vastaa yhdessä kunnan kanssa jätehuollon asioista kunnan alueella.

Ilmaista jätevesineuvontaa on jaettu maakunnallisella omavesi hankkeella, joka päättyi 2019 keväällä.

Enonkosken kunnan vesilaitos huolehtii toimialueensa jäteveden puhdistamisesta. Jäteveden puhdistaminen on toimintaa, jonka avulla kunnan vesilaitos pyrkii lieventämään asutuksen aiheuttamia ympäristöhaittoja toiminta-alueellaan. Toiminta edellyttää ympäristölupaa, jossa määritellään jäteveden sallitut pitoisuudet.

Etelä-Savon ympäristökeskuksen Enonkosken kunnan nykyiselle jätevedenpuhdistamolle tekemässä ympäristölupapäätöksessä on määritetty biologisen kuormituksen ja fosforin sekä absoluuttiset sekä prosentuaaliset arvot. BHK-arvo saa olla enintään 12,5 mg/l ja fosforipitoisuus enintään 0,7 mg/l sekä molempien suureiden osalta puhdistustuloksen on oltava vähintään 92 %. Jätevedenpuhdistamon toiminta on ollut alusta saakka moitteetonta eikä asetettujen lupaehtojen saavuttaminen ole tuottanut vaikeuksia, koska laitos mitoitettu huomattavasti suuremmille jätevesimäärille.

Ympäristömenoilla ei arvioida olevan sellaista olennaista vaikutusta tilinpäätöksen antamaan kuvaan kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, että nämä olisi eriteltävä liitetiedoissa. Kunnan vesi- ja viemärlaitos käsitellään tilinpäätöksessä erillisenä taseyksikkönä.

2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Enonkosken kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta edistävät päätettyjen toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden saavuttamista, varmistavat päätösten perusteena olevan tiedon riittävyttä ja luotettavuutta ja että säännöksiä, viranomaisohjeita sekä toimielinten ja johdon päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Kunnanhallitus ohjaa ja valvoo kunnan ja sen toimintayksiköiden toimintaa.

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Sisäinen valvonta kattaa perinteisen rahatalouden ja siihen liittyvän hallinnollisen valvonnan lisäksi koko johdon valvonnan. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat valvonnan järjestämisestä ja yhteisestä ohjeistamisesta kunnassa. Muut tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat vastaavat kukin omilla vastualueillaan hallinnon ja talouden sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 20.9.2011 päivitetty sisäisen valvonnan ohjeet. Ohjeiden tarkoituksena on varmistaa, että yhteisesti sovittuja ja hyväksytyjä toimintatapoja ja ohjeita noudatetaan Enonkosken kunnan toiminnassa. Ohjetta täydentävänä on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2014 (46 §) kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet. Perusteiden lisäksi hyväksyttiin hallintosäännön muutokset, joilla tarkennettiin vastuita. Perusteet ovat voimassa vuoden 2019 tilinpäätöstä tehtäessä, mutta hallintokunnat ovat kuitenkin antaneet toimintakertomuksen yhteydessä tai erikseen tiedot sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä.

2.1 Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimielinten ja viranhaltijoiden päätösten lain-, säännösten ja määräysten mukaisuutta seurataan kuntalain 51 §:n mukaisen otto-oikeusmenettelyn avulla. Kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja seuraavat lautakuntien toimintaa ja käyttävät tarvittaessa lautakuntien päätösten otto-oikeutta. Vastaavasti asia koskee lautakuntia ja niiden puheenjohtajia.

Hallintokunnat ovat antaneet oman selvityksensä sisäisen valvonnan toteutumisesta toimintakertomuksen yhteydessä.

Sivistys-, vapaa-aika ja teknisen lautakunnan päätöksiin ei ole tehty oikaisuvaatimuksia, eikä muutoksenhakuja toimintavuoden aikana.

Sisäiset tarkastajat arvioivat kunnan toimintaa toimintavuoden aikana syksyllä 2019, josta on annettu erillinen raportti.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Lautakuntien pöytäkirjat toimitetaan kaikille tarkastuslautakunnan jäsenelle, kunnanjohtajalle ja kunnanhallitukselle. Lisäksi kunnanhallituksen edustaja on kunkin lautakunnan kokouksessa läsnä. Viranhaltijapäätökset toimitetaan kunnanjohtajan osalta kunnanhallituksen kokoukseen viranhaltijapäätöslistalla ja toimistopäälliköiden osalta vastaavasti lautakunnan kokoukseen viranhaltijapäätöslistalla.

Kunnan toimintaa ja taloutta on seurattu ja ennakoitu siten, että tarvittavat lisämäärärahat on haettu hyvissä ajoin talousarviovuoden aikana. Talousarviomuutokset tehtiin terveystoimeen (lisämääräraha 135 000 euroa), tarkastuslautakuntaan (lisämääräraha 4 000 euroa) ja investointeihin (lisämäärärahat 14 000 vanhustentalojen paloturvallisuuden parantamisen loppuunsaattaminen ja 8 000 euroa maa-alueiden lunastaminen).

2.3 Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuden hankintaan, luovutukseen tai hoitoon liittyen ei ole ilmennyt huomattavia ennakoimattomia menetyksiä, eikä kunta ole vuoden 2019 aikana joutunut korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen siten, että sillä olisi kunnalle olennaista merkitystä. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä on huomioitava, että tilinpäätöksessä on mukana asianajotoimistolle maksetut palkkiot, jotka koskivat puukauppartellin kanteesta luopumista.

2.4 Sopimustoiminta

Sisäisessä valvonnassa ei ole todettu havaintoja, jotka aiheuttaisivat negatiivisia seuraamuksia sopimustoiminnassa.

2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Lautakunnat raportoivat talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista kunnanhallitukselle toukokuussa (ilman sanallisia arviointeja), syyskuussa (elokuun toteuma) sekä tammikuussa. Kunnanhallituksen alaisten toimintojen osalta vastaava raportointivelvollisuus on kunnanjohtajalla.

Lisäksi kunnanhallituksen määräämien henkilöiden on vähintään kaksi kertaa vuodessa suoritettava kunnan pankkitilien varojen ja kunnan hallussa olevien arvopapereiden ja vakuuksien tarkastaminen. Tarkastuksesta on annettava kertomus kunnanhallitukselle.

2.6 Sisäisen valvonnan kehittämistarpeita

Kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden osalta on syytä varmistua siitä, että tilivelvolliset viranhaltijat ja henkilöstö, jota ohjeet olennaisesti koskevat, tuntee ohjeen sisällön velvoitteineen. Ohjeet ja edellisinä vuosina hyväksytyt perusteet on otettu käsiteltäväksi johtoryhmässä. Hallintokuntien toimistopäälliköiden tehtävänä on vastata yhdessä kunnanjohtajan kanssa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastuualueillaan ja sen raportoinnista asianmukaiselle toimielimelle.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman avulla esitetään kunnan tulorahoituksen riittävyys, jota arvioidaan toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Tuloslaskelmaan on merkitty ensin suoritteiden luovutukseen perustuvat toimintatulot, joista on vähennetty niiden tuottamisesta aiheutuvat toimintamenot. Näiden jälkeen tuloslaskelmaan merkitty verorahoitus koostuu kunnan verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tämä järjestys noudattaa veroyhtälöperiaatetta, jonka mukaisesti se, mikä toimintamenoista jää kattamatta toimintatuloilla, katetaan verorahoituksella.

Kunnalle kertyi vuoden aikana verotuloja 4 713 028 (4 481 190 euroa vuonna 2018). Vuodentakaiseen verrattuna kunnan verokertymä oli 231 838 euroa (5,1 %) suurempi. Verolajeista kunnan verotulon tuotto parani 200 884 euroa eli 5,9 % (vuonna 2018 huononi 170 980 euroa, -4,8 %). Kiinteistövero kertyi 2 953 euroa enemmän (vuonna 2018 kertyi 7 875 euroa vähemmän) ja yhteisöveron tuottoa kertyi 28 003 euroa edellisvuotta enemmän (vuonna 2018 kertyi 13 956 euroa vähemmän).

Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2019 oli 21 %. Manner-Suomen kuntien keskimääräinen verotettavilla tuloilla painotettu tuloveroprosentti oli 19,88 prosenttia.

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteet

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, 1000 euroa	Muutos%
2014	21,00	16 844	-2,0
2015	21,00	16 907	0,4
2016	21,00	17 670	5,0
2017	21,00	17 227	-1,9
2018	21,00	16 661	-5,2
2019	21,00	17 047	2,3

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut -taulukkoa on tarkasteltu tuhansien eurojen tarkkuudella. Vuosikate oli 817 450 euroa (338 972 euroa vuonna 2018).

Kassavarat lisääntyivät vuoden 2019 aikana 76 142,22 euroa. Kunnalla on Nordea Bank Finland Oyj:n joukkovelkakirjalainasijoituksessa edelleen 250 000 euroa ja Suur-Savon Osuuspankissa tuotto-osuustili.

Kunnan toimintatulot ja toimintamenot (ulkoinen/sisäinen)

TULOT JA MENOT			
	TP 2018 1 000 e	TP 2019 1 000 e	Muutos %
Toimintamenot	11 814	11 781	-0,28
Toimintatulot	2 236	2 514	12,43
Verotulot	4 481	4 713	5,18
Valtionosuudet	5 335	5 246	-1,67

Toimintamenot (ulkoinen/sisäinen) laskivat 0,28 % edellisestä vuodesta ja toimintatulot (ulkoinen/sisäinen) kasvoivat 12,43 %. Verotulot nousivat 5,18 ja valtionosuudet laskivat 1,67 % edellisestä vuodesta.

TULOT JA MENOT TA 2019/TP 2019 (ULKOINEN/SISÄINEN)	TA 2019 + muutokset 1 000 e	TP 2019 1 000 e	Muutos %
Toimintamenot	12 401	11 781	-5,00
Toimintatulot	2 389	2 514	5,23
Verotulot	4 804	4 713	-1,89
Valtionosuudet	5 254	5 246	-0,15

Vuonna 2019 toimintamenot toteutuivat 5 % talousarvioon budjetoitua pienempinä. Toimintatuloja kertyi 5,23 % yli talousarvion. Verotuloja kertyi 1,89 % alle arvion ja valtionosuuksia 0,15 % alle arvion.

Verotulokertymä verolajeittain 2015–2019

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019
Tulovero	3 801 240	3 569 701	3 723 110	3 379 020	3 579 904
K-vero	418 337	424 056	535 413	533 125	536 078
Y-vero	605 829	550 112	595 100	569 044	597 047
Yhteensä	4 825 406	4 543 869	4 853 623	4 481 190	4 713 028

Nettomenot toimielimittäin (ulkoinen/sisäinen)

	TP 2019	TP 2018	muutos-%
Konsernihallinto	-6 909 713	-7 204 899	-4,1
Sivistystoimi	-2 290 928	-2 281 716	0,4
Tekninen toimi	-43 765	-60 108	-27,2
Yhteensä	-9 244 406	-9 546 723	-3,2

3.3 Tasetarkastelu

Taseen loppusumma 31.12.2019 oli 12 262 212 euroa ja pieneni edellisestä vuodesta 105 616 euroa. Vastaavaa puolen muutokset johtuvat pääosin siitä, että poistot olivat suuremmat kuin investoinnit.

Vastattavaa puolen muutokset johtuvat oman pääoman kasvusta (ylijäämäinen tilinpäätös).

Omavaraisuusaste-%

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Vuonna 2019 kunnan omavaraisuusaste oli 90 % (87,9 % vuonna 2018). Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuonna 2019 kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli 10,7 % (vuonna 2018 velkaantuneisuus oli 13,3 %).

TULOSLASKELMA ulkoinen

	2019	2018
Toimintatuotot		
Myyntituotot	703 028,26	630 238,19
Maksutuotot	104 885,78	93 601,06
Tuet ja avustukset	105 855,94	130 719,00
Muut toimintatuotot	508 909,37	498 280,55
Toimintatuotot yhteensä	1 422 679,35	1 352 838,80
Valmistus omaan käyttöön	22 476,27	31 799,21
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-2 446 094,71	-2 372 493,17
Palkat ja palkkiot	-1 890 616,41	-1 815 347,39
Henkilösivukulut	-555 478,30	-557 145,78
Eläkekulut	-527 387,55	-512 421,21
Muut henkilösivukulut	-28 090,75	-44 724,57
Palvelujen ostot	-7 318 064,99	-7 559 950,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-619 083,11	-656 472,68
Avustukset	-246 780,09	-275 957,09
Muut toimintakulut	-59 538,56	-66 487,39
Toimintakulut yhteensä	-10 689 561,46	-10 931 360,92
Toimintakate	-9 244 405,84	-9 546 722,91
Verotulo		
t	4 713 028,32	4 481 189,73
Valtionosuudet	5 246 939,00	5 335 287,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 247,49	16 663,59
Muut rahoitustuotot	92 378,68	68 557,22
Muut rahoituskulut	-2 737,44	-16 002,97
Vuosikate	817 450,21	338 971,66
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-655 035,08	-594 644,20
Tilikauden tulos	162 415,13	-255 672,54
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)	0,00	510,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	162 415,13	-255 162,54

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,3 %	12,4 %
Vuosikate/Poistot, %	124,8 %	57,0 %
Vuosikate, euroa/asukas	600	242
Asukasmäärä	1 363	1 403

RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	817 450,21	338 971,66
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-421,20	-156,75
	<hr/>	<hr/>
	817 029,01	338 814,91
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-557 657,75	-779 889,63
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	80 010,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	7 500,00	3 701,61
	<hr/>	<hr/>
	-550 157,75	-696 178,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	266 871,26	-357 363,11
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-41 261,65
Antolainasaamisten vähennykset	24 612,04	60 152,80
	<hr/>	<hr/>
	24 612,04	18 891,15
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<hr/>	<hr/>
	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	0,00	-635,93
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	53 668,22	147 280,98
Korottomien velkojen muutos	-269 009,30	294 171,76
	<hr/>	<hr/>
	-215 341,08	440 816,81
Rahoituksen rahavirta	-190 729,04	459 707,96
Rahavarojen muutos	76 142,22	102 344,85

Rahavarat 31.12.	2 869 518,62	2 793 376,40
Rahavarat 1.1.	2 793 376,40	2 691 031,55
	<u>76 142,22</u>	<u>102 344,85</u>

**RAHOITUSLASKELMAN
TUNNUSLUVUT**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, €	641 062	631 427
Investointien tulorahoitus, %	146,6 %	48,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate		
Lainanhoitokate		
Kassan riittävyys, pv	93	87
Asukasmäärä	1 363	1 403

TASE

VASTAAVAA	2019	2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 940 149,64	9 069 217,81
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	16 134,15	138 903,90
	<u>16 134,15</u>	<u>138 903,90</u>
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	716 297,25	672 078,91
Rakennukset	4 593 111,60	4 649 099,59
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 057 875,63	953 171,29
Koneet ja kalusto	62 977,32	76 761,02
Muut aineelliset hyödykkeet	12 614,10	12 614,10
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	80 909,75	142 247,12
	<u>6 523 785,65</u>	<u>6 505 972,03</u>
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 097 836,26	2 097 336,26
Muut lainasaamiset	261 131,93	285 743,97
Muut saamiset	41 261,65	41 261,65
	<u>2 400 229,84</u>	<u>2 424 341,88</u>
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 021,65	4 044,80
Lahjoitusrahastojen varat	5 021,65	4 044,80
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 317 040,24	3 294 566,24
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	160 533,65	103 659,16
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	67 073,08	93 157,88
Siirtosaamiset	219 914,89	304 372,80
	<u>447 521,62</u>	<u>501 189,84</u>
III Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	200 000,00	200 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	236 358,00
Muut arvopaperit	298 804,09	296 206,77
	<u>498 804,09</u>	<u>732 564,77</u>
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 370 714,53	2 060 811,63
VASTAAVAA	12 262 211,53	12 367 828,85

VASTATTAVAA**2019****2018**

A OMA PÄÄOMA	11 034 958,30	10 872 543,17
Peruspääoma	5 000 091,54	5 000 091,54
Muut omat rahastot	8 989,72	8 989,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 863 461,91	6 118 624,45
Tilikauden yli-/alijäämä	162 415,13	-255 162,54
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	11 960,70	10 983,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	11 960,70	10 983,85
E VIERAS PÄÄOMA	1 215 292,53	1 484 301,83
I Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut velat	2 598,05	
	<hr/>	<hr/>
	2 598,05	0,00
II Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	0,00	185,71
Ostovelat	859 308,24	989 810,60
Muut velat	41 784,89	39 714,07
Siirtovelat	311 601,35	454 591,45
	<hr/>	<hr/>
	1 212 694,48	1 484 301,83
VASTATTAVAA	12 262 211,53	12 367 828,85

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	90,0	87,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	10,7	13,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	6 026	5 863
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 421	4 179
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainakanta 31.12., €/asukas	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	48	29
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	36	20
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	261	286
Kunnan asukasmäärä 31.12.	1 363	1 403

TULOT		MENOT	
TOIMINTA		TOIMINTA	
TOIMINTATUOTOT	1 422 679	TOIMINTAKULUT	10 689 561
VEROTULOT	4 713 028	- VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	-22 476
VALTIONOSUUDET	5 246 939	MUUT RAHOITUSKULUT	2 737
KORKOTUOTOT	12 247	INVESTOINNIT	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	92 379	INVESTOINTIMENOT	557 658
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET		KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	11 227 480
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-421		
INVESTOINNIT			
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	7 500		
RAHOITUSTOIMINTA			
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	24 612		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	11 518 964		

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 11 518 964 - 11 227 480 = 291 483

Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiuden muutokset = 76 142 - (-215 341) = 291 483

4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Vuoden 2019 konsernitilinpäätökseen on yhdistelty yksi kunnan 100 % omistama tytäryhteisö Enonkosken Vuokratalot Oy. Sen toiminta alkoi 1.1.2017, kun kunnan omistuksessa olleet seitsemän asunto-osakeyhtiötä fuusioituivat ja sulautuivat Kiinteistö Oy Mäntysalontiehen, joka nimettiin Enonkosken Vuokratalot Oy:ksi.

Konsernitilinpäätökseen on lisäksi yhdistelty viisi kuntayhtymää, joissa Enonkosken kunta on jäsenenä. Nämä ovat Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Vaalijalan kuntayhtymä, Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä ja Itä-Savon koulutuskuntayhtymä sekä Etelä-Savon maakuntaliitto.

Enonkosken kunnalla on lisäksi kolme osakkuusyhteisöä, jotka on kirjattu Enonkosken kunnan konserniohjeeseen, mutta joita ei yhdistellä tilinpäätökseen. Näistä Asunto Oy Enonkosken Rinnetien omistusosuus on 34,64 % ja Asunto Oy Louhelantien 17,11 %. Nämä on jätetty yhdistelemättä, koska yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi Enonkosken konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Oravin Puhelin Oy:n omistusosuus on 25 %. Tätä vuonna 1920 kaupparekisteriin merkittyä osakeyhtiötä ei ole purettu, mutta sillä ei ole ollut toimintaa.

Enonkosken kuntakonsernin rakenne sekä tiedot omistusosuuksista on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa (liitetieto 20–22).

4.2 Kuntakonsernin toiminnan ohjaus

Enonkosken kuntakonserni tarkoittaa kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamaa kokonaisuutta. Kunta on konsernin emoyhteisö ja sen tytäryhteisöjä ovat ne yhteisöt, joissa kunnalla on yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

Enonkosken kunnan konserniohjeen mukaisesti kuntayhtymä yhdistetään kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus yhtymän velvoitteista ja varoista, ja miten kunnan äänivaltaa on sopimuksella rajoitettu. Kuntayhtymään sovelletaan soveltuvin osin kunnan konserniohjetta. Kuntayhtymää ei kuitenkaan käsitellä tilinpäätöstä laadittaessa kunnan tytäryhteisönä, vaikka kunta omistaisi siitä tai omaisi sen määräysvallasta yli puolet.

Kuntalain 25 a §:ssä on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Säännöksen mukaisesti Enonkosken kuntakonsernin johtoon kuuluvat aina kunnanjohtaja ja kunnanhallitus. Kunnanhallitus antaa kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille ohjeita kunnan kannan ottamisesta käsiteltävänä oleviin asioihin. Kunnanjohtajalla puolestaan on oikeus käyttää kunnan puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta.

Konsernijohton vastuulla on kuntakonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäminen. Konserniohjauksella tarkoitetaan ohjeiden antamista omistajaohjauksesta ja tytäryhteisöjen valvonnasta. Omistajaohjaus puolestaan merkitsee kunnan edustajien päätösvallan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai tätä vastaavassa toimielimessä. Tytäryhteisöjen valvonnasta annetaan ohjeita kunnan omille viranhaltijoille ja toimielimille. Konsernijohto voi lisäksi ohjeistaa tytäryhteisöjä erikseen sovittavissa kuntakonsernin toiminnoissa kuten tilinpäätösraportoinnissa tai rahoituksen ja hankintojen järjestämisessä. Konsernijohton tekemät päätökset ohjaavat myös kunnan valitsemien edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä.

Kunnanhallitus seuraa konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjen tuloksellisuutta ja toimintaa kunnanhallitukselle kolme kertaa vuodessa laadittavien seurantaraporttien (huhti- ja elokuulla annettavien osavuosikatsausten sekä tilinpäätöksen) avulla. Tytäryhteisöjen on toimitettava kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle toiminnastaan näiden tarvitsemat tiedot. Lisäksi tytäryhteisöjen on toimitettava kunnalle konsernitilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

4.3.1 Kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen

Toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kuntakonsernin toiminnassa. Selvitys kohdistuu konsernijohton toimintaan, kunnan edustajien toimintaan tytäryhteisöissä ja siihen, miten tytäryhteisöille kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tai muutoin asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Lisäksi toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kuntakonsernin talouteen liittyvistä asioista, jotka eivät käy ilmi tilinpäätöslaskelmista.

Kuntalain 13 §:ssä on määritelty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Säännöksen mukaisesti valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaa Enonkosken kunnan omistajapoliittisten linjausten ohella Enonkosken kunnan konserniohje.

Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määritellä tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohtolle. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Konsernia ja konserniyhteisöjä koskevat tavoitteet

Talous

Päämäärä: Kuntakonsernin talous on tasapainossa

Taloussuunnitelmakauden tavoitteet:

- 1.1 Kunnan toimintakate ei heikkene vuoden 2017 tasosta.
- 1.2 Kunnan velkataso on alhainen ja asukaskohtainen lainamäärä konsernilainojen osalta ei ylitä 1 950 euroa/asukas.
- 1.3 Kuntakonsernin toiminnan ja talouden ohjaus sekä hallinta on tehokasta.

Konsernijohtolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

	TP 2019	TP 2018
Konsernin vuosikate poistoista, %	131,4 %	69,8 %
Konsernin omavaraisuusaste, %	77,5 %	74,1 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,8 %	18,7 %
Tytäryhteisöjen on raportoitava kunnanhallitukselle kertaa/vuosi	3	3

Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt

Toiminnan painopistealueet

1. Asuntojen käyttöasteen nostaminen ja pitäminen riittävällä ja taloudellisesti kestäväällä tasolla.
2. Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden vuokra-asuntojen määrän sopeuttaminen kysyntään.

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2019	Mittari/Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2019
Vakaa kuntatalous	Päätökset vuokra-asuntokannan sopeuttamiseksi kysyntää vastaavaksi (purku, myynti) on tehty ja lisätoimenpiteitä valmistellaan.	Suunnitelmakauden aikana (2018-2020) tyhjiä asuntoja 5-10 koko asuntokannasta.	Tyhjiä asuntoa 6 kpl vuoden lopussa. Vuoden 2018 lopussa tyhjiä asuntoja 6 kpl, vuoden 2017 lopussa 12 kpl ja vuoden 2016 lopussa 15 kpl.
	Vuokataloyhtiön (kiinteistöosakeyhtiö) asunnot asumiskelpoisia.	Kuntoarvio, pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelma, pelastussuunnitelma sekä näiden mukaiset toimet.	Toteutunut osittain. Viimeisten myyntien jälkeen päivitys.
	Asuntojen käyttöasteen nostaminen.	Käyttöasteen nostaminen vuoden 2017 tilinpäätöksestä.	Toteutunut, käyttöaste 93 %.
	Vuokataloyhtiö raportoi kolme kertaa vuodessa	Raportit toimitetaan keskustoimistoon	Toteutunut. Raportin

	(huhti-, elo- ja joulukuussa tilinpäätöksenä) kirjallisesti yhtiön talouden tilasta ja asuntojen käyttöasteesta.	käsiteltäviksi kunnan huhtikuun lopun ja elokuun lopun talousarvion toteumien sekä tilinpäätöksen yhteydessä.	sisällössä kehittämistä.
Joustava ja nopea palvelujen saanti	Palvelut asiakkaalle tavoiteajassa ja säännösten edellyttämällä tavalla.	Asuntohakemuksen käsittely välittömästi tai enintään kolmen viikon kuluessa.	Toteutunut.

4.3.2 Itä-Savon sairaanhoitopiirin palvelut ja tavoitteiden toteutuminen

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tuotti kunnan sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut kuntasopimuksella, sekä erikoissairaanhoidon palvelut sairaanhoitopiirinä.

Kunnan erikoissairaanhoidon menot olivat 2 504 554 euroa, 1 837 euroa/asukas (2 512 766 euroa, 1 791 euroa/asukas vuonna 2018) ja perusterveydenhuollon menot 1 061 219 euroa, 778 euroa/asukas (1 114 720 euroa, 795 €/asukas).

Sosiaalitoimen ostopalvelumenot olivat 2 831 586 euroa, 2 077 euroa/asukas (2 884 495 euroa, 2 056 euroa/asukas vuonna 2018).

4.3.3 Taloyhtiöt

Alla luetellut konserniyhtiöt fuusioitiin Enonkosken Vuokratalot Oy:ksi 1.1.2017

Asunto Oy Enonkoto, Kuusitie 10

Taloja on kaksi, huoneistoja kahdeksan ja pinta-ala 416 m². Valmistumisvuosi 1985.

Asunto Oy Enonvene, Korpikuusentie 2

Taloja on kaksi, huoneistoja seitsemän ja pinta-ala 326 m². Valmistumisvuosi 1987.

Asunto Oy Enonkosken Kuusirinne, Kuusitie 15

Taloja on neljä, huoneistoja 14 ja pinta-ala 860 m². Valmistumisvuosi 1986.

Asunto Oy Metsätienvatro, Metsätie 7 ja 14

Taloja on neljä, huoneistoja 12 ja pinta-ala 799 m². Valmistumisvuosi 1984.

Asunto Oy Puistovatro, Korpikuusentie 3

Yksi talo, jossa huoneistoja kolme ja pinta-ala 149 m². Valmistumisvuosi 1985.

Asunto Oy Enonkosken Enonkallio, Korpikuusentie 5

Taloja on yksi, huoneistoja viisi ja pinta-ala 225 m². Valmistumisvuosi 1991.

Asunto Oy Enonkosken Enontupa, Kuusitie 12

Taloja on viisi, huoneistoja 13 ja pinta-ala 893 m². Valmistumisvuosi 1992.

Kiinteistö Oy Enonkosken Mäntysalontie, Mäntysalontie 2

Taloja on kaksi, huoneistoja kymmenen ja pinta-ala 652,5 m². Valmistumisvuosi 1985. B-talossa toimii hoivakoti.

Fuusioon sisältyivät myös seuraavat kunnan suoraan omistamat vuokratalot, jotka sijaitsevat vuokratonteilla:

Rivitalo 1, Rantatie 1

Taloja on yksi, huoneistoja viisi ja pinta-ala 317 m². Valmistumisvuosi 1962

Rivitalo 3, Tervarannantie 5

Taloja on yksi, huoneistoja 4 ja pinta-ala 295 m². Valmistumisvuosi 1972. Yksi huoneisto vuokrattu liiketoimintaan.

Sepänmäen vuokratalo, Rinnetie 14

Taloja on yksi, huoneistoja 6 ja pinta-ala 407 m². Valmistumisvuosi 1982

Entinen sosiaalitoimisto, Kirkkotie 4

Taloja on yksi, asuinhuoneistoja 3 ja pinta-ala 86 m². Näiden lisäksi on luokittelematonta toimistotilaa noin 80 m².

Luotonantaja	Lyhytaikainen 31.12.2019	Pitkäaikainen 31.12.2019	Yhteensä euroa
Valtiokonttori	92 821,23	280 440,50	373 261,73
Enonkosken kunta	24 612,04	217 083,24	241 695,28
YHTEENSÄ	117 433,27	497 523,74	614 957,01

Enonkosken Vuokratalot Oy:n perimät vuokrat vuonna 2019 olivat 5,83 €/m² – 8,34 €/m². Vuokran lisäksi asukkaat maksavat käyttökorvauksina veden kulutuksesta (€/m³ tai kiinteä vesimaksu), saunamaksua, autopaikkamaksua sekä pesutupamaksua.

4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Enonkosken kunnan tulevaisuus talouden osalta on riippuvainen verorahoituksesta (verotulot ja valtionosuudet). Kunnan verotulokertymään vaikuttavat keskeisesti ansiotulojen kehitys, väestön väheneminen, työllisyys, kunnassa toimivien yritysten liiketoiminnan kehitys sekä valtion ja kuntien välisen jako-osuuden muutokset. Kuntatalouden kestävä tasapainon kannalta on tärkeää, että valtio ei kohdista uusia leikkaavia päätöksiä kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin tai lisätä kuntien tehtäviä nykyisestään.

Vuoden 2016 aikana käynnistynyt sote- ja maakuntauudistuksen esivalmistelu päättyi vuonna 2019 valtakunnallisen valmistelun raukeamiseen. Etelä-Savon ja Enonkosken kunnan kannalta keskeinen kysymys on se, millainen alue muodostaa sote-uudistuksen valmistelun perustan. Sosiaali- ja terveydenhuollon lakiuudistuksen sekä keskittämisasiasetuksen tuomien haasteiden myötä Sosterin voimavarat ovat rajalliset yksin vastata erikoissairaanhoidosta alueella, joten tarvitaan vahvayhteistyökumppani laadukkaiden lähi- ja päivystyspalveluiden turvaamiseksi Savonlinnassa. Enonkoski on linjannut, että kunta valtuuttaa Sosterin jatkamaan valmistelua julkisen erikoissairaanhoidon järjestämiseksi Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa huomioiden tuleva sote-uudistus.

Tuleville vuosille ei ole suunniteltu mittavia yksittäisiä investointeja. Suunnitelmissa on pysytellä investoinneissa vuosipoistojen tasolla, jolloin lainarahoitukseen ei tarvitsisi turvautua maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Asuntotoimen tervehdyttäminen on ollut selkeä kunnan tavoite viimeisten vuosien aikana. Vuokrataloyhtiön asuntoja oli tyhjiillään vuoden 2017 lopussa 12, vuoden 2018 lopussa 6 ja vuoden 2019 lopussa 6 kpl, tavoite on ollut 5–10 asunto, jolloin suunta on ollut oikea. Väestön väheneminen näkyy eritoten vuokra-asuntojen tyhjentymisenä. Haasteellista edelleen on isojen vuokra-asuntojen vähäinen kysyntä.

Myös elinkeinotoimessa kunnan toiminnalla ja päätöksenteolla on merkitystä. Päätöksenteon yrittäjämysteisyys on tärkeää uusien työpaikkojen lisäämiseksi ja verotulopohjan parantamiseksi. Tulevaisuudessa odotukset kohdentuvat erityisesti matkailuun.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Enonkosken kunnan konserniohjeen mukaan kunnan omistajapolitiikalla pyritään turvaamaan kunnan pitkäjänteinen toiminta ja varmistamaan kunnan pääoman käyttöön, omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvä systemaattisuus ja pääomien käytön tehokkuus. Kunnanjohtaja ohjaa kunnan konsernivalvontaa kunnanhallituksen alaisena. Hän seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tästä tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Konsernin valvonnan kannalta on oleellista, että kehitetään vuorovaikutusta kunnan konsernijohtoon, asunto-osakeyhtiön isännöitsijän ja hallituksen välillä sekä raportointia yhtiön tilanteesta esimerkiksi välitilinpäätösten muodossa. Keskeistä asunto-osakeyhtiön osalta on selvittää, missä teknisessä kunnossa

asunnot ovat ja päättää, mitä asuntojen osalta tullaan jatkossa tekemään, mikäli asukasluku edelleen jatkaa laskuaan ja asuntoja tyhjenee.

Huomattava osa kunnan toimintakuluista menee sosiaali- ja terveystalouteen. Näiden palveluiden järjestämisen osalta konsernivalvontaa on toteutettu muun muassa kuntaneuvotteluissa ja omistajaohjauksissa. Kuntayhtymän hallituksessa on jäsenenä Enonkosken kunnanhallituksen puheenjohtaja, joten konsernivalvonta onnistuu myös tätä kautta.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019 €	2018 €
Toimintatuotot	10 275 888	10 151 102
Toimintakulut	-19 669 059	-19 927 706
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		
Toimintakate	-9 393 171	-9 776 604
Verotulot	4 713 028	4 481 190
Valtionosuudet	5 745 127	5 828 713
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3 919	6 604
Muut rahoitustuotot	98 915	80 116
Korkokulut	-9 812	-14 233
Muut rahoituskulut	-4 685	-17 508
	88 337	54 981
Vuosikate	1 153 322	588 280
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-877 509	-843 025
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	18	4 555
Tilikauden tulos	275 831	-250 190
Tilinpäätössiirrot	0	510
Tilikauden verot	-98	-524
Laskennallisest verot	-3 512	-8 082
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden ylijäämä	272 221	-258 286
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut %	52,2	50,9
Vuosikate / Poistot %	131,4	69,8
Vuosikate, €/as	846 164	419 301
Asukasmäärä	1 363	1 403

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 153 322	588 280
Satunnaiset erät	18	4 555
Tilikauden verot	-98	-524
Tulorahoituksen korjauserät	-48 753	-15 083
	1 104 489	577 228
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-702 056	-907 194
Rahoitusosuudet investointimenoihin	11 874	94 220
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23 755	10 993
	-666 427	-801 981
Toiminnan ja investointien rahavirta	438 062	-224 753
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-241	-41 262
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
	-241	-41 262
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 374	9 367
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-63 461	-64 080
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-230 847	51 383
	-277 935	-3 331
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	12 817	2 643
Vaihto-omaisuuden muutos	14 247	919
Saamisten muutos	328 301	27 471
Korottomien velkojen muutos	-284 386	481 395
	70 978	512 427
Rahoituksen rahavirta	-207 198	467 835
Rahavarojen muutos	230 864	243 082
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 554 973	3 324 109
Rahavarat 1.1.	3 324 109	3 081 027
	230 864	243 082
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	1 975	2 212
Investointien tulorahoitus, %	167,1	72,4
Laskennallinen lainanhoitokate	10,5	4,0
Lainanhoitokate	15,9	7,7
Kassan riittävyys, pv	63	58

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	€	€		€	€
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 000 092	5 000 092
Aineettomat oikeudet	18 271	141 382	Arvonkorotusrahasasto	0	0
Muut pitkävaikuttiset menot	274	487	Muut omat rahastot	18 522	18 522
	18 545	141 869	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 658 890	6 917 176
II Aineelliset hyödykkeet			Tiilikauden yli-/alijäämä	272 221	-258 286
Maa- ja vesialueet	829 757	785 473		11 949 725	11 677 504
Rakennukset	7 544 023	7 757 330	B VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 131 098	1 020 760	C POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	199 497	217 939	Poistero	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	14 480	14 480	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	162 917	173 895		0	0
	9 881 773	9 969 878	D PAKOLLISET VARAUKSET		
III Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	78 538	126 648
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	39 403	39 403	E TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkeet ja osuudet	550 290	549 300	Valtion toimeksiannot	84 369	105 870
Muut lainasaamiset	0	0	Lahjoitusrahastojen pääomat	25 089	24 867
Muut saamiset	51 949	51 708	Muut toimeksiantojen pääomat	6 870	5 902
	641 642	640 411		116 327	136 638
Pysyvät vastaavat yhteensä	10 541 960	10 752 158	F VIERAS PÄÄOMA		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			I Pitkäaikainen		
Valtion toimeksiannot	48 410	82 477	Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	647 973	786 646
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 224	5 285	Ostovelat	0	8 291
	54 634	87 762	Liittymismaksut ja muut velat	2 598	535
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			Laskennalliset verovelat	96 591	93 079
I Vaihto-omaisuus				747 163	888 551
Aineet ja tarvikkeet	34 899	40 288	II Lyhytaikainen		
Keskeneräiset tuotteet	0	28	Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	156 412	295 674
Valmiit tuotteet	0	8 830	Saadut ennakot	-2 115	-662
	34 899	49 146	Ostovelat	1 187 807	1 300 396
II Saamiset			Liittymismaksut ja muut velat	133 023	124 083
Pitkäaikaiset saamiset			Siirtovelat	1 044 755	1 217 811
Muut saamiset			Laskennalliset verovelat	0	0
Siirtosaamiset	47	41		2 519 881	2 937 301
Lyhytaikaiset saamiset			Vieras pääoma yhteensä	3 267 044	3 825 853
Myyntisaamiset	819 912	1 015 262	VASTATTAVAA	15 411 633	15 766 643
Lainasaamiset	0	0			
Muut saamiset	84 895	115 072	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Siirtosaamiset	320 312	423 093	Konsernin omavaraisuusaste, %	77,5	74,1
	1 225 167	1 553 468	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,8	18,7
III Rahoitusarvopaperit			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	6 931	6 659
Oskkeet ja osuudet	200 000	200 000	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	5 085	4 746
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	236 358	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	804	1 082
Muut arvopaperit	298 804	296 207	Konsernin lainat, €/asukas	590	771
	498 804	732 565	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	1 254	1 306
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 056 169	2 591 544	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	920	931
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 815 040	4 926 723	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
VASTAAVAA	15 411 633	15 766 643	Kunnan asukasmäärä 31.12.	1 363	1 403

5. Tilikauden tuloksen käsittely

5.1 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 162 415 euroa siirretään edellisten vuosien yli-/alijäämätilille.

6. Kunnan toiminnan kehitys

6.1 Strategiasta johdettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2019	Mittari/tavoitetaso	Toteuma 31.12.2019
Joustava ja nopea palvelujen saanti	Palvelut asiakkaalle tavoiteajassa ja säännösten edellyttämällä tavalla	Asioiden käsittely välittömästi tai enintään 1,5 kuukaudessa	Toteutunut
Vakaa kuntatalous	Kunnan tuloveroprosentti max. + 0,5 % Etelä-Savon keskimääräisestä veroprosentista	Etelä-Savon keskimääräinen veroprosentti on 20,98 (v. 2019)	Toteutunut (21 %)
	Kuntaorganisaation laina kohtuullisella tasolla	Lainamäärä max. 900 euroa/asukas	Toteutunut 0 euroa
	Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää	Kertynyttä ylijäämää tilinpäätöksessä > 3 miljoonaa euroa	Toteutunut, ylijäämää vuoden lopussa 6 025 876 euroa
	Kunnan vakavaraisuus on hyvällä tasolla, alijäämän sietokyky ja kyky selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä	Omavaraisuusaste vähintään 70 % *	Toteutunut, vuonna 2019 omavaraisuusaste oli 90 %
	Kunnan maksuvalmiuden turvaaminen	Kassan riittävyys tilinpäätöksessä > 30 päivää	Toteutunut, maksuvalmius vuonna 2019 oli 93 päivää.
Kehittyvä elinkeinotoimi	Yritysten investointien ja kuntaan perustettujen yritysten lisääntyminen nykyisestä.	Uusien yritysten / työpaikkojen lisääntyminen vuoden aikana	Uusia yrityksiä 4 kpl. Työpaikkojen lisääntymisestä ei ole em. yritysten osalta tarkkaa lukua saatavilla.
	Yritysyhteistyö ja vahvuuksien, yrityspalvelujen sekä osaamiskeskusten hyödyntäminen	Parannetaan yrittäjäyhteistyötä (tapahtumat, yhteismarkkinointi, tapaamiset/kontaktit, hankkeet), sekä	Yhteistyö ollut toimivaa, aktiivista yhdistystoimintaa, joka tukee kunnan toimintaa.

		hyödynnetään paremmin aktiivista yhdistystoimintaa kehittämisessä	
Elinkeinotoimen tuloksellisuus	Nettotyöpaikkojen lisäys positiivinen	Yksityissektorin nettotyöpaikkojen lisäys /vuosi	Ei luotettavaa tietoa saatavilla
Maapolitiikka ja kaavoitus	Tehokas maankäyttö	Kirkonkylän asemakaavan tarkistaminen vahvistettu	Ei ole toteutunut, siirtyy syksyille 2020
		Pienteollisuusalueen kaavoitus ja hyödyntäminen kuntamarkkinoinnissa	Kesken, siirtyy syksyille 2020 (kts. edellä)
		Hyypiänniemi–Kangassaari–Jokisivuntien -alueen kehittäminen ja kaavoitus päätökseen	Kangassaaren asemakaava oli nähtävillä keväällä 2019, josta jätettyjen lausuntojen pohjalta tehty uusi asemakaavaehdotus asetettiin nähtäville marraskuussa 2019. Asian valmistelu on edelleen kesken em. asemakaavasta annettujen lausuntojen ja maankäyttö-sopimuksen osalta. Taajaman asemakaavan ja Jokisivu–Hyypiänniemen alueen asemakaavan päivittämistä jatketaan syksyllä 2020
Kunta- ja seutuyhteistyö	Tiivistävä yhteistyö palvelutuotannossa	Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen yhteistoiminnassa Sosterin kanssa	Toteutunut
		Elinkeinopolitiikassa verkostomainen, sidosryhmätyö	Yhteistyö Itä-Savon Uusyrityskeskuksen, Savonlinnan Yrityspalvelut Oy:n ja Piällysmies ry:n kanssa on sujuvaa
		Rakennusvalvonnan yhteistyö pienten kuntien kanssa.	Toteutunut vuosilomien aikana Rantasalmen kunnan kanssa.

Oikein mitoitettu ja ammattitaitoaan ylläpitävä henkilökunta	Ammattitaidon kohottaminen ja säilyttäminen täydennyskoulutuksella.	Henkilökunnan koulutuspäivät/vuosi	Koulutuspäiviä 3,4 päivää/työntekijä (3,2 vuonna 2018)
Työilmapiiri ja työssä jaksaminen	Työilmapiirin kehittäminen ja työssä jaksamisen edistäminen.	TYHY-ohjelman mukainen toteutus.	Työhyvinvointiohjelma käytössä.
	Tyky-toiminnan kehittäminen.	Sairauspoissaolojen väheneminen tyky-toiminnan avulla kunnan eri yksiköissä	Terveysperusteiset poissaolot 444 päivää (510 päivää v. 2018).
Johtaminen ja henkilöstön yhteistyö	TYHY-ohjelman mukaiset toimenpiteet ja välineet käytössä koko organisaatiossa	Työyhteisökysely kerran kahdessa vuodessa	Työhyvinvointikysely siirtyi v. 2020 alkuun henkilöstöresursseista johtuen.
		Esimiehet käyvät vuosittaiset kehittämiskeskustelut henkilöstön kanssa kunnan kaikissa yksiköissä	Pääosin toteutunut
		Laajennettu TYHY-työryhmän tavoitepalaveri kerran vuodessa.	Toteutunut

*Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Talousarvion toteutuminen

Toimielin	10 Konsernihallinto
Tulosalue	120 Tarkastuslautakunta
Vastuualue	1201 Tarkastustoimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava muun muassa valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunnan on muun muassa huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävä on jaettu selkeästi kahtia: tehtävien hoitamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvästä tarkoituksenmukaisuusarviointista vastaa tarkastuslautakunta ja varsinaisesta tilintarkastuksesta ammattitilintarkastaja.

Tarkastustoimen tavoitteena on toimintojen tuloksellisuuden sekä kunnan toiminnan laillisuuden ja julkisen luotettavuuden edistäminen. Tarkastuslautakunta kehittää yhteistyössä hallintokuntien kanssa tavoitteiden asettamista ja niiden toteutumisen arviointia.

Sitovat tavoitteet

Tarkastuslautakunta seuraa ja arvioi valtuuston asettamien strategisten päämäärien toteutumista sekä arvioi valtuuston vuosittain asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Toteutui.

Tarkastuslautakunta kutsuu kokouksiin kuultavaksi vähintään kolme asiantuntijaa tai viranhaltijaa. Toteutui, 7 kpl.

Tarkastuslautakunta vie sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi valtuustolle vähintään kerran vuodessa. Toteutui 13.3.2019.

Poikkeamat: Tarkastustoimen käyttötalousmäärärahat uhkasivat ylittyä talous- ja palkkahallinnon kustannusten jyvityksen vuoksi. Lautakunta haki lisämäärärahaa 4 000 €.

1200 TARKASTUSTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTAKULUT					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 041	-4 000	-18 041	-17 247	794
TOIMINTAKATE	-14 041	-4 000	-18 041	-17 247	794
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-14 041	-4 000	-18 041	-17 247	794

Toimielin	10 Konsernihallinto
Tulosalue	130 Kunnanhallitus
Vastuualue	1300, 1800, 1900, 2000 ja 2100
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnanvaltuusto huolehtii kunnallisen demokratian toteuttamisesta ja määrittelee kunnan palvelutason ja antaa yleiset puitteet toiminnalle sekä määrittelee kunnan toiminta-ajatuksen.

Kunnanhallitus huolehtii kunnan toimintojen yhteensovittamisesta sekä ohjaa vastuualueita niiden palvelutuotannossa.

Keskustoimisto luo edellytykset kunnan ylimmän luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon sekä kunnan koko organisaation tulokselliselle työskentelylle, vastaa keskitetyistä hallintopalveluista sekä edistää kunnan toiminta-ajatuksen ja vastuualueiden valitsemien kehittämistavoitteiden toteutumista.

Muu yleishallinto käsittää eri toimikunnat, Savonlinnan Seudun kuntayhtymän, Etelä-Savon maakuntaliiton, Suomen Kuntaliiton, Kunnallisen työmarkkinalaitoksen, eri yhdistysten jäsenyydet, pää- ja luottamusmieskorvaukset, yhteisöavustukset, nuorten ensiasunnon korkotuen ja verotuksen kustannukset.

Vastuualueen 1300 tasekustannuspaikat ovat:

- vaalit 1301
- valtuusto 1310
- hallitus 1320
- keskustoimisto 1340
- muu yleishallinto 1350

Sitovat tavoitteet

1. Asioiden joustava ja nopea käsittely
2. Henkilöstön osaaminen on ajantasaista
3. Henkilöstö on motivoitunutta
4. Toiminta on taloudellista ja tapahtuu vahvistetun toimintakatteen puitteissa.

Mittarit/tavoitetaso

Käsittelyaika
Koulutuspäivät
Työtyytyväisyyskysely
Vuoden 2019 toimintakate

Toteuma:

1. Kunnanhallitukseen menevien asioiden käsittelyaika on maksimissaan kolme viikkoa kokousrytmin mukaan. Muissa asioissa päätöksentekoon menevien asioiden käsittely alkaa joustavasti 1-3 päivän kuluessa.
2. Henkilöstö on voinut osallistua oman alansa koulutuksiin määrärahojen puitteissa. Koulutuspäivistä yhteenveto tilinpäätöksen yhteydessä (henkilöstöraportti).
3. Työtyytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu, siirtyi henkilöstöressurssien takia helmikuulle 2020.
4. Yleishallinnon osalta toimintakate alittui 58 882 euroa.

Henkilöstö

	TP 2018	TA 2019	TP 2019
• kunnanjohtaja	1	1	1
• toimistosihteerit	1,7	1,7	1,8
	3,3	3,7	3,8

130 KUNNANHALLITUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	299 048	0	299 048	247 697	-51 351
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 427 616	-135 000	-7 562 616	-7 140 163	422 453
TOIMINTAKATE	-7 128 568	-135 000	-7 263 568	-6 892 466	371 102
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-118 270	0	-118 270	-122 770	-4 500
TILIKAUDEN TULOS	-7 246 838	-135 000	-7 381 838	-7 015 235	366 603
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 246 838	-135 000	-7 381 838	-7 015 235	366 603

1300 YLEISHALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
--------------------	--------------------------	-----------------------	-----------------------------	-----------------------	-----------

TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 700	0	1 700	6 541	4 841
TOIMINTAKULUT					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-523 868	0	-523 868	-469 827	54 041
TOIMINTAKATE	-522 168	0	-522 168	-463 286	58 882
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-118 270	0	-118 270	-122 770	-4 500
TILIKAUDEN TULOS	-640 438	0	-640 438	-586 056	54 382
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-640 438	0	-640 438	-586 056	54 382

1800 Maankäytön hallinta

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Toiminnan tarkoituksena on pitää kunnan metsät kunnossa ja tuottaa toimintatuottoa kunnan tarpeisiin.

Toiminta tapahtuu kunnanhallituksen alaisuudessa siten, että kunnanhallitus päättää metsän ja tonttien myynnistä. Tekninen toimi vastaa käytännön toimenpiteistä ja metsänhoitopalvelut hankitaan ostopalveluina.

Kunnan metsämaan pinta-ala on yhteensä 950,6 hehtaaria. Metsäsuunnitelma on valmistunut 27.12.2011. Suunnitelman tavoitteena ovat kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkuutulot.

Toiminnan painopistealueet

1. Metsäsuunnitelman mukaiset hoitotoimenpiteet, puunmyynnissä puumarkkinatilanne huomioidaan.
2. Kaavoitettujen alueiden tonttien myynti. Muualla määräaloja.
3. Asemakaavan tarkistaminen ja uusien tonttien myynti (mm. taajama-alue)

Sitovat tavoitteet:

1. Metsänhoitotyöt suoritetaan suunnitellusti ja ajallaan.
2. Puunmyyntiä kestäväällä tavalla, pyritään vakaaseen tuottoon.
3. Tontin myyntiä tehostetaan uusien kaavoitettavien alueiden myötä

Mittarit/tavoitetaso:

Metsäsuunnitelman mukaan
Puunmyyntitavoite 170 000 €

Toteutuneet kaupat

Tulosityksikön sitovuus on muuttunut. Sitä seurataan edelleen omana osastonaan, mutta se ei ole enää valtuustoon nähden sitova, vaan tavoitteellinen.

Toteutuma:

1. Yhteistyö metsänhoitoyhdistyksen kanssa on ollut sujuvaa ja metsänhoitotyöt suoritettu ajallaan.
2. Puunmyyntitulot 127 838 euroa, toteuma 75 %.
3. Taajama-alueelta myyty yksi tontti ja Leirimajan alueelta on vuokrattu kaksi tonttia. Asemakaavan tarkistuksessa taajama-alueelle tulee uusia tontteja myyntiin. Kangassaaren kaavoitus on edelleen kesken.

1800 MAANKÄYTÖN HALLINTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	241 100	0	241 100	138 664	-102 436
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-55 850	0	-55 850	-30 488	25 362

TOIMINTAKATE	185 250	0	185 250	108 176	-77 074
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	185 250	0	185 250	108 176	-77 074

1900 Elinvoiman edistäminen ja työllisyyden hoito

Tämän vastuualeen alla ovat kustannuspaikat; 1380 kehitysprojektit, 1390 Elinkeino, markkinointi ja kehittäminen sekä 1900 Työllisyyden hoito

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Toiminnasta vastaa elinvoimakoordinaattori kunnanjohtajan alaisuudessa. Vastuualueelle on budjetoitu koko kunnan työllisyysmäärärahat ja –tulot, sekä kunnanhallituksen alle budjetoitu Työllisyyden hoito-kustannuspaikan määrärahat. Tämän lisäksi vastuualueen alle on siirretty Yleishallinnon alta Elinkeino, markkinointi ja kehittäminen-kustannuspaikan määrärahat.

Toimintatapaa on pyritty muuttamaan niin, että työllistymisen polkuja haetaan kunnan palkkatukityöllistämisen lisäksi yrityksistä ja yhdistyksistä. Yhdistysten työllistämistä voidaan tukea määrärahojen puitteissa. Kunnan palkkatukityöllistetyt voivat kiertää työtilanteen mukaan työyksiköstä toiseen hallintokuntarajoista välittämättä. Työhön sijoittamisesta vastaa työnsuunnittelija.

Elinvoimakoordinaattori aloitti vuoden alkupuolella 2019 ja työnsuunnittelija keväällä 2019. Toimet ovat uusia ja työnkuvat tarkentuivat talousarviovuoden aikana. Koordinaattori ja työnsuunnittelija vastasivat työllisyyden hoidon toimivuudesta yhdessä kunnanjohtajan kanssa. Elinvoimakoordinaattorin tehtävät painoutuivat kunnan yritys yhteistyöverkostoihin, kunnan markkinointiin ja hankkeiden koordinointiin. Aloittavan yrityksen neuvontapalvelut tuotetaan yhteistyössä Uusyrittäjäkeskuksen kanssa.

Toiminnan painopistealueet

1. Kunnan työllisyyden edistäminen, painopisteenä erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen ja ehkäisy
2. Kunnan työttömyysprosentin alentaminen yhteistyössä työvoimatoimiston, työllistämishankkeiden ja sosiaalitoimen kanssa
3. Talousarviovuoden osalta uuden työllistämismallin sisäänajoa.
4. Vahvistetaan toimialakokonaisuudet, jotka ovat selkeitä painopistealueita.
5. Tapahtumayhteistyötä kehitetään edelleen.

Sitovat tavoitteet:

Mittarit/tavoitetasot

1. Pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden (nuorten yhteiskuntatakuu). Työttömyysluvut vähentäminen
2. Kunnan työllisyydenhoitoon valmistellaan oma toimintaohjelmansa vuodelle 2019. Ohjelma hyväksytty
3. Yrittäjyyden edistäminen Yritysten nettoperustanta

Toteutuma:

1. Luotu Enonkosken työelämäpalvelumalli vähentämään pitkäaikaistyöttömyyttä ja nuorisotyöttömyyttä. Enonkosken kunnan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 12,3 % (muutos -8 % joulukuun 2018–joulukuun 2019). Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on 17,6 %.
2. Toteutunut, ohjelma hyväksytty kunnanhallituksessa 6.8.2019. Työelämäpalveluiden mallia kehitetään edelleen.
3. Kunnan ja yrittäjien yhteistyötä tiivistetty – keväällä pidetty yrittäjien aamukahvit. Uudet perustetut yritykset 4 kpl.

Henkilöstö	TP 2018	TA 2019	TP 2019
• hankekoordinaattori	0,6	0	0
• elinvoimakoordinaattori	0	1	1
• työnsuunnittelija	0	1	1

1900 ELINVOIMAN EDISTÄMINEN JA TYÖLLISYYDEN HOITO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
---	-----------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------	-----------

TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	36 248	0	36 248	32 022	-4 227
----------------------------	--------	---	--------	--------	--------

TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-455 008	0	-455 008	-384 016	70 992
TOIMINTAKATE	-418 760	0	-418 760	-351 995	66 766
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-418 760	0	-418 760	-351 995	66 766

2000 Terveystoimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Itä-Savon sairaanhoitopiiri (Sosteri) järjestää/ tuottaa kuntaan perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, kasvatus- ja perheneuvolatoiminnan sekä A-klinikka- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut, sekä sosiaaliamiehen palvelut. Lisäksi Sosteri tuottaa sosiaalitoimen ostopalvelut, jotka on budjetoitu kunnan talousarviossa omalle tulosalueelleen.

Sosteri tuottaa perusterveydenhuollon palvelut Enonkosken terveysasemalla oman toimintana palvelusopimuksen mukaisesti 1.1.2017 alkaen. Sosterin asiakkailla on mahdollisuus käyttää myös muualla tarjolla olevia kuntayhtymän palveluja. Yhteispäivystys on keskitetty keskussairaalalle. Perusterveydenhuollon kustannukset koostuvat Sosterin kuntalaskutuksesta (asiakaspalvelujen ostot), sekä KueL-maksuista. Kuntalaskutus tapahtuu todellisen käytön mukaisesti vahvistetuilla kuntalaskutushinnoin.

Palvelusopimuksen mukaisesti terveyskeskuslääkärin vastaanotto on neljänä päivänä viikossa ja hammaslääkärin kahtena. Hoitajien vastaanottoaikoja voi saada jokaisena arkipäivänä. Sopimuksella tavoitellaan lähipalvelujen saatavuuden pysymistä hyvällä tasolla ja tätä kautta erikoissairaanhoidon menojen hallintaa.

Sosteri on omassa toiminnassaan lähtenyt kehittämään kovasti prosessejaan. Visiona on; jonottamatta hoitoon ja hoidosta kotiin. Perusterveydenhuollon painopisteenä tällöin on nopea hoitoon pääsy ja hoitoprosessin eteneminen. Kiireellisen hoidon prosessissa oleellista on nopea hoidon tarpeen arviointi, hoidon ja diagnostiikan viiveetön aloittaminen sekä hoitoprosessin jatkuminen ilman tarpeetonta odotusta. Kuntaorganisaation näkökulmasta pitäisi pystyä arvioimaan, kuinka Sosterin prosessit toimivat ja kuinka organisaatio onnistuu omilla tavoitteillaan.

Sitovat tavoitteet:

1. Palvelujen saatavuus ja joustavuus perusterveydenhuollon sopimuksen edellyttämällä tasolla.
2. Nopea hoidon tarpeen/ongelman havaitseminen, hoitoon pääsy ja diagnostiikka sekä mahdollisimman viiveetön hoitokokonaisuus (mittareina ajanvarauksen nopeus ja läpimenoajat/Sosteri).
3. Asiakastyytyväisyys (HappyorNot-mittauksessa tyytyväisten osuus yli 90 %)
4. Päivystyksen läpimenoaika lyhyt (max. 2 h).
5. Erikoissairaanhoidon kustannuskehityksen taantuminen ja palvelujen tuottaminen taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Toteutuma:

1. On toteutunut. Perusterveydenhuollon osalta kasvua on tapahtunut lähinnä osastohoidon käytössä ja lasten ja nuorten yksikön käytössä. Enonkosken pth:n avohoito on kasvanut vain maltillisesti ja alittanut talousarvion 2019.
2. Päivystyksestä jatkohoitoon siirtyminen max. tunnissa, toteuma 96 %.
3. Toteutunut (92 %).
4. Vuonna 2019 tavoite toteutui 74,9 %:lla potilaista (tavoite Sosterissa oli 80 %).
5. Vuonna 2019 erikoissairaanhoidon osalta toteuma – 46 184 euroa vähemmän ja verrattuna vuoden 2018 tilinpäätökseen - 108 926 euroa vähemmän (Sosterin budjetti).

2000 TERVEYSTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 563 000	-135 000	-3 698 000	-3 555 860	142 140
TOIMINTAKATE	-3 563 000	-135 000	-3 698 000	-3 555 860	142 140
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 563 000	-135 000	-3 698 000	-3 555 860	142 140

2100 Sosiaalitoimen ostopalvelut

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma: Sosteri tuottaa ostopalveluna kuntalaisten tarvitsemat sosiaalityön, vanhustenhuollon ja vammaisten palvelut, edistää kuntalaisten selviytymistä arjessa ja antaa riittävä sosiaalinen ja taloudellinen turva eri elämäntilanteissa eläville enonkoskelaisille.

Sosteri kehittää voimakkaasti palveluprosessejaan. Asumis- ja hoivapalvelujen toiminnalliset painopisteet vuodelle 2018 ovat:

- prosessien ja palveluketjujen toimivuutta kehitetään edelleen
- suunnitellaan ja kehitetään järjestöyhteistyönä ikäihmisten matalankynnyksen palveluja
- asiakkaan toimintakykyä edistävää kuntouttavaa kotihoitoa ja palveluasumista kehitetään edelleen
- uusia palvelumalleja kehitetään osana maakunnallista kärkihanketta (perhehoito)
- asiakaspalaute ja asiakastytyväisyys kyselyt ohjaavat palveluiden kehittämistä.

Sosiaalitoimen ostopalvelujen tasekustannuspaikat ovat:

- asumispalvelut 2100
- perhetyö 2110
- lastensuojelu 2120
- vammaispalvelut 2130
- päihdehuolto 2140

Sitovat tavoitteet

Talousarvion 2019 sitovat tavoitteet olivat alkuperäisessä talousarviossa vuodelle 2019 kirjattu virheellisesti aikaisempien vuosien mallista. Uudet tavoitteet korjattu v. 2019 palvelukortin mukaisiksi ja hyväksytty valtuuston kokouksessa 15.10.2019 (§ 22), jossa hyväksyttiin talousarvion toteutuminen konsernihallinnon osalta ajalla 1.1.-31.8.2019.

Sosterin ja Enonkosken kunnan palvelukortti v. 2019 palvelujen sisältö:

- Kotihoidon toimintaa kehitetään ja vahvistetaan osana vanhusten palvelurakennemuutosta
- 75 vuotta täyttäneistä henkilöistä 88 % asuu kotona itsenäisesti, 15,4 % säännöllisen kotipalvelun piirissä (41 asiakasta)
- 75 vuotta täyttäneistä 7 % on omaishoidon tuen piirissä
- palveluasumisessa tavoitella vuoden 2019 loppuun:
tpa 29
intervalli 6
- aikuissosiaalityössä lähipalveluna sosiaalityöntekijä tai -ohjaaja 2 pv/vko, palveluohjaus keskitettynä 5 pv/vko
- lastensuojelun erityistyöntekijät tuottavat palveluja keskitetysti (palvelu organisoidaan keskitetysti/ tuotetaan lähipalveluna)
- vammaispalvelussa erityistyöntekijät tuottavat palveluja keskitetysti

Toteutuma

- Kotihoidon toimintaa on kehitetty ja vahvistettu osana vanhusten palvelurakennemuutosta. Enonkosken kotihoito on mukana valtakunnallisessa vertaiskehittämisessä ja toimintaa on kehitetty vertaiskehittämisen tulosten pohjalta.
- 75 vuotta täyttäneistä henkilöistä Enonkoskella 87,8 % asui kotona itsenäisesti ja 21,1 % (50 asiakasta) oli säännöllisen kotihoidon piirissä
- Enonkoskella oli 4,6 % (11 asiakasta) omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneitä hoidettavia vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (huom. em. kaikki tilastot ovat Sotkanetistä vuodelta 2018, ei vielä uudempaa käytettävissä)
- palveluasumisessa tavoitella vuoden 2019 loppuun:
tpa 29. Toteutunut.
intervalli 6. Toteutunut.
- aikuissosiaalityössä lähipalveluna sosiaalityöntekijä tai -ohjaaja 2 pv/vko, palveluohjaus keskitettynä 5 pv/vko. Toteutunut.
- lastensuojelun erityistyöntekijät tuottavat palveluja keskitetysti (palvelu organisoidaan keskitetysti/ tuotetaan lähipalveluna). Toteutunut.
- vammaispalvelussa erityistyöntekijät tuottavat palveluja keskitetysti. Toteutunut.

2100 SOSIAALITOIMEN OSTOPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	20 000	0	20 000	70 471	50 471
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 829 890	0	-2 829 890	-2 699 972	129 918
TOIMINTAKATE	-2 809 890	0	-2 809 890	-2 629 501	180 389
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 809 890	0	-2 809 890	-2 629 501	180 389

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	300 Sivistyslautakunta
Vastuualue	3000, 3100, 3200, 3300 ja 3400
Vastuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Sivistyslautakunta päättää hallintosäännössä määritellyllä tavalla koulun, kuljetusten/liikennöinnin, iltapäivätoiminnan, lastenpäivähoidon ja kirjaston toiminnasta. Yhteistyössä toimijoiden kanssa lautakunta kehittää alaisiaan toimintoja muuttuvan toimintaympäristön (talous, asiakasmäärä jne.) vaatimukset huomioon ottaen. Sivistystoimi luo edellytykset kuntalaisten henkiselle ja muulle kehittymiselle huolehtimalla päivähoidon ja peruskoulutuksen järjestämisestä, kirjastotoimesta, joukkoliikenteen järjestämisestä sekä 1. ja 2. vuosiluokkien sekä erityisopetukseen otettujen lasten iltapäivätoiminnasta.

Sitovat tavoitteet

1. Palvelut säilytetään laadukkaina ja niitä kehitetään suunnitelmallisesti ja kustannustietoisesti.
2. Päätettäviksi tulevista asioista keskustellaan etukäteen ja päätöksenteko pidetään sujuvana.
3. Sivistystoimea kehitetään ulkopuolisenkin rahoituksen turvin, mutta huomioidaan hankerahojen mahdollinen väheneminen.
4. Palveluiden taso pyritään säilyttämään siten, etteivät kokonaiskustannukset juurikaan nouse.

Toteuma 31.12.2019

1. Palvelut on pidetty ennallaan, eli hyvällä tasolla
2. Sivistyslautakunnan kokouksissa on säännöllisesti keskusteltu päätettäväksi tulevista asioista.
3. Ulkopuolisen hankerahoituksen määrä on ollut 45 322,75 €.
4. Kokonaiskustannukset ovat hieman viimevuotista korkeammalla

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	423 753,00	0,00	423 753,00	527 246,40	103 493,40
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 589 046,00	0,00	-2 589 046,00	-2 521 838,51	67 207,49
TOIMINTAKATE	-2 165 293,00	0,00	-2 165 293,00	-1 994 592,11	170 700,89
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 165 293,00	0,00	-2 165 293,00	-1 994 592,11	170 700,89

Toimintakate - 1 994 592,11 € / asukasluku 1363 = 1 463,39 €

3000 Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma: Hallinto vastaa toimialan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakunnan työskentelyn sujuvuudesta. Hallinto ohjaa ja valvoo koulutuksen järjestämistä taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisesti lainsäädännön ja valtuuston määrittämässä puitteissa. Joukkoliikenne hoidetaan mahdollisimman taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti muita toimintoja palvellin. Toiminnan painopistealueet ovat sivistystoimen hallinto, joukkoliikenne, perusopetus, erityisopetus, esiopetus, iltapäivätoiminta, keittiö, muu koulutus, kirjasto ja lasten päivähoito.

Sitovat tavoitteet:

1. Sivistystoimialan asiat etenevät tavoitteiden mukaisesti.
2. Henkilökunta on oikein mitoitettu, kelpoisuusehdot täyttävä ja kouluttautumalla ammattitaitoaan ylläpitävä.
3. Seutulippu hinnoitellaan kohtuulliseksi, tällä hetkellä seutulipun hinta on 73 €.
4. Asiointiliikenne yhdistetään koululaiskuljetuksiin mahdollisuuksien mukaan kaikilla koululaiskuljetusreiteillä.
5. Asiointiliikenne hoidetaan myös kutsutaksina Ihamaniemen ja Karvilan suunnista.

Toteutuma:

1. Lautakunta on kokoontunut joulukuun loppuun mennessä kahdeksan kertaa, kokouksissa käsitelty 122 §. Talousarvion toimintakate on 92,12 %

- Henkilökunta täyttää kelpoisuusehdot. Täydennyskoulutuspäiviä yhteensä 43, nämä koulutukset järjestetty muualla kuin työpaikalla. Näiden lisäksi webinaarikoulutuksia, joita ei merkitä poissaoloksi työstä Essiin vaan kouluttaudutaan työpisteessä.
- Seutulippuja on joulukuun loppuun mennessä myyty 53 kpl. Asiakkaalle hinta on pysynyt ennallaan 73 €.
- Asiointiliikenne on yhdistetty koululaiskuljetuksiin kaikilla reiteillä. Käyttö on ollut kuitenkin vähäistä.
- Asiointiliikenteen kutsutaksin asiakasmäärä Ihamaniemen suunnasta on ollut 47 ja Karvila-Muholan suunnasta 109.

Henkilöstö	TA 2019	Toteutuma 31.12.2019
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1	1
toimistos sihteeri	1	1

3000 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 000,00	0,00	1 000,00	2 169,50	1 169,50
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-104 940,00	0,00	-104 940,00	-95 721,38	9 218,62
TOIMINTAKATE	-103 940,00	0,00	-103 940,00	-93 551,88	10 388,12
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-103 940,00	0,00	-103 940,00	-93 551,88	10 388,12

Toimintakate - 93 551,88 € / Asukasluku 1363 = 68,64 €/asukas

3100 Peruskoulutus

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Enonkosken koulu kannustaa oppimaan sekä kasvattaa aktiivisia yhteiskunnan jäseniä ammattiaan arvostavan henkilökunnan avulla. Enonkosken koulu on yhtenäiskoulu käsittäen luokat 0–9. Perusopetusta annetaan yleisopetuksena ja erityisenä tukena. Fyysisesti koulu sijaitsee kahdessa eri rakennuksessa samassa pihapiirissä. Iltapäivätoimintaa tarjotaan esiopetuksen tiloissa koulupäivien jälkeen. Oppilaat saavuttavat hyvät valmiudet jatko-opintoja ja ammatin valintaa varten. Koulun arvot kiteytyvät seuraaviin sanoihin: Turvallisuus, terveet elämäntavat, yhteisöllisyys, avoimuus, luotettavuus.

Sitovat tavoitteet:

- Opetusryhmien keskikoko pyritään pitämään noin 16 opp./ryhmä.
- Koulukiusaamiseen puututaan välittömästi.
- Oppilaille tarjotaan riittävästi tehostettua ja erityistä tukea koko koulunkäynnin ajaksi.
- Oppilashuolto pidetään toimivana.
- Oppimateriaaleja ajanmukaistetaan ja tietoyhteiskunnan kasvaviin vaatimuksiin vastataan.
- Wilman käytöllä, vanhempainilloilla ja huoltajien kanssa käytävillä keskusteluilla parannetaan huoltajien ja koulun yhteydenpitoa.
- Ulkopuolista rahoitusta käytetään vähintään 5 000 € koulun kehittämiseen.
- Opetuksessa painotetaan seuraavia asioita: Oppilaiden liikkumisen ja lukemisen lisääminen sekä arjen taidot erityisesti koko koulun monialaisten oppimispäivien avulla.
- Yhteistyötä tehdään mm. päivähoidon, terveydenhoidon ja sosiaalitoimen kesken.
- Henkilökunnalle tarjotaan mahdollisuutta koulutukseen vähintään 2 pv / hlö.
- Työssä jaksamista tuetaan tyky-toiminnalla.
- Oppilaskunta tarjoaa oppilaille mahdollisuuden vaikuttaa koulun asioihin.
- Koulun kehittämissuunnitelma valmistelee koulun yhteisiä asioita ja kokoontuu 1-3 kertaa kuukaudessa.
- Järjestetään oppilaille vapaaehtoista koulun kerhotoimintaa.
- Järjestetään iltapäivätoimintaa erityisesti luokkien 1-2 oppilaille.
- Kehityskeskustelut käydään jokaisen henkilökuntaan kuuluvan kanssa.
- Koulun henkilökunnan kokoukset pidetään vähintään kerran viikossa.
- Koulun keittiö tarjoaa monipuolisen ja maittavan ruuan jokaisena koulupäivänä.

Toteutuma 31.12.2019:

- Opetusryhmien keskikoko 16,1 opp./ryhmä.
- Koulukiusaamiseen on puututtu välittömästi. 5.10 on otettu käyttöön KaMu-malli kiusaamisen vastaista työtä auttamaan.
- Oppilaille on tarjottu riittävästi tehostettua ja erityistä tukea. Avustaja- ja erityisopetusresurssia on koulun sisällä jaettu uudelleen elokuun lopulla, kun on nähty tarve eri luokilla.
- Oppilashuollon toimintatavat ja resurssit on pidetty samalla tasolla viime lukuvuoteen verrattuna.
- Sähköisiä oppimateriaaleja on edelleen otettu käyttöön kirjojen rinnalle.
- Wilman avulla on pyritty tiedottamaan entistä enemmän koulun tapahtumista. Luokkien ja koko koulun yhteiset vanhempainillat on pidetty elo-lokakuussa 2019. Keskustelut huoltajien kanssa on aloitettu loppuvuonna 2019 ja niitä jatketaan alkuvuonna 2020.
- Ulkopuolinen rahoitus koulun kehittämiseen on ollut vuoden 2019 aikana yhteensä 26 520 €.
- Keväällä 2019 on painotettu oppilaiden liikkumisen ja lukemisen lisäämistä sekä arjen taitoja mm. monialaisten oppimispäivien avulla. Lukuvuoden 2019-20 painopisteenä on lukemisen ja kirjoittamisen lisääminen sekä pitkäjänteisyyden / ponnistelun lisääminen. Painopisteisiin on määritelty käytännön toimia.
- Yhteistyö on vakiintunut sopivalle tasolle ja yhteydenpito on tarvittaessa molemminpuolista.
- Henkilökunnan koulutautuminen vähintään 2 pv / hlö on keskiarvona toteutunut, tosin osalla henkilöstöä ei ole täydennyskoulutusta ollenkaan.
- Työssä jaksamista on tuettu tyky-toiminnalla, mm. on käyty konsertissa elokuussa 2019.
- Oppilaskunta on kokoontunut säännöllisesti kerran kuussa.
- Koulun kehittämissyöryhmä valmistelee koulun yhteisiä asioita ja on kokoontunut 1-3 kertaa kuukaudessa.
- On järjestetty englannin kerhoa, liikuntakerhoja sekä retkiä yläkoululaisille. Maaliskuussa 2019 oli lasketteluretki ja elokuussa 2019 retki Savonrannan seikkailupuistoon.
- On järjestetty iltapäivätoimintaa erityisesti luokkien 1-2 oppilaille. Koulun piirissä toiminnassa mukana ka 18,5 oppilasta ja 4H:ssa 10 oppilasta.
- Kehityskeskustelut on käyty jokaisen henkilökuntaan kuuluvan kanssa helmi-huhtikuussa.
- Koulun henkilökunnan kokoukset on pidetty kerran viikossa kevään 2019 aikana. Syksystä 2019 lähtien kokoukset on pidetty joka toinen viikko ja vuoroviikoin lisäksi on pidetty kolmen eri tiimin kokouksia. Jokainen henkilökunnan jäsen on jossain tiimissä.
- Koulun keittiö on tarjonnut monipuolisen ja maittavan ruuan jokaisena koulupäivänä. Ruuan monipuolisuutta (mm. salaatit) on parannettu sekä pitkien koulupäivien välipalan tasoa on nostettu.

Henkilöstö	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.2019
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1	1	1
luokanopettaja	5+1 ma	5+1 ma	6
lehtori	4	4	4
erityisopettaja	1 + 2 ma	2 +1 ma	1
sivutoiminen to			1
koulunkäynnin ohjaaja	4	4 (joista 2 ma)	4 (joista 2 ma 57 % ja 83 %)
koulunkäyntiavustaja	1	1	1 ma (62 %)
ruokapalveluvastaava	1 (50%)	1 (50 %)	1 (50 %)
ravitsemistyöntekijä	1	1	1 (77 %)
ruokapalvelutyöntekijä	2	2	2 (joista toinen 100 % ja toinen yhd. pk:n kanssa 25 %)

3100 PERUSKOULUTUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	362 503,00	0,00	362 503,00	430 432,53	67 929,53
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 834 783,00	0,00	-1 834 783,00	-1 766 338,26	68 444,74
TOIMINTAKATE	-1 472 280,00	0,00	-1 472 280,00	-1 335 905,73	136 374,27
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 472 280,00	0,00	-1 472 280,00	-1 335 905,73	136 374,27

Toimintakate - 1 335 905,73 € / asukasluku 1363 = 980,13 €/asukas
Oppilasmäärä 144 = 9 277,13 €/oppilas.

3200 Muu koulutus

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Muu koulutus luo kunnan asukkaille mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen kansalaisopiston ja musiikkiopiston opinto- ja harrastustoimintaan osallistumisen muodossa.

Puruvesi-opisto ja Linnalan opisto yhdistyivät 1.1.2016. Linnalan opisto antaa perinteisellä ja toisaalta joka vuosi uusiutuvalla kurssitarjonnallaan monenlaisia mahdollisuuksia eritasoiseen opiskeluun ja harrastamiseen. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia projekteja ja hankkeita. Linnala tarjoaa koulutusta ja yleissivistystä, mahdollisuuksia harrastamiseen, kohtaamiseen ja virkistäytymiseen. Toiminnallaan se pyrkii myös ehkäisemään yhteiskunnallista syrjäytymistä.

Musiikkiopisto toiminta hankitaan ostopalveluna Savonlinnan musiikki- ja tanssiopistolta. Oppilaspaikkoja on kymmenen. Yksi oppilaspaikka maksaa 927 €. Musiikkiopistoa ylläpitää Savonlinnan musiikkiopiston kannatusyhdistys ry, jonka hallitus toimii myös musiikkiopiston johtokuntana. Musiikkiopistossa opiskellaan neljällä eri tasolla. AO = aikuisosasto, MOT= musiikkiopistotaso, PJO= popjazz-osasto ja PT= perustaso. SLMO järjestää Enonkoskella myös tanssinopetusta 4-12 vuotiaille.

Sitovat tavoitteet:

1. Linnalan opisto sitoutuu järjestämään opetusta Enonkoskella keskimäärin vuosittain vähintään 600 tuntia 22 500 euron vuotuisella määrärahalta.
2. Sopimuksen laajuutta ja rahoitusta tarkastellaan joka toinen vuosi. Seuraava tarkistus touko-kesäkuussa 2019.
3. Säilytetään oppilaiden mahdollisuus saada musiikkiopistokoulutusta, pitämällä kymmenen oppilaspaikkaa/vuosi, jatketaan myös tanssinopetusta.

Toteutuma:

1. Linnala opisto on järjestänyt Enonkoskella v. 2019 opetusta yhteensä 577 tuntia. Netto-opiskelijoita (erillistä ihmistä) oli yhteensä 120 kpl.
2. Sopimuksen tarkastelu on suoritettu 2.4.2019, läsnä olivat Tapio Keskinen ja Auli Parviainen Linnalan opistosta sekä Tommi Tikka ja Minna Heiskanen Enonkosken kunnasta. Uusi sopimus on hyväksytty sivistyslautakunnassa 11.9.2019.
3. Musiikkiopistossa opiskelee seitsemän oppilasta, kaikki perustasolla. Tanssinopetusta annetaan kahdessa eri ryhmässä Tanssimixissä ja Tanssieskarissa.

Henkilöstö

Enonkoskella yhteyshenkilönä toimii sivistystoimiston toimistos sihteeri.

3200 MUU KOULUTUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-28 525,50	1 474,50
TOIMINTAKATE	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-28 525,50	1 474,50
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-28 525,50	1 474,50

Toimintakate -28 526 / asukasluku 1363 = 20,93 € /asukas

3300 Kirjasto

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma: Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Lisäksi edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Sitovat tavoitteet: Kirjasto noudattaa uutta kirjastolakia, jossa kirjaston perinteisen roolin lisäksi vahvistetaan kirjaston roolia yleisenä kokoontumispaikkana ja vaikuttamispaikkana.

1. Lainauksien ja kirjastokäyntien lisääminen.
2. Koululaisten lukemiseen aktivoittaminen: luokkakäynnit
3. Yhteistyö Linnalan-opiston ja muiden harrasteryhmien kanssa. Näyttelyt, työpajat, kokoontuminen.
4. Yhteistyö Lumme-kirjastojen kesken: seutulainaus, yhteinen asiakkuus, yhteinen ohjelma, Lumme-ohjausryhmään kuuluminen.
5. Lukupiirin kokoontuminen kirjastossa, lisäksi yhteistyö Ihamaniemen lukupiirin kanssa.
6. Savon kirjastojen verkostoituminen: tapaamiset, etäyhteydet, koulutukset.

Henkilöstö	TP 2018	TA 2019	Toteutuma 31.12.2019
Kirjastovirkailija	1,5	1,5	1,5

Toteutuma:

1. Lainauksien ja käyntien lisäämiseksi on kirjastossa ollut normi toiminnan lisäksi lukupiiri, kirjailijavierailu, musiikkiyhte, näyttelyitä, harrasteryhmä ja kirjaston esittelyä mm. Veitopolkku-ryhmälle.
2. Luokkakäyntejä on ollut kaikilla luokka-asteilla.
3. Linnalan opiston oppilastöiden näyttely keväällä, muita näyttelyitä on ollut 5, Näprääjät ovat kokoontuneet säännöllisesti joka toinen torstai, Iloiset tytöt -musiikkiyhte esiintyi satapäiselle yleisölle, Linnala Pop-Up -työpaja, Enonkosken runopiirin järjestämä ilta, venäläisen kulttuurin päivä leiriläisille, lisäksi kokouksien pitoa kirjaston tiloissa.
4. Lumme-ohjausryhmän kokoukseen osallistuttu, pidetty yllä yhteistyötä muiden kirjastojen kanssa ja päivitetty osaamista kirjasto-ohjelma Kohan muutoksissa.
5. Lukupiiri on ollut 9 kertaa ja lisäksi Ihamaniemen lukupiiriläisille pidetty kirjavinkkausilta ja hankittu kirjoja molempiin piireihin seutulainoina.
6. Verkostoituminen Savon kirjastojen välillä on ollut yhteydenpitoa sähköpostitse.

Näyttelyt:

- Immo Kokin turkisinäyttely
- Kuntalaisten ottamia valokuvia Enonkosken jääveistoksista
- Linnalan opiston oppilastöiden näyttely
- Enonkoskella koulua käyneiden julkaisemia kirjoja esillä
- Mullankaivajat Saimaalla -näyttely kaivauksilta
- Valokuvia Kangassaaren lasitehtaalta

3300 KIRJASTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	250,00	0,00	250,00	1 315,02	1 065,02
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-133 582,00	0,00	-133 582,00	-112 416,40	21 165,60
TOIMINTAKATE	-133 332,00	0,00	-133 332,00	-111 101,38	22 230,62
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-133 332,00	0,00	-133 332,00	-111 101,38	22 230,62

Toimintakate -111 101,38 € / asukasluku 13630 = 81,52 € /asukas

3400 Lasten päivähoito

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää yksittäisen lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsuuden itseisarvoista luonnetta, vaalitaan lapsuutta ja ohjataan lasta ihmisenä kasvamisessa. Varhaiskasvatus onkin suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen leikillä on keskeinen merkitys. Lähtökohtana toiminnassa ovat palveluhenkisyys ja tiivis yhteistyö lapsen huoltajien kanssa. Säännöllinen yhteistyö huoltajien kanssa on oleellista, jotta perheiden ja henkilöstön yhteinen kasvatus tehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden.

Vastuualueen tehtävänä on järjestää kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja perheiden tarpeiden mukaisesti. Jokaisella perheellä on lain mukaan oikeus valita lapsilleen elämäntilanteeseensa sopiva palvelumuoto. Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään Enonkoskella päiväkotihoidon. Lisäksi perheellä on mahdollisuus valita lasten kotihoidon tuki ja hoitaa lapset omassa kodissaan.

Kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja järjestetään tällä hetkellä ainoastaan päiväkotihoidon. Päiväkodin ryhmät jakautuvat siten, että Pikku-Uikkujen ryhmässä hoidetaan 1-4-vuotiaat lapset ja Koskikarojen ryhmässä 4-5-vuotiaat lapset. Päiväkodissa hoidetaan myös vuoroa tarvitsevat lapset perheiden hoidontarpeiden mukaan (ilta-, viikonloppu- ja yöhoito) ja tarjotaan tarvittaessa aamu- ja iltapäivähoitoa esikoululaisille.

Suunnitelmakauden aikana päivähoitoa kehitetään kokonaisvaltaisesti hyödyntämällä henkilöstön pedagogista erityisosaamista. Varhaiskasvatuksessa on erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja siksi onkin tärkeää hyödyntää erityisopettajan osaamista, jota ostetaan Savonlinnan kaupungilta. Varhaiskasvatustoimintaa ohjaa seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma. Asiakirjan pohjalta on aloitettu uusien toimintatapojen käyttöönotto esimerkiksi toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja pedagogisessa dokumentoinnissa. Pienryhmätoiminnan avulla on tarkoituksena edelleen hyödyntää paremmin lapsen yksilöllinen huomioiminen ja kehityksen tukeminen. Tavoitteena on myös edelleen kiinnittää huomiota huoltajien ja lasten osallisuuteen osana varhaiskasvatustoimintaa. Kasvatushenkilöstön pedagogista osaamista kehitetään edelleen vuonna 2019 täydennyskoulutuksen avulla.

Sitovat tavoitteet

1. Lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen monipuolisen toiminnan ja leikin avulla lapsen yksilöllisyys huomioiden.
2. Pedagogisen työotteen vahvistaminen toiminnassa. Pienryhmätoiminnan edelleen kehittäminen. Täydennyskoulutuksesta saadun opin hyödyntäminen.
3. Seutukunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta. Ryhmäkohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman noudattaminen. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien kautta saadun tiedon tuominen ryhmän toiminnan pohjaksi. Suunnitelman toteutumisen arviointi.
4. Lasten erityisen tuen tarpeeseen vastaaminen. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelujen hyödyntäminen tarpeen mukaisesti sekä yhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa neuvola, perpake (=perhepalvelukeskus) ym.
5. Asiakkaalle palvelujen saatavuus, varhaiskasvatuslain mukainen 100 %.
6. Asiakastyytyväisyys kysely tehdään, joka toinen vuosi, uusi kysely vuonna 2019. Toiminnan kehittäminen kyselyn tulosten pohjalta.
7. Talouden kannalta palvelujen tehokas käyttö, hoitopaikkojen täyttöaste 100 %.
8. Osaavat ja kelpoisuusehdot täyttävät työntekijät (varhaiskasvatuslaki).
9. Lapsen ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen.
10. Päiväkodin toimintakulttuurin ja työhyvinvoinnin kehittäminen edelleen. Sekä lapsille että aikuisille turvallinen ilmapiiri.

Toteutuma

Toiminta päiväkodissa on monipuolista ja seudullisen varhaiskasvatussuunnitelman (vasu) mukaista. Uusi seudullinen vasu otettiin käyttöön 1.8.2019. Varhaiskasvatuksen arviointia toteutetaan seudullisen vasun arviointisuunnitelman mukaisesti. Toiminnan monipuolisuutta ja tavoitteellisuutta tarkastellaan lasten varhaiskasvatussuunnitelmia säännöllisesti arvioimalla sekä tiimipalavereissa. Elokuussa 2019 pidetyssä talon palaverissa arvioitiin edellistä toimintakautta. Jatkossa kulunut toimintakausi arvioidaan keväisin. Arvioinnissa käytetään Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen laatimaa Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset -asiakirjaa. Uusiin syksyllä 2019 käyttöön otettuihin ryhmävasuihin on kirjattu oma osionsa arviointia varten.

Palvelun saatavuus on ollut lain mukainen 100% ja varhaiskasvatuspaikat ovat olleet tehokkaassa käytössä. Varhaiskasvatuksen läsnäolopäivien määrä on noussut merkittävästi kuluneen vuoden aikana kokoaikaisen palveluntarpeen lisääntymisen myötä. Lisäksi vuorohoidon osuus on kasvanut ja päiväkodin aukioloajat ovat sen myötä pidentyneet. Savonlinna on ostanut syksyllä 2019 Enonkoskelta neljä varhaiskasvatuspaikkaa ja määrän odotetaan kasvavan heti alkuvuonna 2020.

Perheille on teetetty asiakaskysely maaliskuussa 2019. Kyselyn mukaan asiakkaat ovat tyytyväisiä lapsen tarpeisiin vastaamiseen, toiminnan monipuolisuuteen ja yhteistyöhön. Kyselyssä selvisi, että perheet toivovat parempaa tiedonkulkua. Tiedonkulun parantamiseksi ja hoitoaikojen varaamisen sekä työvuorosuunnittelun helpottamiseksi on selvitetty mahdollisuutta ottaa käyttöön varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä. Järjestelmän käyttöönottoa on suunniteltu vuodelle 2020 ja siihen on varattu rahaa talousarvioon. Päätöksiä käyttöönotettavasta järjestelmästä tai käyttöönoton aikataulusta ei ole tehty. Lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistamiseen on panostettu. Huoltajilla ja lapsilla on mahdollisuus esittää toiveita toiminnan suhteen ja siihen rohkaistaan. Syksyllä 2019 pidettiin päiväkodin vanhempainilta, vietettiin isovanhempien päivää ja pidettiin toiminnallinen joulujuhla.

Päiväkodissa työskentelee kelpoisuusehdot täyttävä, osaava henkilöstö. Päiväkodille myönnettiin valtion erityisavustusta 20 000e varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämiseksi vuosille 2019-2020. Avustuksella palkattiin yksi lastenhoitaja lisää toimintakaudelle 2019-2020. Lisäksi palkattiin yksi kiertävä lastenhoitaja vuorohoidon lisääntyneen tarpeen vuoksi. Lisähenkilöstöä palkkaamalla päiväkotiin pystyttiin perustamaan 1.8.2019 alkaen kolmas lapsiryhmä. Samalla päiväkotiin saatiin lisää varhaiskasvatuspaikkoja, jotta palvelun saatavuus pystyttiin turvaamaan koko toimintakauden ajaksi. Toimintakaudella 2019-2020 paikat tulevat olemaan tehokkaasti käytössä. Vuorohoidon edelleen lisääntynyt tarve sekä suurentuneet lapsiryhmät tulevat lisäämään henkilöstön tarvetta keväällä 2020. Lisähenkilöstöä palkkaamalla turvataan pedagogisesti koulutetun henkilöstön riittävyys ja

suhdeluvun toteutuminen kaikissa tilanteissa. Riittävä henkilöstö on edellytys myös Vasun mukaiselle pienryhmätoiminnan toteuttamiselle. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut ostetaan Savonlinnan kaupungilta. Erityisen tuen tarve on otettu huomioon myös lapsiryhmien rakenteessa ja henkilöstömitoituksessa.

Vakituisesta henkilöstöstä jokainen on osallistunut alkuvuoden aikana täydennyskoulutukseen. Koulutusmateriaalia on käsitelty talon yhteisissä palavereissa ja hyödynnetty toimintaa suunniteltaessa. Kehityskeskustelut on käyty vakituisen henkilöstön kanssa keväällä 2019. Toimintakulttuuria on kehitetty avoimen keskustelun ja tiimityöskentelyn kautta. Päiväkotiin on laadittu kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma lasten turvallisuuden edistämiseksi.

Kotihoidon tuella hoidettiin joulukuun lopussa neljätoista lasta. Tuenhakijoita oli kaksitoista henkilöä.

Henkilöstö	TP 2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019		
				(uudet nimikkeet 1.8.2019)	
lastenhoitaja	4	4	6 (3 ma)	Varhaiskasvatuksen lastenh.	
päiväkodinjohtaja	1	1	1		
lastentarhanopettaja	2	2	2	Varhaiskasvatuksen opettaja	
avustaja, (työllistetty /100 % työaika)	1	1	1 (62 %)	Ryhmäavustaja	
henkilökohtainen avustaja	0				
ruokapalveluvastaava/ravitsemistyöntekijä					
75 % (yhdessä koulun kanssa)	1				
ruokapalvelutyöntekijä	1	1	1 (75 %)		
3400 LASTEN PÄIVÄHOITO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	60 000,00	0,00	60 000,00	93 329,35	33 329,35
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-485 741,00	0,00	-485 741,00	-518 836,97	-33 095,97
TOIMINTAKATE	-425 741,00	0,00	-425 741,00	-425 507,62	233,38
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-425 741,00	0,00	-425 741,00	-425 507,62	233,38

Toimintakate -425 507,62 Asukasluku 1363 = 312,19 €/asukas

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	350 Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	3500, 3600, 3700 ja 3800
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Vapaa-aikalautakunta

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on luoda edellytykset ja tarjota mahdollisuudet kuntalaisten monipuoliselle vapaa-ajan viettämiselle sekä terveelle ja hallitulle elämälle.

Sitovat tavoitteet

Liikuntapalveluissa säilytetään nykyinen palvelutaso. Uuden kuntosalin käyttö pyritään vakinaistamaan nykyiselle hyvälle tasolle.

Kulttuuripalveluissa säilytetään nykyinen palvelutaso. Painopiste on edelleen lasten ja nuorten sekä ikääntyvien kulttuuripalveluissa.

Nuorilla on mahdollisuus kunnan järjestämään nuorisotilatoimintaan Koskipirtin tiloissa neljä kertaa viikossa. Nuoret edistävät aktiivisesti omia asioitaan. Nuorisotilan lisäksi järjestetään lasten ja nuorten retkiä sekä tapahtumia vapaa-aikatoimen ja sivistystoimen yhteistyönä.

Toteuma 31.12.2019

Vapaa-aikatoimen palvelut on järjestetty määrärahojen puitteissa.

Liikuntapalveluissa on säilytetty nykyinen palvelutaso. Kuntosali ja liikuntasali ovat olleet ahkerasti kuntalaisten ja ulkopaikkakuntalaisen käytössä. Kuntalaisille on järjestetty myös erilaisia tapahtumia ja ohjattuja jumppia. Voimaa vanhuuteen -ohjelma käynnistyi Enonkoskella vuoden vaihteessa 2018 ja on jatkunut aktiivisesti vuonna 2019. Liikuntatoimessa jaettiin viisi urheilustipendiä loppuvuodesta.

Kulttuuripalveluissa on säilytetty nykyinen palvelutaso. Kulttuuritoimintaa on tuettu jakamalla perustoimintatukea. Teatterimyllyn esitti näytelmän Kuumia Aaltoja lauantaina 2.2.2019. Näytelmällä katsojia oli n. 60 henkilöä. Kulttuuritoimessa jaettiin kaksi kulttuuristipendiä loppuvuodesta.

Nuorisotila oli avoinna tiistaista torstaihin klo 16.30–20.30. Kesäaikaan nuorisotila oli kiinni. Elokuussa nuorisotila oli auki kokeilumielessä myös perjantaisin.

Nuorisoneuvosto ei ole kokoontunut vuonna 2019 kertaakaan. Neuvostoon ei ole saatu uusia jäseniä vanhojen siirryttyä muualle opiskelemaan/asumaan.

Henkilöstö

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Toteuma 31.12.2019
Hallinto				
Toimistosihteerit	0,15	0,15	0,20	0,20
Rehtori-sivistystoimenjohtaja	0,05	0,05	0,05	0,05
Kulttuuritoimi				
Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,05	0,05	0,05	0,05
Liikuntatoimi				
Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,45	0,45	0,67	0,67
Liikuntapaikkojen hoitaja	0,70	0,70	0,70	0,70
Kausiapulainen	0,10	0,33	0,33	0,33

Nuorisotoimi

Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,20	0,20	0,20	0,20
Iltavalvoja	0,46	0,49	0,46	0,43

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

RAPORTTI YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 200	0	8 200	18 391	10 191	124,28%	224,28%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-330 809	0	-330 809	-314 727	16 082	4,86%	95,14%
TOIMINTAKATE	-322 609	0	-322 609	-296 336	26 273	8,14%	91,86%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-9 130	0	-9 130	-9 134	-4	-0,04%	100,04%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-9 130	0	-9 130	-9 134	-4	-0,04%	100,04%
TILIKAUDEN TULOS	-331 739	0	-331 739	-305 470	26 269	7,92%	92,08%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-331 739	0	-331 739	-305 470	26 269	7,92%	92,08%

Sisäisen valvonnan selonteko

Vapaa-aikatoimi noudattaa kunnan yhteisiä ohjeita ja sääntöjä, kuten mm. hallintosääntöä. Lisäksi sen toimintaa ohjaavat erilaiset lait, määräykset ja toimintaperiaatteet.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan vapaa-aikalautakunnan toimintakertomuksessa ja talousarvion toteumavertailussa. Vapaa-aikalautakunta on päässyt taloudellisiin ja toiminnallisiin tavoitteisiinsa hyvin.

Vapaa-aikalautakunta kokoontui vuoden 2019 aikana yhteensä kolme kertaa. Käsiteltyjä pykälää oli yhteensä 32 kappaletta, eikä niistä ole tehty oikaisuvaatimuksia eikä muutoksenhakuja. Pöytäkirjat ovat olleet nähtävillä kunnanvirastossa sekä myös Enonkosken kunnan internet-sivuilla. Rehtori-sivistystoimenjohtajan viranhaltijapäätökset on viety vapaa-aikalautakunnan kokouksiin eikä lautakunta ole käyttänyt otto-oikeutta niihin. Päätökset on tiedotettu asianosaisille viivyttelemättä.

Vapaa-aikatoimeen koskevat merkittävimmät henkilöstöön kohdistuvat riskit ovat yksintyöskentely, henkilöstön minimimitoitus, työntekijöiden jaksaminen ja tiedonkulku työpisteiden välillä. Näitä riskejä voidaan ehkäistä jakamalla työt oikein ja perehdyttämällä henkilöstön kunnolla. Vapaa-aikatoimi otti myös käyttöön säännölliset henkilöstöpalaverit.

Vapaa-aikatoimen solmimia sopimuksia on noudatettu ja seurattu asianmukaisesti, eikä niistä ole tullut huomautuksia.

3500 Vapaa-aikatoimen hallinto

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Vapaa-aikatoimen hallinto vastaa toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta, vapaa-aikatoimen henkilöstö-, talous- ja muista hallintotehtävistä sekä tiedotuksesta. Vapaa-aikalautakunta järjestää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palveluja.

Sitovat tavoitteet

- Kattava tiedottaminen
- Vapaa-aikatoimen henkilöstön yhteistyön ja osaamisen kehittäminen

Toteuma 31.12.2019:

Vapaa-aikalautakunnan alaisuudessa työskenteli liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä ja liikuntapaikkojen hoitaja. Vapaa-aikatoimen hallinnon tehtäviä hoiti rehtori-sivistystoimenjohtaja ja toimistos sihteeri.

Vapaa-aikatoimen palvelut on järjestetty määrärahojen puitteissa.

Vapaa-aikatoimen tapahtumista on tiedotettu sosiaalisessa mediassa, kunnan kotisivuilla, sähköpostilla kunnan järjestöille ja ilmoitustauluilla. Tiedotusta kehitetään jatkuvasti.

Henkilöstö on osallistunut koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan. Vuonna 2019 vapaa-aikatoimen henkilöstö osallistui koulutuksiin 6 työpäivän verran. Koulutukset ovat olleet pääasiassa ammatillista täydennyskoulutusta. Kehityskeskustelut on käyty helmi-maaliskuussa 2019.

3500 VAPAA-AIKATOIMEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	13	13		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-33 537	0	-33 537	-29 069	4 468	13,32%	86,68%
TOIMINTAKATE	-33 537	0	-33 537	-29 056	4 481	13,36%	86,64%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-33 537	0	-33 537	-29 056	4 481	13,36%	86,64%

3600 Kulttuuritoimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnan kulttuuritoimi edistää, tukee ja tarvittaessa järjestää paikallista kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoimen ensisijaisena tehtävänä on toimintaedellytysten luominen monipuoliselle ja innovoivalle kulttuuritoiminnalle

Sitovat tavoitteet

- Kulttuuritoiminnan tukeminen
- Kulttuuritapahtumien järjestäminen kuntalaisille

Toteuma 31.12.2019

Kulttuuritoimessa jaettiin perustoimintatukea, joilla tuettiin paikallisten kulttuuriyhdistysten toimintaa. Perustoimintatukea jaettiin viiden yhdistyksen kesken yhteensä 2 200 euroa. Kohdeavustuksia jaettiin 1 733,70 euron edestä neljälle yhdistykselle. Kohdeavustuksia myönnettiin erilaisten kulttuuritapahtumien järjestämiseen.

Teatterimyllyn esitti näytelmän Kuumia Aaltoja lauantaina 2.2.2019. Näytelmällä katsojia oli n. 60 henkilöä.

Tamperelaisen Mukamas -teatterin esitys *Joulu on jo ovella* Enonkoskella alakoulun salissa ti 10.12.2019 klo 18.00. Teatteri oli kaikille avoin ja maksuton.

Veteraanipäivää vietettiin yhteistyössä Lions Club Enonkosken ja Enonkosken kappeliseurakunnan kanssa. Kansallisen veteraanipäivän Enonkosken palvelutalo Koskenhelmessä. Juhlaan osallistui n. 60 henkeä.

Kulttuuritoimi järjesti yhteistyössä Enonkosken kappeliseurakunnan kanssa itsenäisyyspäivän juhlan seurakuntatalolla. Juhlaan osallistui n. 80 henkeä.

Kulttuuritoimessa jaettiin kulttuuristipendejä kahdelle hengelle.

3600 KULTTUURITOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 000	0	1 000	620	-380	-38,0%	62,0%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 484	0	-13 484	-9 011	4 473	33,17%	66,83%
TOIMINTAKATE	-12 484	0	-12 484	-8 391	4 093	32,78%	67,22%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-12 484	0	-12 484	-8 391	4 093	32,78%	67,22%

3700 Liikuntatoimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Liikuntatoimen tarkoituksena on toimintaedellytysten luominen monipuolista liikuntaharrastustoimintaa varten sekä terveiden elämäntapojen edistäminen. Kohderyhmänä on koko Enonkosken kunnan väestö. Palvelut järjestetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa usein maksuttomana. Liikuntapalvelujen muut keskeiset tehtäväalueet ovat urheiluseurojen tukeminen sekä liikuntatalon ja muiden liikuntapaikkojen asianmukainen ylläpito.

Sitovat tavoitteet

- Lapsille ja nuorille maksuttoman liikuntakerhotoiminnan jatkaminen ja kehittäminen
- Kuntalaisten ikääntymisen huomioiminen kehittämällä väestön toimintakykyä tukevaa liikuntatoimen palvelutarjontaa, mm. "Voimaa vanhuuteen" -hankkeen avulla.
- Suorituspaikkojen pitäminen hyvässä kunnossa

Toteuma 31.12.2019:

Liikuntatoimessa jaettiin perustoimintatukea viiden urheiluseuran kesken yhteensä 3 000 euroa. Liikuntatoimen kohdeavustuksia jaettiin neljä kappaletta 598,96 euron edestä. Kohdeavustuksilla tuettiin mm. tapahtumien ja luentojen järjestämistä.

Tammikuussa 2019 palkittiin Etelä-Savon Urheilugaalassa Etelä-Savon parhaita urheilijoita ja urheiluelämän vaikuttajia. Enonkosken vuoden liikuttajan palkittiin Olli-Matti Asikainen, joka on ansiokkaasti päivittänyt Enonkosken suunnistuskarttoja sekä muutenkin aktiivisesti toiminut suunnistuksen edistämiseksi mm. suunnistuskoulujen pitäjänä.

Viime vuosien tapaan kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden uimista tuettiin maksamalla osa Savonlinnan uimahallin ja Tanhuvaaran Sport Spa:n uimalipun hinnasta. Kunta tuki myös enonkoskelaisten ohjattua vesijumppaa Tanhuvaarassa, joka järjestettiin kerran kuussa.

Alla taulukko uimahallien käyttäjistä ja kustannuksista. Savonlinnan uimahalli on remontissa 5.5.2019 alkaen ja remontti jatkuu edelleen.

	Kävijät 31.12.2019	Kustannus €	Kävijät 31.12.2018 / €
Savonlinnan uimahalli	189 kpl (5.5. asti)	348,20 €	389 / 722,22 €
Tanhuvaara Spa	548 kpl	1274,18 €	393 / 1 105,85 €
Tanhuvaara: Vesijumppa	140 kpl	1290,92 €	124 / 1 084,19 €

Liikuntatalon avainkortteja oli 31.12.2019 yhteensä käytössä 540, joista ulkopaikkakuntalaisia oli 70 kpl. Alla kuntosalin kävijämäärä tammikuu 2017– joulukuu 2019:

	2017	2018	2019
Tammikuu	1 415	1 167	784
Helmikuu	874	870	774
Maaliskuu	978	757	1 063
Huhtikuu	989	700	814
Toukokuu	849	565	756
Kesäkuu	651	526	619
Heinäkuu	727	525	819
Elokuu	662	595	771
Syyskuu	683	639	849
Lokakuu	790	759	891
Marraskuu	885	670	928
Joulukuu	877	625	958

Kevään aikana järjestettiin lapsille ohjattuja maksuttomia liikuntakerhoja sekä 17.2.2019 Koko perheen talvirieha yhteistyössä KarKi:n ja Etelä-Savon Liikunnan kanssa. Tapahtumassa oli mukana Sapko:n pelaajia, jotka ohjasivat pipolätkäpelit ja lapsille järjestettiin poniratsastusta, temppurata, pulkkamakikisailuja sekä lumikenkien, stigan, karvapohjasuksien ja lumilautojen kokeilua. Tapahtumaan osallistui noin 130 henkilöä.

Keväällä järjestettiin myös hiihtokoulut lapsille sekä aikuisille. Samoin järjestettiin myös luistelukoulu alkeisryhmälle sekä jatkoryhmälle. Koko perheen hiihtokisat järjestettiin 7.2.2019 yhteistyössä Etelä-Savon Liikunnan kanssa. Osallistujia kilpailuun oli 34 henkilöä, mutta huoltojoukot mukaan lukien kisoissa kannustamassa olleita oli reilut 100 henkilöä.

Liikuntatoimi tarjosi myös monia jumppia ja eri liikuntamuotoja kuntalaisille viikoittain. Keväällä maksuttomia Enonkosken kunnan järjestämiä ohjattua liikuntaryhmiä oli yhteensä neljä kappaletta viikossa.

Su 12.5.2019 Äitienpäivän lavis-lavatanssijumppat. Lavis-ohjaaja Mariya Loginova ohjasi lavis-äitien päivä jumpan liikuntatalolla. Jumppa oli osallistujille maksuton.

To 16.5.2019 Kunta tarjosi bussikuljetuksen Savonlinnaan Linnanneitokierrokselle. Tapahtumaan osallistui 16 henkilöä Enonkoskelta.

Kevät 2019 Liikuntaryhmien osallistujamäärät:

Senioreiden kuntosalicircuit ryhmä 1 ja 2 :30 hlö yhteensä ryhmissä

Tehocircuit: 20 hlö

Bodyjumppa: 12 hlö

KKI-jumppa 25-30 hlö

Voimaa Vanhuuteen kuntosaliryhmä: 8 hlö / 10 krt

3-6lk. liikkari: 15 hlö

01k/ 2lk. liikkari: 40 hlö

Kesällä järjestettiin myös erilaisia liikuntamuotoja kuntalaisille viikoittain. Uimakoulut järjestettiin tuttuun tapaan Potaattiniemessä 3–5-vuotiaille sekä 6–9-vuotiaille.

Kesän 2019 liikuntaryhmien osallistujamäärät:

Kuntonyrkkeily: 10 hlö
Bodyjumppa: 30 hlö
3–5-v. liikuntakerho: 12 hlö
Crossfit: 20 hlö
4–7-v. liikuntakerho: 15 hlö

Syksyn 2019 Liikuntaryhmien osallistuja määrät

Senioreiden kuntosalicircuit ryhmä 1 ja 2 :30 hlö yhteensä ryhmissä
Tehocircuit: 20 hlö
Bodyjumppa: 15 hlö
KKI-jumppa 25-30 hlö
Voimaa Vanhuuteen kuntosaliryhmä: 8 hlö / 10 krt
3-6lk. liikkari: 15 hlö
0lk/ 2lk. liikkari: 40 hlö

Kuntonyrkkeilyä varten liikuntatalolle hankittiin 15 kpl nyrkkeilyhanskoja kesän nyrkkeilytunnille. Kesäkuussa Mikko Hyväri järjesti kuntalaisille maksuttoman nyrkkeilykurssin maanantaisin ja torstaisin. Nyrkkeilyhanskoja hyödynnetään myös muissa kunnan järjestämissä jumpissa.

Koululaisille järjestettävän koulunjälkeiset liikuntakerhot jatkuivat opetushallituksen myöntämän valtionavustuksen tuella liikunnanohjaajan pitämänä. 3.–6.-luokkalaisten ryhmään osallistui n. 20 lasta ja 0.–2.-luokkalaisten ryhmään n. 40 lasta.

Penkkilenkki otettiin käyttöön kesäkuun alussa. Penkkilenkin avajaiset opastetulla kierroksella järjestettiin Kesäkohinoiden yhteydessä lauantaina 15.6.2019. Idea penkkilenkkiin lähti ikäihmisten liikuntaraadin kokouksessa tammikuussa. Ikäihmisten toiveena oli saada penkkejä kirkonkylälle, josta keksittiin toteuttaa matalan liikuntamuodon penkkilenkki. Penkkejä tilattiin kuusi kappaletta kevään aikana. Penkkejä on kirkonkylälle sijoitettu lyhyen välimatkan, noin 100–200 metrin välein. Penkkilenkistä tehtiin myös kartta, jossa näkyy penkkien sijainti. Penkkeihin on kiinnitetty lihaskunto- ja venyttelyohjeita, joita voi halutessaan harjoittaa lenkin yhteydessä. Penkkilenkki helpottaa ikäihmisten ulkoilua ja liikkumista esimerkiksi päivittäisille asioinneille mm. kauppaan, apteekkiin ja terveyskeskukseen. Penkkilenkistä on saatu hyvää palautetta ja tarkoituksena on hankkija penkkejä ensi vuodelle muutamia lisää. Penkkilenkkiä on mainostettu Puruvedessä, Itä-Savossa, sosiaalisessa mediassa, ilmoitustauluilla, järjestöissä ja ryhmissä sekä kunnan kotisivuilla.

Liikuntatoimi sai käyttöön Itä-Suomen aluehallintovirastolta ”Liikettä Liikuttaen Enonkosken Senioreille” -hankkeeseen valtionavustusta 2 800 euroa. Hankkeen tavoitteena lisätä liikuntapalveluja Enonkosken kunnan ikäihmisille.

Hankkeen toteuma:

- 10.1.2019 Liikuntaneuvonta/testauspäivä Enonkosken ikäihmisille Tanhuvaarassa yhteistyössä Tanhuvaaran Urheiluopiston kanssa. Liikuntaneuvojaksi opiskelevat opiskelijat toteuttivat alkukartoituksen ikäihmisille ja sen pohjalta laativat jokaiselle henkilökohtaisen liikuntasuunnitelman. Ikäihmisiä projektiin osallistui 50 hlö.
- 23.1.2019 Liikuntaneuvonta/testauspäivä osa 2 ikäihmisille Enonkosken liikuntatalolla. Tanhuvaaran opiskelijat tulivat Enonkoskelle ohjeistamaan ikäihmisille laaditut henkilökohtaiset liikuntaohjelmat sekä päivän päätteeksi tanssittiin senioritansseja. Liikuntaneuvonta projektin omakustannus oli 15 €/hlö, joka sisälsi liikuntasuunnitelmat, ohjeistuksen, bussikuljetuksen, ruokailun Tanhuvaarassa sekä yhteiset ohjelmat. Samanlainen projekti järjestetään uusille senioreille 21.1.2020 ja 29.1.2020.
- 16.5.2019 Liikunnanohjaaja, Sosteri, fysioterapeutti, Eläkkeensaajat ja Eläkeliitto kokoontui suunnittelemaan ikäihmisten tapahtumia syksyille sekä laatimaan toimintasunnitelmaa hankerahoituksen käytöstä ja aikataulusta.
- Maaliskuussa hankittiin vanhusten talon kerhotilaan yhteiseen käyttöön liikuntavälineitä mm. puntteja, palloja, mailoja, step-lautoja, kuminauhoja jne.
- 15.6.2019 Penkkilenkin avajaiset.

- 10.5.2019 Senioreiden unelmien liikuntapäivä liikuntatalolla. Tapahtumassa oli yhteisiä kisailuja, pesäpalloa ja istumalentopalloa sekä kahvitarjoilu. Tapahtuman järjesti Enonkosken kunta yhteistyössä Fysio Tervarannan, Eläkeliiton ja Eläkkeensaajien kanssa. Osallistujamäärä oli noin 80 hlö.
- 3.9.2019 ja 19.9.2019 senioreiden tapahtumat
- 16.9.2019 liikunnanohjaaja opasti Eläkkeensaajille penkkilenkin, josta Itä-Savo teki lehtijutun
- 19.9.2019 Senioreiden Luonto Sporttipäivä liikuntatalon piha-alueella yhteistyössä kunnan, Fysio Tervarannan, Eläkkeensaajien ja Eläkeliiton kanssa.
- Uudet liikuntaryhmät mm. ohjattu kävelyryhmä, varttuneen väen jumppa ja vertaisveturi kuntosaliryhmät

Enonkosken kunta on mukana valtakunnallisessa Voimaa Vanhuuteen -ohjelmassa, joka käynnistyi vuoden vaihteessa 2018. Kehittämistyön päämääränä on edistää kotona asuvien ikäihmisten (75+) itsenäistä selviytymistä ja kohentaa elämänlaatua terveystoiminnan avulla. Enonkosken kunta sai myös Voimaa vanhuuteen ympäristöbonuksen 500 euroa käytettäväksi ikäihmisten luontoretkeen. Luontoretket järjestetään syyskuussa 3.9. ja 19.9.2019.

3.9.2019 luontoretki järjestettiin Hyypiänniemen vierasvenesatamassa. Retkelle kutsuttiin heikosti liikkuvia ikäihmisiä, jotka tarvitsevat apua ulkoilussa. Ikäihmisille järjestettiin kotipihasta taksi kuljetus Hyypiänniemeeseen. Tapahtumassa oli Kaivoksen kalamiesten ohjauksessa laituriongintaa, Eläkeliiton ja Eläkkeensaajien makkaranpaistoa, letunpaistoa ja kahvitarjoilu. Liikunnanohjaaja ja fysioterapeutti järjesti tarkkuuspelejä mm. mölkkyä ja petankia. Tapahtuman järjesti Enonkosken kunta, Sosteri, Fysiotervaranta, kotihoito, Koskenhelmi, Kaivoksen kalamiehet, Eläkkeensaajat ja Eläkeliitto. Tapahtumassa osallistujia noin 50 hlö.

19.9.2019 LuontoSportti-päivä senioreille Enonkosken liikuntatalon maastossa. Tapahtumassa oli erilaisia kisailuja ja visailuja luontoaiheisella teemalla sekä päivän päätteeksi Eläkkeensaajien ja Eläkeliiton järjestämä kahvitarjoilu. Tapahtuman järjesti Enonkosken kunta, Fysiotervaranta, Eläkkeensaajat ja Eläkeliitto. Tapahtumassa osallistujia noin 50 hlö.

Voimaa Vanhuuteen - ohjelman toteuma:

- Koulutettu yhteensä 18 Vertais -Veturia. Edellinen koulutus maaliskuussa 2019. Yhteensä 3 koulutusta järjestetty Enonkoskella. Kouluttajina toimivat liikunnanohjaaja Jonna Immonen ja fysioterapeutti Tarja Pirinen.
- Maaliskuussa 2019 järjestettiin kolmas vertaisveturikoulutus enonkoskelaisille. Koulutukseen osallistui 10 henkilöä. Kouluttajina toimi liikunnanohjaaja Jonna Immonen ja fysioterapeutti Tarja Pirinen. Vertaisveturit toimivat mm. kuntosalilla omien ryhmien tai yksittäisten henkilöiden ohjaajina
- 27.8.2019 ja 10.9.2019 järjestettiin ulkoiluystäväkoulutukset. Koulutus oli osallistujille ilmainen. Koulutukseen osallistui 11 henkilöä. Jatkossa koulutetut toimivat ikäihmisten ulkoiluystävinä, jotka tavoittavat terveyskeskuksen ja fysioterapeutin avustuksella ikäihmiset, jotka tarvitsevat ulkoiluapua.
- 25.11.2019 voimaa vanhuuteen kertaus kaikille Vertais Veturille-

3700 LIIKUNTATOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 000	0	7 000	17 188	10 188	145,54%	245,54%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-232 558	0	-232 558	-231 002	1 556	0,67%	99,33%
TOIMINTAKATE	-225 558	0	-225 558	-213 814	11 744	5,21%	94,79%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-9 130	0	-9 130	-9 134	-4	-0,04%	100,04%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-9 130	0	-9 130	-9 134	-4	-0,04%	100,04%

TILIKAUDEN TULOS	-234 688	0	-234 688	-222 948	11 740	5,0%	95,0%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-234 688	0	-234 688	-222 948	11 740	5,0%	95,0%

3800 Nuorisotoimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnan nuorisotoimen ensisijaisia tavoitteita ovat edellytysten luominen kunnassa toteutettavalle nuorisotoiminnalle ja nuorisotoiminnan tukeminen. Nuorisotoimen kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat.

Sitovat tavoitteet

- Nuorisotoimen kehittäminen kunnan omana ja seudullisena yhteistyönä
- Kerhotoiminnan, retkien ja tapahtumien tukeminen ja järjestäminen
- Nuorisotilan kehittäminen yhteistyössä nuorten kanssa
- Nuorten työharjoittelun tukeminen
- Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen.

Toteuma 31.12.2019:

Nuorisotoimessa jaettiin perustoimintatukea yhdelle yhdistykselle 300 euroa. Kohdeavustuksia on jaettu myös yhdelle yhdistykselle yhteensä 1000 euroa. Kohdeavustuksella tuettiin leirin järjestämistä.

Nuorten työharjoittelutukea haki yhteensä 36 nuorta (v. 2018: 37 nuorta). Yhteensä haettuja viikkoja oli 106 ja nuoria työllistyi 21 yritykseen. Tukea oli budjetoitu 14 000 euroa ja sitä myönnettiin 12 300 euroa. Erotuksella tuetaan nuorien työllistymistä Enonkosken kunnalle. Työllistämistukea oli maksettu nuoria työllistäville yrityksille elokuun loppuun mennessä 2 710 euroa. Tässä ei ole vielä mukana kunnalle työllistettyjä nuoria.

Nuorisotoimi järjesti 4.–6.-luokkalaisille Megazone-pelit Activity Makerilla Savonlinnassa 8.4.2019. Osallistumismaksu nuorelta oli 10 euroa sis. pelit ja kuljetuksen Savonlinnaan. Osallistujia oli yhteensä 16 nuorta.

Oppilaiden toiveena nuorisotoimi järjesti lauantaina 17.8.2019 matkan Tubecon tapahtumaan Helsinkiin. Kunta kustansi matkan Helsinkiin ja osallistujat maksoivat itse liput tapahtumaan. Osallistujia oli yhteensä 11 henkilöä.

Nuorisotilan iltavalvojan työsuhde oli toukokuun loppuun asti ja sitä jatkettiin elokuussa vuoden 2020 loppuun. Hän suorittaa tarvittaessa myös liikuntatalon iltavalvontaa. Nuorisotila oli avoinna tiistaista torstaihin klo 16.30–20.30. Kesäaikaan nuorisotila oli kiinni. Elokuussa nuorisotila oli auki kokeilumielessä myös perjantaisin.

Joulukuussa 2019 nuorisotilalle hankittiin pitkään nuorten toivelistalla ollut biljardipöytä.

Nuorisotilan kävijämäärää seurataan vuosittain kirjaamalla päivittäiset kävijät. Vuonna 2019 päivittäin nuorisotilalla kävi keskimäärin 17 nuorta (v. 2018: 12).

Syksyn 2019 aikana nuorisotilalla nuoret ovat ohjaajan kanssa kokanneet yhdessä mm. pizzaa, lettuja, pullaa, pipareita, hampurilaisia jne. Myös yhteisiä elokuvan katseluiltoja ja pleikkari turnauksia on vietetty.

Nuorisoneuvosto ei ole kokoontunut vuonna 2019 kertaakaan. Neuvostoon ei ole saatu uusia jäseniä vanhojen siirryttyä muualle opiskelemaan/asumaan.

Etsivä nuorisotyö toteutetaan Savonlinnan kaupungin kanssa. Sopimus on voimassa vuoden 2019 loppuun. Etsivän nuorisotyön kustannukset on kirjattu kustannuspaikalle 1900 Työllisyyden hoito.

3800 NUORISOTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	200	0	200	570	370	185,01%	285,01%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-51 230	0	-51 230	-45 644	5 586	10,9%	89,1%
TOIMINTAKATE	-51 030	0	-51 030	-45 074	5 956	11,67%	88,33%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-51 030	0	-51 030	-45 074	5 956	11,67%	88,33%

Muut tapahtumat: liikuntatoimi ja nuorisotoimi

Ma 2.9.2019 paintball-pelit

Lapsille, nuorille ja aikuisille järjestettiin liikuntatalon maastossa paintball-pelit. Osallistumismaksu 10 €/lapset ja 15 €/ aikuiset. Kunta maksoi puolet osallistumismaksusta. Osallistujia yhteensä n. 30 hlö (71k, lapset ja nuoret/vanhemmat)

To 26.9.2019 Enonkosken Nopein yleisurheilukisat

Yleisurheilukentällä kisailtiin pituushypyssä, juoksussa, keihään ja pallon heitossa. Sarjat 3v.-aikuiset. Tapahtumassa noin 80 hlö.

Ia 28.9.2019 Taskulamppusuunnistus KoskiVenetsialaisissa

Liikuntatoimi järjesti koko perheelle taskulamppusuunnistusta koskivenetsialaisten alueella. Koko perheelle oli liikenneturvallisuuden liittyviä kysymyksiä rasteilla. Palkinnoksi suunnistuksessa jokainen sai heijastimen. Illan aikana suunnistukseen osallistui 98 hlö.

Su 13.10.2019 koko perheen sporttipäivä

Liikuntatalolla järjestettiin koko perheen sporttipäivä jossa oli Enonkosken ja Savonlinnan urheiluseuroja pitämässä lajipisteitä mm. judo, jalkapallo, sähly, suunnistus, golf. Myös oli liikuntakokeiluja fatbike pyöräily, ratsastus, pomppulinna, gladiaattorikamppailu, zorb jalkapallopelit. Myös kauneus ja terveys tuotesittelijöitä oli tapahtumassa sekä kaikille maksuton inbody kehonkoostumusmittaus. Tapahtumassa kävi reilut 150 hlö.

La 2.11.2019 Halloween Baardit

Koko perheen halloween baardit, disco liikuntatalolla. Paikalla DJ MAK3, sumopainia, vaaka-benji, pomppulinna seikkailurata sekä erilaisia kisailuja. Tapahtumassa 91k. järjesti kahvion, järjestyksen valvonnan sekä kasvomaalauksen. Kävijöitä noin 100 hlö.

Pe 29.11.2019 Lanit

Yläkoulun tiloissa järjestettiin nuorille lanit klo 17.00-23.00. Pelaajia laneihin osallistui 15 nuorta. Tapahtumaa toivottiin uudelleen.

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4000, 4100, 4200, 4300 ja 4400
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Tekninen toimi huolehtii kunnan toimesta tapahtuvasta maankäytön- ja rakentamisen suunnittelusta, rakentamisen neuvontatehtävistä, omien rakennustensa kunnossapidosta, liikennealueista ja -turvallisuustyöstä, vesi- ja viemärlaitoksen sekä kaukolämmön jakelusta, sekä ympäristön tilan seuraamisesta ja valvonnasta. Rakennusvalvonnan osalta teknisen lautakunnan yleisenä tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa kunnassa, sen mukaan kuin rakennuslaissa tai muutoin on säädetty tai määrätty. Lisäksi lautakunta toimii kunnan ympäristönsuojelun viranomaisena.

Vastuualueen tehtävät;

- ✓ maankäytön ja rakentamisen suunnittelu, kaavoitus
- ✓ rakentamiseen liittyvät neuvontapalvelut
- ✓ kunnan omien rakennusten kunnossapito
- ✓ kunnan kiinteistöjen kiinteistöhoito
- ✓ liikennealueiden kunnossapito
- ✓ puistojen ja puistometsien hoito
- ✓ sataman ja laitureiden ylläpito ja hoito
- ✓ kunnan rakennuttamistehtävät
- ✓ vesi- ja viemärlaitoksen ylläpito
- ✓ kaukolämpölaitoksen ja verkoston ylläpito
- ✓ rakennusvalvonta
- ✓ kunnan ympäristönsuojelutehtävät
- ✓ työsuojelutehtävä

Sitovat tavoitteet merkitty tulosalueraportteihin

- ✓ huolehtia, että kunnassa on vapaita tontteja rakentamiseen
- ✓ rakennusten pitäminen kunnossa siten, että ovat käytettävissä käyttötarkoitukseensa
- ✓ huolehtia liikenneväylien kunnosta
- ✓ kuntalaisille hoidetut viihtyisät puistoalueet
- ✓ venepaikkojen tarjoaminen riittävässä määrin
- ✓ vesi- ja viemärlaitoksen osalta taata vesihuollon toiminta
- ✓ varmistaa lämmön toimitus kaikissa olosuhteissa
- ✓ rakennusvalvonnan toiminta, luvat enintään 4 viikon käsittelyaika
- ✓ valvoa ympäristön tilan säilymistä, ympäristökatselmuksat kerran vaalikaudessa
- ✓ työsuojelun kehittämien, toiminta ilman työtaturmia

Henkilöstö	TP 2018	TA 2019	toteuma 31.12.
*kunnaninsinööri	1	1	1
*toimistosihiteeri	1	1	1
*vesilaitoksen vastaava hoitaja/kiinteistön hoitaja	1	1	1
*kiinteistöhoitaja/laitosmies	1,3	1,3	1,3
*rakennusmies	1	1	1
*kiinteistöhoitaja/yleiset alueet	0,5	0,5	0,5
*siistijä	4	4	4
*puistotyöntekijä/työllistetty	2	2	0
Yhteensä	11,8	11,8	9,8

RAPORTTI YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 658 356	0	1 658 356	1 721 102	62 746
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	29 361	0	29 361	22 476	-6 885
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 901 191	0	-1 901 191	-1 787 343	113 848

TOIMINTAKATE	-213 474	0	-213 474	-43 765	169 709
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-844 084	0	-844 084	-566 897	277 187

4000 Tekninen toimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Teknisen sektorin eri tulosityksiköiden toiminnan yhteensovittaminen hoitamalla hallintoa keskitetysti. Rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen MRL:n ja MRA:n sekä RakMk:n mukaisesti, sekä ympäristönsuojeluun, valvontaan ja ohjeistukseen liittyvät tehtävät.

Vastualueen tehtävät;

- ✓ teknisen toimen eri toimialueiden ja henkilöstön yhteensovittaminen
- ✓ rakentamiseen liittyvät neuvontapalvelut, ARA
- ✓ kunnossapidon suunnittelu rakennusten ja eri toimialueiden rakenteiden osalta
- ✓ rakennuttamistehtävät
- ✓ rakennusvalvonta
- ✓ ympäristönsuojelu
- ✓ työsuojelu koko kunnan osalta

Sitovat tavoitteet;

- ✓ rakennusten käytettävyys
- ✓ maksuton korjausneuvonta ns. korjausneuvoja toiminta **toteutunut**
- ✓ rakennuslupien myöntäminen 4 viikon sisällä, **toteutunut**
- ✓ ympäristölupien ajan tasalla pitäminen, **ei ole kaikin osin toteutunut**
- ✓ kuntayhteistyön käynnistäminen rakennus- ja ympäristövalvonnan osalta, **sjaistamisesta sopimus on voimassa.**
- ✓ ei työtaturmia, **kahdesta työtaturmasta johtuva poissaolo yhteensä 28 pv**

Tunnusluvut:	TP 2018	TA 2019	toteuma 31.12.
ARAN hakemukset, siirtyivät ARALLE 2017	0	0	0
Rakennusluvut, toimenpideluvat ja -ilmoitukset	34+3+45	35	30+15+14

4000 TEKNINEN TOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 000	0	11 000	16 469	5 469
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-209 172	0	-209 172	-205 234	3 938
TOIMINTAKATE	-198 172	0	-198 172	-188 765	9 407
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-198 172	0	-198 172	-188 765	9 407

4100 Yleiset alueet

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kuntakeskuksen liikennealueiden ja liikuntapaikkojen ylläpitäminen, hoito ja kehittäminen. Turvallisuusnäkökohtien huomioiminen ja positiivisen kuntakuvan luominen ympäristön hoidolla. Jätehuollon ja kierrätyspisteiden kehittäminen ajan tarpeiden mukaisesti. Yksityistieavustuksen myöntämisellä pyritään helpottamaan tasapuolisesti haja-asutusalueella asuvien kuntalaisten tienpidon taloudellista rasitusta.

Vastualueen tehtävänä on

- ✓ liikenneväylien ja katuvalojen ylläpito
- ✓ puistot ja puistometsiköt

- ✓ yksityistieasiat sekä tielautakunnan toimitukset
- ✓ jätehuollon kehittäminen
- ✓ ulkoilu- ja liikuntapaikat

Sitovat tavoitteet

- ✓ katuvalojen uusiminen, **uudet katuvalopylväät asennettu ja ne on kytketty. Vanhojen pylväiden poisto jatkuu kesällä 2020.**
- ✓ puistometsien raivaukset, **suoritettu**
- ✓ yksityistie avustukset maksatus toukokuun loppuun mennessä, **suoritettu**
- ✓ keräyspisteen (metalli, lasi, paperi, pahvi, vaate ja SER, haitallisetjätteet) säilyttäminen kuntataajamassa, **pakkauskierrätys Rinki toimii Sale:n piha-alueella. Kunnan varastolla ovat metallin, sähköelektroniikan sekä haitallisten aineiden keräys**
- ✓ liikuntapaikat kesä ja talvi kuntalaisten käytössä, **liikuntareitit ovat olleet kuntalaisten käytössä**

Tunnusluvut:	TP 2018	TA 2019	toteuma 31.12.
Elohopealamppujen vaihto lediin	10		
Katuvalojen valaisimien uusiminen	0	92 kpl	toteutunut
Puistometsien raivaukset ha	20	10	10

4100 YLEISET ALUEET	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	46 072	0	46 072	33 748	-12 324
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	0	0	0	756	756
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-230 657	0	-230 657	-216 276	14 381
TOIMINTAKATE	-184 585	0	-184 585	-181 772	2 813
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-314 845	0	-314 845	-272 308	42 537

4200 Kiinteistöt

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Ylläpitää olemassa olevaa rakennuskantaa sillä tasolla, että käyttäjillä on edellytykset kiinteistössä tarkoitettuun toimintaan ja poistaa korjausvelkaa. Pitää kiinteistöjen käyttöaste mahdollisimman korkealla tasolla.

Vastualueen tehtävät:

- ✓ kunnan omien kiinteistöjen, rakennusten kunnossapito ja käyttöturvallisuus
- ✓ kunnankiinteistöjen kiinteistöhoito
- ✓ rakennuksiin liittyvät rakennuttajatehtävät
- ✓ kunnan kiinteistöjen vuokraus ja myynti

Sitovat tavoitteet

- ✓ rakennusten käytettävyys tarkoitukseensa, **toteutunut**
- ✓ kiinteistöjenhoito ympärivuorokautisesti (varallaolo), **toteutunut**
- ✓ kiinteistötuotot/poistot olisivat tasapainossa, **osin toteutuu**

Tulosalue sisältää myös sisäisesti laskutettavat kiinteistöt, joiden kustannuksen peritään kokonaisuudessaan tilojen käyttäjiltä.

Tunnusluvut:	TP 2018	TA 2019	toteuma 31.12.
Käyttöön soveltuvat rakennukset %	100	100	100
Vuokrausaste %	90	90	90

4200 KIIENTEISTÖT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
-------------------	--------------------------	-----------------------	-----------------------------	-----------------------	-----------

TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 235 197	0	1 235 197	1 260 336	25 139
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	29 361	0	29 361	21 560	-7 801
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-956 952	0	-956 952	-906 002	50 950
TOIMINTAKATE	307 606	0	307 606	375 893	68 287
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-88 054	0	-88 054	-4 060	83 994

4300 Palo- ja pelastustoimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Turvata kuntalaisille hyvä perusturvallisuuden taso ja antamalla neuvontaa sekä valistusta. Toiminnasta vastaa Etelä-Savon pelastuslaitos, paikallisena toimijana Enonkosken sopimuspalokunta.

Vastuualueen tehtävät:

- ✓ palo- ja pelastustoimi
- ✓ palotarkastukset
- ✓ opastus ja neuvonta
- ✓ koulutus

Sitovat tavoitteet

- ✓ turvata turvallisuustaso palo ja pelastustoimen osalta kunnan alueella, toteutunut

Tunnusluvut:	TP 2018	TA 2019	toteuma 31.12.
Tulipalojen ja onnettomuuksien määrä kpl	43	45	68
Vapaapalokunnan henkilöstö	8	9	8
Ensisivaste	34	33	19

4300 PALO- JA PELASTUSTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-153 980	0	-153 980	-121 830	32 150
TOIMINTAKATE	-153 980	0	-153 980	-121 830	32 150
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-153 980	0	-153 980	-121 830	32 150

4400 Kaukolämpölaitos

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Lämmön häiriötön jakelu asiakkaille biopolttoaineella alihankintaa hyväksi käyttäen.

Vastuu alueen tehtävät:

- ✓ hankkia alihankintana kaukolämpö mahdollisimman edullisesti
- ✓ huoltaa ja korjata jakeluverkostoa
- ✓ hankkia uusi liittyjiä jakeluverkkoon

Sitovat tavoitteet

- ✓ lämmön toimitus ilman keskeytyksiä, lämmönjakelussa ei ole ollut pitkäkestoisia keskeytyksiä
- ✓ lämmön myynti kannattavasti, toiminta on ollut kannattavaa
- ✓ kehittää kaukolämmön käyttöä, sähkön ja öljyn tilalle, kaukolämpöverkoston laajennukseen ei lähdetty vuonna 2019

Tunnusluvut:	TP 2018	TA 2019	toteuma 31.12.
Lämmön jakelun keskeytys h	0	0	4 h 10 kiinteistöä

Lämpöenergian myyntihinta €/MWh	80,44	80,44	80,44
Liittymien lukumäärä kpl	25	26	26

4400 KAUKOLÄMPÖLAITOS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	232 230	0	232 230	257 657	25 427
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-187 841	0	-187 841	-199 191	-11 350
TOIMINTAKATE	44 389	0	44 389	58 466	14 077
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	39 979	0	39 979	57 056	17 077

5000 Vesi- ja viemärilaitos

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Vesi- ja viemärilaitoksen vastuulla on talousveden luotettava jakelu asiakkaille ja jätevesien puhdistaminen mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Laitosten ohjauksessa käytetään ajanmukaista tekniikkaa.

Vastuu alueen tehtävät;

- ✓ vedenottamon ja vedenkäsittelyn hoitaminen
- ✓ vedenjakeluverkoston ylläpito ja korjaukset
- ✓ jätevesiverkoston ja pumppaamoiden ylläpito ja korjaukset
- ✓ jäteveden käsittely lupaehtojen mukaisesti

Sitovat tavoitteet

- ✓ häiriötön vedenjakelu, **runkovesilinja korjaus joulukuussa rajoitti 4 kiinteistön veden saantia muutaman tunnin**
- ✓ veden laadun tulee täyttää juomaveden laatuvaatimukset, **veden laatu on täyttänyt laatuvaatimukset**
- ✓ jätevedenpuhdistamon osalta lupaehtojen täyttäminen, **puhdistamon osalta lupaehdot on täyttyneet**
- ✓ varavedenottamon käyttöönotto vuoden 2019 aikana, **vedenottamon automatiikka on asennettu ja se on otettu käyttöön.**

5000 VESI- JA VIEMÄRILAITOS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	133 857	0	133 857	152 893	19 036
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ		0	0	161	161
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-162 589	0	-162 589	-138 810	23 779
TOIMINTAKATE	-28 732	0	-28 732	14 244	42 976
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-129 012	0	-129 012	-36 990	92 022

TULOSASELMAUSAN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2019

Koko organisaatio

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOJEN							
MYYNITUOTOJEN	1 146 044	0	1 146 044	1 219 351	73 307	6,4%	106,4%
MAKSUTUOTOJEN	76 600	0	76 600	104 886	28 286	36,93%	136,93%
TUET JA AVUSTUKSET	44 748	0	44 748	109 546	64 798	144,81%	244,81%
MUUT TOIMINTATUOTOJEN	1 121 965	0	1 121 965	1 080 654	-41 311	-3,68%	96,32%
TOIMINTATUOTOJEN YHTEENSÄ	2 389 357	0	2 389 357	2 514 437	125 080	5,23%	105,23%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	29 361	0	29 361	22 476	-6 885	-23,45%	76,55%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	29 361	0	29 361	22 476	-6 885	-23,45%	76,55%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-2 506 682	0	-2 506 682	-2 446 095	60 587	2,42%	97,58%
PALKAT JA PALKKIOT	-1 935 573	0	-1 935 573	-1 890 616	44 957	2,32%	97,68%
HENKILÖSIVUKULUT	-571 109	0	-571 109	-555 478	15 631	2,74%	97,26%
ELÄKEKULUT	-525 741	0	-525 741	-527 388	-1 647	-0,31%	100,31%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-45 368	0	-45 368	-28 091	17 277	38,08%	61,92%
PALVELUJEN OSTOT	-8 070 722	-139 000	-8 209 722	-7 691 224	518 498	6,32%	93,68%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-805 598	0	-805 598	-762 247	43 351	5,38%	94,62%
AVUSTUKSET	-261 874	0	-261 874	-269 191	-7 317	-2,79%	102,79%
MUUT TOIMINTAKULUT	-617 827	0	-617 827	-612 562	5 265	0,85%	99,15%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-12 262 703	-139 000	-12 401 703	-11 781 319	620 384	5,0%	95,0%
TOIMINTAKATE	-9 843 985	-139 000	-9 982 985	-9 244 406	738 579	7,4%	92,6%
VEROTULOT	4 804 000	0	4 804 000	4 713 028	-90 972	-1,89%	98,11%
VALTIONOSUUDET	5 254 945	0	5 254 945	5 246 939	-8 006	-0,15%	99,85%
RAHOITUSTUOTOJEN JA -KULUT							

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2019

KORKOTUOTOT	20 000	0	20 000	12 247	-7 753	-38,76%	61,24%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	40 000	0	40 000	92 379	52 379	130,95%	230,95%
KORKOKULUT	-8 000	0	-8 000	0	8 000	100,0%	0,0%
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0	-2 737	-2 737		
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	52 000	0	52 000	101 889	49 889	95,94%	195,94%
VUOSIKATE	266 960	-139 000	127 960	817 450	689 490	538,83%	638,83%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-758 010	0	-758 010	-655 035	102 975	13,58%	86,42%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-758 010	0	-758 010	-655 035	102 975	13,58%	86,42%
TILIKAUDEN TULOS	-491 050	-139 000	-630 050	162 415	792 465	125,78%	-25,78%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-491 050	-139 000	-630 050	162 415	792 465	125,78%	-25,78%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0	0	0	0	0		

Ryhmittelykoodi: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 1.. Pysyvien vastavien luovutustulot eivät sisällä myyntivoitoja/-tappioita

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12 / 2019

10	Korvausinvestoinnit	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
	Projektiryhmä2-Projektiryhmä-Projekti-Menot ja tulot								
	111 KI / Rakennukset								
9400	Vanhustentalot, huoneistojen k	-50 000	0	-50 000	-43 574	6 426	12,85%	87,15%	-53 015
9401	Palvelutalo Koskenhelmi huonei	0	0	0	0	0			-24 007
9402	Koskenhelmen IV-tehostuksen su	0	0	0	0	0			-7 909
9403	Koskenhelmen ikkunat sisäpihan	0	0	0	0	0			-16 000
9405	Kirkonkylän kouluun takaportait	-16 000	0	-16 000	0	16 000	100,0%	0,0%	0
9406	Koskenhelmen yl.tilojen korj.	-50 000	0	-50 000	-21 208	28 792	57,58%	42,42%	0
9408	Päiväkodin ikkunoiden uusinta,	0	0	0	0	0			-21 379
9409	Terveysasema, sähkö.ulko-ovi	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%	0
9410	Koskipiirrin kunnostus, K, Pa	0	0	0	0	0			-8 344
9411	Vanhustentalot, ulko-ovien ja	0	0	0	0	0			-11 000
9412	Vanhustentalot, A-talon raput,	0	0	0	0	0			-6 346
9413	Vanhustentalojen paloturvallis	-50 000	-14 000	-64 000	-63 705	295	0,46%	99,54%	-36 754
9414	Makasiinin katon perus ja maal	-16 000	0	-16 000	-7 571	8 429	52,68%	47,32%	0
9416	Koskipiirri 4H-tila patti-latti	-10 000	0	-10 000	-9 997	3	0,03%	99,97%	0
111	KI / Rakennukset yhteensä	-212 000	-14 000	-226 000	-146 055	79 945	35,37%	64,63%	-184 753
Menot		-212 000	-14 000	-226 000	-146 055	79 945	35,37%	64,63%	-184 753
Tulot		0	0	0	0	0			0
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0			0
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	0	0			0
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait.								
9407	Päiväkodin muutokset/piha-alue	-7 000	0	-7 000	-6 523	477	6,81%	93,19%	-15 281
9415	Teollisuushalli 3, piha-alueen	0	0	0	0	0			-14 761
9422	Kaavatiet ja maankäyttö, K, Pa	-20 000	0	-20 000	-11 803	8 197	40,98%	59,02%	-15 000
9424	Katuvalot, K, Pa	-80 000	0	-80 000	-75 656	4 344	5,43%	94,57%	-8 000
9425	Katuvalokaapelit	0	0	0	0	0			-130 000
9426	Laidunai.kaavateiden peruskorj	-140 000	0	-140 000	-132 145	7 855	5,61%	94,39%	0
9434	Jätevedenpuhdistamo, välpän uu	0	0	0	0	0			-36 800
9435	Jv-puhd.ulko-altaan peruskorj.	-20 000	0	-20 000	-20 000	0	0,0%	100,0%	0
9440	Laidunai.vesi-ja viern.linj.pk	-60 000	0	-60 000	-52 613	7 388	12,31%	87,69%	0
9449	Leikkikentät, K	-30 000	0	-30 000	-26 657	3 343	11,14%	88,86%	0

Erittelykoodi: 1, 2

Koko organisaatio

17. 3. 2020 10:16 sivu 1(1)

Ryhmittelykoodi: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 1.. Pysyvien vastavien luovutustulot eivät sisällä myyntivoittoja/-tappioita

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12 / 2019

9467	Sahalammen kunnostus ja venevä	-11 050	0	-11 050	-5 254	5 796	52,45%	47,55%	178
9468	Venelaiturin kannen uusiminen	-16 000	0	-16 000	-12 339	3 661	22,88%	77,12%	0
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-384 050	0	-384 050	-342 990	41 060	10,69%	89,31%	-219 864
Menot		-386 000	0	-386 000	-342 990	43 010	11,14%	88,86%	-219 864
Tulot		1 950	0	1 950	0	-1 950	-100,0%	0,0%	0
Rahoitusosuudet		1 950	0	1 950	0	-1 950	-100,0%	0,0%	0
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	0	0			0
10	Korvausinvestoinnit yhteensä	-596 050	-14 000	-610 050	-489 045	121 005	19,84%	80,16%	-404 417
Menot		-598 000	-14 000	-612 000	-489 045	122 955	20,09%	79,91%	-404 417
Tulot		1 950	0	1 950	0	-1 950	-100,0%	0,0%	0
Rahoitusosuudet		1 950	0	1 950	0	-1 950	-100,0%	0,0%	0
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	0	0			0
30	Uusinvestoinnit								
310	UI / Maa- ja vesialueet								
9550	Kiinteä omaisuus/käyttöomaisuus	-15 000	-8 000	-23 000	-44 218	-21 218	-92,25%	192,25%	0
310	UI / Maa- ja vesialueet yhteensä	-15 000	-8 000	-23 000	-44 218	-21 218	-92,25%	192,25%	0
Menot		-15 000	-8 000	-23 000	-51 297	-28 297	-123,03%	223,03%	0
Tulot		0	0	0	7 079	7 079			0
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0			0
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	7 079	7 079			0
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait.								
9305	Kuntoiluportaiden rakent.,U	0	0	0	0	0			-10 586
9437	Vennonmäen pohjavedenottoamo, U	-10 000	0	-10 000	-8 823	1 177	11,77%	88,23%	-108 193
9438	Vennonmäki,Käyttöveden varmist	0	0	0	0	0			0
9439	Vennonmäen vesi- ja viemäriin	0	0	0	0	0			-31 638
9464	Koskenvarren liikennealue ja o	0	0	0	0	0			-12 000
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-10 000	0	-10 000	-8 823	1 177	11,77%	88,23%	-162 418
Menot		-10 000	0	-10 000	-8 823	1 177	11,77%	88,23%	-242 428
Tulot		0	0	0	0	0			80 010
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0			80 010
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	0	0			0

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12 / 2019

316	UI / Koneet ja kalusto																				
9310	Autohankinnat, U, Pv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-29 111
9443	Ruohonleikkuri, U, Pv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4 583
9444	Alumiiniteline (torni), U, Pv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-7 035
9463	Koulun keittiön laitteiden uus	-8 000	0	-8 000	0	-8 000	0	-7 993	7	0,09%	99,91%										-2 140
9560	ATK-hankinnat, U	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-86 631
316	UI / Koneet ja kalusto yhteensä	-8 000	0	-8 000	0	-8 000	0	-7 993	7	0,09%	99,91%										-129 501
Menot		-8 000		-8 000		-8 000		-7 993	7	0,09%	99,91%										-133 045
Tulot		0		0		0		0	0												3 545
Rahoitusosuudet		0		0		0		0	0												0
Pysyvien vastaavien myynnit		0		0		0		0	0												3 545
320	UI / Osakkeet ja osuudet																				
9570	Käyttöomaisuuden osto/osakkeet	0	0	0	0	0	0	-500	-500												0
320	UI / Osakkeet ja osuudet yhteensä	0	0	0	0	0	0	-500	-500												0
Menot		0		0		0		-500	-500												0
Tulot		0		0		0		0	0												0
Rahoitusosuudet		0		0		0		0	0												0
Pysyvien vastaavien myynnit		0		0		0		0	0												0
30	Uusininvestoinnit yhteensä	-33 000	-8 000	-41 000		-61 534	-20 534	-50,08%	150,08%												-291 918
Menot		-33 000	-8 000	-41 000		-68 613	-27 613	-67,35%	167,35%												-375 473
Tulot		0	0	0		7 079	7 079														83 555
Rahoitusosuudet		0	0	0		0	0														80 010
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0		7 079	7 079														3 545
	RAPORTTI YHTEENSÄ	-629 050	-22 000	-651 050		-550 579	100 471	15,43%	84,57%												-696 335
Menot		-631 000	-22 000	-653 000		-557 658	95 342	14,6%	85,4%												-779 890
Tulot		1 950	0	1 950		7 079	5 129	263,02%	363,02%												83 555
Rahoitusosuudet		1 950	0	1 950		0	-1 950	-100,0%	0,0%												80 010
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0		7 079	7 079														3 545

Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvojen toteutumisesta

KÄYTTÖTALOUSOSA		Sitovuus	Talousarvio 2019	TA muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama
Tarkastuslautakunta							
Tarkastustoimi	toimintakate	N	-14 041	-4 000	-18 041	-17 247	794
Kunnanhallitus							
Yleishallinto	toimintakate	N	-522 168		-522 168	-463 286	58 882
Maankäytön hallinta	toimintakate	N	185 250		185 250	108 176	-77 074
Työllisyyden hoito	toimintakate	N	-418 760		-418 760	-351 995	66 765
Terveystoimi	toimintakate	N	-3 563 000	-135 000	-3 698 000	-3 555 860	142 140
Sosiaalitoimen ostopalvelut	toimintakate	N	-2 809 890		-2 809 890	-2 629 501	180 389
	toimintakate	N	-7 128 568	-135 000	-7 263 568	-6 892 466	371 102
Sivistyslautakunta							
Sivistystoimen hallinto	toimintakate	N	-103 940		-103 940	-93 552	10 388
Peruskoulutus	toimintakate	N	-1 472 280		-1 472 280	-1 335 906	136 374
Muu koulutus	toimintakate	N	-30 000		-30 000	-28 526	1 474
Kirjasto	toimintakate	N	-133 332		-133 332	-111 101	22 231
Lasten päivähoito	toimintakate	N	-425 741		-425 741	-425 508	233
	toimintakate	N	-2 165 293	0	-2 165 293	-1 994 593	170 700
Vapaa-aikalautakunta							
Vapaa-aikatoimen hallinto	toimintakate	N	-33 537		-33 537	-26 550	6 987
Kulttuuritoimi	toimintakate	N	-12 484		-12 484	-8 391	4 093
Liikuntatoimi	toimintakate	N	-225 558		-225 558	-213 814	11 744
Nuorisotoimi	toimintakate	N	-51 030		-51 030	-47 581	3 449
	toimintakate	N	-322 609	0	-322 609	-296 336	26 273
Tekninen lautakunta							
Teknisen toimen hallinto	toimintakate	N	-198 172		-198 172	-188 765	9 407
Yleiset alueet	toimintakate	N	-184 585		-184 585	-181 772	2 813
Kiinteistöt	toimintakate	N	307 606		307 606	375 893	68 287
Palo- ja pelastustoimi	toimintakate	N	-153 980		-153 980	-121 830	32 150
Kaukolämpölaite	toimintakate	N	44 389		44 389	58 466	14 077
Vesi- ja viemärilaitos	toimintakate	N	-28 732		-28 732	14 244	42 976
	toimintakate	N	-213 474	0	-213 474	-43 764	169 710
KÄYTTÖTALOUS YHT.	toimintakate	N	-9 843 985	-139 000	-9 982 985	-9 244 406	738 579
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulot		B	4 804 000		4 804 000	4 713 028	-90 972
Valtionosuudet		B	5 254 945		5 254 945	5 246 939	-8 006
Korkotulot		B	20 000		20 000	12 247	-7 753
Muut rahoitustuotot		B	40 000		40 000	92 379	52 379
Korkomenot		B	-8 000		-8 000	0	8 000
Muut rahoituskulut		B			0	-2 737	-2 737
Satunnaiset tuotot		B			0	0	0
Satunnaiset kulut		B			0	0	0
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ			10 110 945	0	10 110 945	10 061 856	-49 089

INVESTOINTIOSA**Maa- ja vesialueet**

Kiinteä omaisuus/maa- ja vesialueet	N	-15 000	-8 000	-23 000	-44 218	-21 218
-------------------------------------	---	---------	--------	---------	---------	---------

Rakennukset

Vanhustentalojen huoneistojen kunnostus	N	-50 000		-50 000	-43 574	6 426
Kirkonkylän koulun takaportaikko	N	-16 000		-16 000	0	16 000
Koskenhelmen yleisten tilojen korjaus	N	-50 000		-50 000	-21 208	28 792
Terveysaseman sähköinen ulko-ovi	N	-20 000		-20 000	0	20 000
Vanhustentalojen paloturvallisuus	N	-50 000	-14 000	-64 000	-63 705	295
Makasiinin katon peruskorjaus + maalaus	N	-16 000		-16 000	-7 571	8 429
Koskipirtin (4H) pattereiden ja lattioiden uusiminen	N	-10 000		-10 000	-9 997	3

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Päiväkodin piha-alueen muutokset	N	-7 000		-7 000	-6 523	477
Kaavatiet ja maankäyttö	N	-20 000		-20 000	-11 803	8 197
Katuvalot	N	-80 000		-80 000	-75 656	4 344
Laidunalueen kaavateiden peruskorjaus	N	-140 000		-140 000	-132 145	7 855
Jätevedenpuhdistamon ulkoaltaan peruskorj.	N	-20 000		-20 000	-20 000	0
Laidunalueen vesi- ja viemäriputkien perusk.	N	-60 000		-60 000	-52 613	7 387
Leikkikentät	N	-30 000		-30 000	-26 657	3 343
Sahalammen kunnostus ja veneväylän merkintä	N	-11 050		-11 050	-5 254	5 796
Vennonmäen pohjavedenottamo	N	-10 000		-10 000	-8 823	1 177
Venelaiturin kannen uusiminen (Hyypiänniemi)	N	-16 000		-16 000	-12 339	3 661

Koneet ja kalusto

Koulun keittiön laitteiden uusintaa	N	-8 000		-8 000	-7 993	7
Käyttöomaisuuden osto/osakkeet	N	0	0	0	-500	-500

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

		-629 050	-22 000	-651 050	-550 579	100 471
--	--	-----------------	----------------	-----------------	-----------------	----------------

RAHOITUSOSA**Antolainauksen muutokset**

Antolainasaamisten lisäys	B	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	B	36 000		36 000	24 612	-11 388
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	800 000		800 000	0	-800 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					-215 341	-215 341

RAHOITUSOSA YHTEENSÄ

		836 000	0	836 000	-190 729	-1 026 729
--	--	----------------	----------	----------------	-----------------	-------------------

YHTEENSÄ

Rahavarojen muutos		473 910	-161 000	312 910	76 142	-236 768
--------------------	--	----------------	-----------------	----------------	---------------	-----------------

TULOSLASKELMA ulkoinen

	2019	2018	muutos
Toimintatuotot			
Myyntituotot	703 028,26	630 238,19	72 790,07
Maksutuotot	104 885,78	93 601,06	11 284,72
Tuet ja avustukset	105 855,94	130 719,00	-24 863,06
Muut toimintatuotot	508 909,37	498 280,55	10 628,82
Toimintatuotot yhteensä	1 422 679,35	1 352 838,80	69 840,55
Valmistus omaan käyttöön	22 476,27	31 799,21	-9 322,94
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-2 446 094,71	-2 372 493,17	-73 601,54
Palkat ja palkkiot	-1 890 616,41	-1 815 347,39	-75 269,02
Henkilösivukulut	-555 478,30	-557 145,78	1 667,48
Eläkekulut	-527 387,55	-512 421,21	-14 966,34
Muut henkilösivukulut	-28 090,75	-44 724,57	16 633,82
Palvelujen ostot	-7 318 064,99	-7 559 950,59	241 885,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-619 083,11	-656 472,68	37 389,57
Avustukset	-246 780,09	-275 957,09	29 177,00
Muut toimintakulut	-59 538,56	-66 487,39	6 948,83
Toimintakulut yhteensä	-10 689 561,46	-10 931 360,92	241 799,46
Toimintakate	-9 244 405,84	-9 546 722,91	302 317,07
Verotulot	4 713 028,32	4 481 189,73	231 838,59
Valtionosuudet	5 246 939,00	5 335 287,00	-88 348,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	12 247,49	16 663,59	-4 416,10
Muut rahoitustuotot	92 378,68	68 557,22	23 821,46
Muut rahoituskulut	-2 737,44	-16 002,97	13 265,53
Vuosikate	817 450,21	338 971,66	478 478,55
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-655 035,08	-594 644,20	-60 390,88
Tilikauden tulos	162 415,13	-255 672,54	418 087,67
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)	0,00	510,00	-510,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	162 415,13	-255 162,54	417 577,67

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,3 %	12,4 %
Vuosikate/Poistot, %	124,8 %	57,0 %
Vuosikate, euroa/asukas	600	242
Asukasmäärä	1 363	1 403

RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	817 450,21	338 971,66
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-421,20	-156,75
	<u>817 029,01</u>	<u>338 814,91</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-557 657,75	-779 889,63
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	80 010,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	7 500,00	3 701,61
	<u>-550 157,75</u>	<u>-696 178,02</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	266 871,26	-357 363,11
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-41 261,65
Antolainasaamisten vähennykset	24 612,04	60 152,80
	<u>24 612,04</u>	<u>18 891,15</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	0,00	-635,93
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	53 668,22	147 280,98
Korottomien velkojen muutos	-269 009,30	294 171,76
	<u>-215 341,08</u>	<u>440 816,81</u>
Rahoituksen rahavirta	-190 729,04	459 707,96
Rahavarojen muutos	76 142,22	102 344,85
Rahavarat 31.12.	2 869 518,62	2 793 376,40
Rahavarat 1.1.	2 793 376,40	2 691 031,55
	<u>76 142,22</u>	<u>102 344,85</u>

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, €	641 062	631 427
Investointien tulorahoitus, %	146,6 %	48,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate		
Lainanhoitokate		
Kassan riittävyys, pv	93	87
Asukasmäärä	1 363	1 403

TASE

VASTAAVA	2019	2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 940 149,64	9 069 217,81
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	16 134,15	138 903,90
	<hr/> 16 134,15	<hr/> 138 903,90
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	716 297,25	672 078,91
Rakennukset	4 593 111,60	4 649 099,59
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 057 875,63	953 171,29
Koneet ja kalusto	62 977,32	76 761,02
Muut aineelliset hyödykkeet	12 614,10	12 614,10
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	80 909,75	142 247,12
	<hr/> 6 523 785,65	<hr/> 6 505 972,03
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 097 836,26	2 097 336,26
Muut lainasaamiset	261 131,93	285 743,97
Muut saamiset	41 261,65	41 261,65
	<hr/> 2 400 229,84	<hr/> 2 424 341,88
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 021,65	4 044,80
Lahjoitusrahastojen varat	5 021,65	4 044,80
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 317 040,24	3 294 566,24
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	160 533,65	103 659,16
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	67 073,08	93 157,88
Siirtosaamiset	219 914,89	304 372,80
	<hr/> 447 521,62	<hr/> 501 189,84
III Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	200 000,00	200 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	236 358,00
Muut arvopaperit	298 804,09	296 206,77
	<hr/> 498 804,09	<hr/> 732 564,77
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 370 714,53	2 060 811,63
VASTAAVAA	12 262 211,53	12 367 828,85

VASTATTAVAA		2019	2018
A OMA PÄÄOMA		11 034 958,30	10 872 543,17
Peruspääoma		5 000 091,54	5 000 091,54
Muut omat rahastot		8 989,72	8 989,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		5 863 461,91	6 118 624,45
Tilikauden yli-/alijäämä		162 415,13	-255 162,54
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		11 960,70	10 983,85
Lahjoitusrahastojen pääomat		11 960,70	10 983,85
E VIERAS PÄÄOMA		1 215 292,53	1 484 301,83
I Pitkäaikainen			
Liittymismaksut ja muut velat		2 598,05	
		<u>2 598,05</u>	<u>0,00</u>
II Lyhytaikainen			
Saadut ennakot		0,00	185,71
Ostovelat		859 308,24	989 810,60
Muut velat		41 784,89	39 714,07
Siirtovelat		311 601,35	454 591,45
		<u>1 212 694,48</u>	<u>1 484 301,83</u>
VASTATTAVAA		12 262 211,53	12 367 828,85

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	90,0	87,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	10,7	13,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	6 026	5 863
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 421	4 179
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainakanta 31.12., €/asukas	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	48	29
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	36	20
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	261	286
Kunnan asukasmäärä 31.12.	1 363	1 403

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019 €	2018 €
Toimintatuotot	10 275 888	10 151 102
Toimintakulut	-19 669 059	-19 927 706
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		
Toimintakate	-9 393 171	-9 776 604
Verotulot	4 713 028	4 481 190
Valtionosuudet	5 745 127	5 828 713
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3 919	6 604
Muut rahoitustuotot	98 915	80 116
Korkokulut	-9 812	-14 233
Muut rahoituskulut	-4 685	-17 508
	<u>88 337</u>	<u>54 981</u>
Vuosikate	1 153 322	588 280
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-877 509	-843 025
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	18	4 555
Tilikauden tulos	275 831	-250 190
Tilinpäätössiirrot	0	510
Tilikauden verot	-98	-524
Laskennallisest verot	-3 512	-8 082
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden ylijäämä	272 221	-258 286

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut %	52,2	50,9
Vuosikate / Poistot %	131,4	69,8
Vuosikate, €/as	846	419
Asukasmäärä	1 363	1 403

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 153 322	588 280
Satunnaiset erät	18	4 555
Tilikauden verot	-98	-524
Tulorahoituksen korjaukset	-48 753	-15 083
	<u>1 104 489</u>	<u>577 228</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-702 056	-907 194
Rahoitusosuudet investointimenoihin	11 874	94 220
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23 755	10 993
	<u>-666 427</u>	<u>-801 981</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	438 062	-224 753
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-241	-41 262
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
	<u>-241</u>	<u>-41 262</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 374	9 367
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-63 461	-64 080
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-230 847	51 383
	<u>-277 935</u>	<u>-3 331</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	12 817	2 643
Vaihto-omaisuuden muutos	14 247	919
Saamisten muutos	328 301	27 471
Korottomien velkojen muutos	-284 386	481 395
	<u>70 978</u>	<u>512 427</u>
Rahoituksen rahavirta	-207 198	467 835
Rahavarojen muutos	230 864	243 082
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 554 973	3 324 109
Rahavarat 1.1.	3 324 109	3 081 027
	<u>230 864</u>	<u>243 082</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	1 975	2 212
Investointien tulorahoitus, %	167,1	72,4
Laskennallinen lainanhoitokate	10,5	4,0
Lainanhoitokate	15,9	7,7
Kassan riittävyys, pv	63	58

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	€	€		€	€
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 000 092	5 000 092
Aineettomat oikeudet	18 271	141 382	Arvonkorotusrahasot	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	274	487	Muut omat rahastot	18 522	18 522
	18 545	141 869	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 658 890	6 917 176
II Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	272 221	-258 286
Maa- ja vesialueet	829 757	785 473		11 949 725	11 677 504
Rakennukset	7 544 023	7 757 330	B VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 131 098	1 020 760	C POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	199 497	217 939	Poistoero	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	14 480	14 480	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	162 917	173 895		0	0
	9 881 773	9 969 878	D PAKOLLISET VARAUKSET		
III Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	78 538	126 648
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	39 403	39 403	E TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkeet ja osuudet	550 290	549 300	Valtion toimeksiannot	84 369	105 870
Muut lainasaamiset	0	0	Lahjoitusrahastojen pääomat	25 089	24 867
Muut saamiset	51 949	51 708	Muut toimeksiantojen pääomat	6 870	5 902
	641 642	640 411		116 327	136 638
Pysyvät vastaavat yhteensä	10 541 960	10 752 158	F VIERAS PÄÄOMA		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			I Pitkäaikainen		
Valtion toimeksiannot	48 410	82 477	Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	647 973	786 646
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 224	5 285	Ostovelat	0	8 291
	54 634	87 762	Liittymismaksut ja muut velat	2 598	535
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			Laskennalliset verovelat	96 591	93 079
I Vaihto-omaisuus				747 163	888 551
Aineet ja tarvikkeet	34 899	40 288	II Lyhytaikainen		
Keskeneräiset tuotteet	0	28	Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	156 412	295 674
Valmiit tuotteet	0	8 830	Saadut ennakot	-2 115	-662
	34 899	49 146	Ostovelat	1 187 807	1 300 396
II Saamiset			Liittymismaksut ja muut velat	133 023	124 083
Pitkäaikaiset saamiset			Siirtovelat	1 044 755	1 217 811
Muut saamiset			Laskennalliset verovelat	0	0
Siirtosaamiset	47	41		2 519 881	2 937 301
Lyhytaikaiset saamiset			Vieras pääoma yhteensä	3 267 044	3 825 853
Myyntisaamiset	819 912	1 015 262	VASTATTAVAA	15 411 633	15 766 643
Lainasaamiset	0	0	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Muut saamiset	84 895	115 072	Konsernin omavaraisuusaste, %	77,5	74,1
Siirtosaamiset	320 312	423 093	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,8	18,7
	1 225 167	1 553 468	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	6 931	6 659
III Rahoitusarvopaperit			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	5 085	4 746
Oskkeet ja osuudet	200 000	200 000	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	804	1 082
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	236 358	Konsernin lainat, €/asukas	590	771
Muut arvopaperit	298 804	296 207	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	1 254	1 306
	498 804	732 565	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	920	931
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 056 169	2 591 544	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
			Kunnan asukasmäärä 31.12.	1 363	1 403
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 815 040	4 926 723			
VASTAAVAA	15 411 633	15 766 643			

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätös 2019 on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston antamien ohjeiden ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta” (20.8.2019) ja ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista” (11.6.2019) sekä niihin sen jälkeen tehtyjen päivitysten mukaisesti.

- 1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 13.11.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 jälkeen valmistuvien investointien osalta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmanpoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Kunnalla ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

- 2) Esittämistapamuutokset
Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.
- 3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin
Ei oikaisuja
- 4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Tilinpäätös on vertailukelpoinen edellisen tilikauden tietoihin
- 5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset
Ei olennaisia tapahtumia

2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisö Enonkosken Vuokratilat Oy sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Laskennallinen verovelka on esitetty kokonaan pitkäaikaisissa veloissa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Omistusosuudet, osuudet omasta ja vieraasta pääomasta sekä tilikauden voitosta tai tappiosta ilmoitetaan liitetiedoissa.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Konsernitilinpäätöksen laadinnassa käytetään Clausion FPM -konsernitilinpäätösohjelmaa

3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	294 717,84	292 395,32	247 697,31	231 539,85
Sosiaali- ja terveystuotot	8 250 251,24	8 208 098,32	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	525 684,59	445 134,87	377 039,56	301 011,17
Yhdyskuntapalvelut	1 205 234,10	1 205 473,07	797 942,48	820 287,78
Muut palvelut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>10 275 887,77</i>	<i>10 151 101,57</i>	<i>1 422 679,35</i>	<i>1 352 838,80</i>

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan tulovero	3 579 903,51	3 379 020,18	3 579 903,51	3 379 020,18
Osuus yhteisöveron tuotosta	597 046,98	569 044,18	597 046,98	569 044,18
Kiinteistövero	536 077,83	533 125,37	536 077,83	533 125,37
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>4 713 028,32</i>	<i>4 481 189,73</i>	<i>4 713 028,32</i>	<i>4 481 189,73</i>

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 589 811,00	5 688 036,00	5 589 811,00	5 688 036,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)</i>	<i>1 201 238,00</i>	<i>1 127 236,00</i>	<i>1 201 238,00</i>	<i>1 127 236,00</i>
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Järjestelmämuutoksen taseus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleinen valtionosuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	498 188,45	493 426,33	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-342 872,00	-352 749,00	-342 872,00	-352 749,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>5 745 127,45</i>	<i>5 828 713,33</i>	<i>5 246 939,00</i>	<i>5 335 287,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	6 284 351,33	6 484 271,28
Muiden palvelujen ostot	1 033 713,66	1 075 679,31
<i>Kaupungin / Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>7 318 064,99</i>	<i>7 559 950,59</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Enonkosken kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisen hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 13.11.2012 § 43. Uusittu poistosuunnitelma on otettu käyttöön vuoden 2013 alusta alkaen niin, että poistoaikojen muutokset koskevat vuoden 2013 alusta alkaen ja sen jälkeen valmistuvia investointeja. Vanhat investoinnit poistetaan vanhoilla poistoperusteilla loppuun.

Poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten sijoitusten poistosuunnitelma			
	Poisto 1.1.1997- (tasapoisto/ menojäännöspoisto)	KILA:n kuntajaoston suositus	Poisto 1.1.2013- (tasapoisto/ menojäännöspoisto)
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot		2-5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	5-20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmit	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	-	ei poistoaikaa	-
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	50 vuotta	20-50 vuotta	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta	20-30 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	10-20 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajanrakennukset	30 vuotta	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	50 vuotta	30-50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 %	15-20 %	20 %
Sillat, laiturit, uimalat	10 %	10-25%	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	10 %	10-20%	20 %
Vedenjakeluverkosto	7 %	7-10 %	10 %
Viemäriverkko	7 %	7-10 %	10 %
Kaukolämpöverkko	10 %	10-15 %	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovaalustalaitteet	15 %	15-20 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 %	20-22 %	20 %
Maakaasuverkko	12 %	12-15 %	12 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 %	15-20 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	15 %	15-25 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 %	15-20 %	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	20 %	20-25 %	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	20-25 %	25 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	20 vuotta	15-20 vuotta	20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	15 vuotta	8-15 vuotta	15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	10 vuotta	4-7 vuotta	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	10 vuotta	5-10 vuotta	7 vuotta
Muut raskaat koneet	15 vuotta	10-15 vuotta	12 vuotta
Muut kevyet koneet	10 vuotta	5-10 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	15 vuotta	5-15 vuotta	10 vuotta
Atk-laitteet	5 vuotta	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen	käytön mukainen	käytön mukainen
Arvo- ja taide-esineet	-	ei poistoaikaa	-
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	-	ei poistoaikaa	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	-	ei poistoaikaa	-

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 5 045,64 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Tilikauden aikana tehdyt saneeraustyöt asuinrakennuksissa ja laitosrakennuksissa on liitetty vanhaan poistopohjaan, koska niillä ei ole katsottu olevan taloudellista käyttöikää huomattavasti pidentävää vaikutusta. Jos rakennuksen poistoaika on päättymässä, peruskorjauksen poistoksi on merkitty ½ uudisrakennuksen poistoaikajasta.

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	125 647,77	141 474,66	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-47 110,17	-15 826,88	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	78 537,61	125 647,77	0,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	421,20	147,55	421,20	0,00
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	202,77	169,30	0,00	156,75
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>623,97</i>	<i>316,85</i>	<i>421,20</i>	<i>156,75</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusten luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutustappiot	0,00	60,55	0,00	0,00
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>60,55</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	18,35	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0,00	4 555,08	0,00	0,00
Osakkeiden myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>18,35</i>	<i>4 555,08</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Satunnaiset kulut				
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	89 240,84	67 901,69
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>89 240,84</i>	<i>67 901,69</i>

16. Erittely poistoeron muutoksista

	Kunta	
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
<i>Ei ilmoitettavaa</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

4. Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

	Kunta	
	2019	2018
Edellisellä tilikaudella liikkeelle lasketun joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskukuluja on aktivoitu muihin pitkävaikutteisiin menoihin. Aktivoitujen menojen määrästä on jäljellä:		
<i>Ei ilmoitettavaa</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

18. Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Arvonkorotukset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Ei ilmoitettavaa</i>				

19. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

Kunta

	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävai- kutteiset menot	Ennakkomak- sut ja kesken- eräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	11 481,97	127 421,93	0,00	0,00	138 903,90
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-11 481,97	-111 287,78	0,00	0,00	-122 769,75
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	16 134,15	0,00	0,00	16 134,15
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	16 134,15	0,00	0,00	16 134,15
Olennaiset lisäpoistot					
Erittely olennaisista lisäpoistoista					0,00

Aineelliset hyödykkeet

Kunta

	Maa- ja ve- sialueet	Rakennukset	Kiinteät ra- kenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut ai- neelliset hyödyk- keet	Ennakkoma- ksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	672 078,91	4 649 099,59	953 171,29	76 761,02	12 614,10	142 247,12	6 505 972,03
Lisäykset tilikauden aikana	51 297,14	154 878,10	262 080,02	7 992,74	0,00	80 909,75	557 157,75
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-7 078,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7 078,80
Siirrot erien välillä	0,00	142 247,12	0,00	0,00	0,00	-142 247,12	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-353 113,21	-157 375,68	776,44	0,00	0,00	-532 265,33
Arvonlennukset ja niiden palau- tukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	716 297,25	4 593 111,60	875,63	62 977,32	12 614,10	80 909,75	6 523 785,65
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	716 297,25	4 593 111,60	875,63	62 977,32	12 614,10	80 909,75	6 523 785,65
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisä- poistoista							0,00

Maa- ja vesialueet erittely

Konserni

Kunta

	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	114 726,21	86 273,42	28 387,14	0,00
Muut maa- ja vesialueet	715 030,68	699 199,48	687 910,11	672 078,91
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>829 756,88</i>	<i>785 472,89</i>	<i>716 297,25</i>	<i>672 078,91</i>

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Kunta

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisöyhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	715 537,95	39 402,73	827 605,54	514 790,04	2 097 336,26
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	500,00	500,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	715 537,95	39 402,73	827 605,54	515 290,04	2 097 836,26
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset				0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	715 537,95	39 402,73	827 605,54	515 290,04	2 097 836,26

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

Kunta

	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	285 743,97	0,00	41 261,65	327 005,62
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-24 612,04	0,00	0,00	-24 612,04
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	261 131,93	0,00	41 261,65	302 393,58
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	261 131,93	0,00	41 261,65	302 393,58

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky	662 833,79			662 833,79	674 021,32	-11 187,53
Vaalijalan kuntayhtymä	15 094,19			15 094,19	15 111,41	-17,22

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20.-22. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin		
				osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt						
Enonkosken Vuokratalot Oy	Enonkoski	100,00	100,00	946 575,45	700 088,83	5 242,06
Kuntayhtymät						
Etelä-Savon maakuntaliitto	Mikkeli	1,09	1,09	9 881,88	7 048,75	1 205,95
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	Savonlinna	3,69	3,69	501 105,37	93 438,55	52 108,79
Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky	Savonlinna	4,19	4,19	701 766,36	1 244 179,58	-2 769,28
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Mäntyharju	0,34	0,34	5 187,18	163,21	-1 142,07
Vaalijalan kuntayhtymä	Pieksämäki	0,72	0,72	98 688,60	201 105,76	31 454,82
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
	v.2018 luvut					
As Oy Enonkosken Rinnetie 16 (v. 2019 tp tiedot puuttuvat)	Enonkoski	34,64	34,64	47 233,13	124,67	-151,27

23. Saamisten erittely

	Kunta			
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 435,24	0,00	2 116,28
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 435,24</i>	<i>0,00</i>	<i>2 116,28</i>

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset	0,00	967,59	0,00	995,46
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	205 462,79	0,00	191 713,02
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>206 430,38</i>	<i>0,00</i>	<i>192 708,48</i>

Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä

Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>207 865,62</i>	<i>0,00</i>	<i>194 824,76</i>
--------------------------	-------------	-------------------	-------------	-------------------

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Verosaamiset	32,11	0,00	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	0,00	7,06	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	17 197,65	15 741,50	0,00	0,00
Ennakkomenot	415,57	16 868,47	0,00	0,00
Kuntalaskutus	0,00	65 350,97	0,00	65 350,97
Valtion tuet ja avustukset	5 516,14	2 217,73	1 475,25	0,00
EU-tuet ja -avustukset	14 494,03	57 463,17	0,00	45 153,69
Muut tuet ja avustukset	0,00	6 959,96	0,00	2 027,42
Projektisaamiset	0,00	8 618,77	0,00	0,00
Vuokrasaamiset	46,90	41,43	0,00	0,00
Koulutuskorvaukset	167,08	170,57	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	196 853,04	183 696,32	205 462,79	191 713,02
Saamiset vakuutuslaitoksilta	33 339,54	9 296,69	12 976,85	0,00
Muut siirtosaamiset	52 297,30	56 701,46	0,00	127,70
<i>Yhteensä</i>	<i>320 359,35</i>	<i>423 134,10</i>	<i>219 914,89</i>	<i>304 372,80</i>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	5 000 091,53	5 000 091,53	5 000 091,54	5 000 091,54
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	5 000 091,53	5 000 091,53	5 000 091,54	5 000 091,54
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 1.1.	18 522,15	19 032,15	8 989,72	9 499,72
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	-510,00	0,00	-510,00
Muu oma rahasto 31.12.	18 522,15	18 522,15	8 989,72	8 989,72
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	18 522,15	18 522,15	8 989,72	8 989,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	6 658 890,20	6 917 176,38	5 863 461,91	6 118 624,45
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	6 658 890,20	6 917 176,38	5 863 461,91	6 118 624,45
Tilikauden yli-/alijäämä	272 221,12	-258 286,18	162 415,13	-255 162,54
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>11 949 725,01</i>	<i>11 677 503,89</i>	<i>11 034 958,30</i>	<i>10 872 543,17</i>

Tilikauden ylijäämään vaikuttavat erät, jotka eivät ole kunnan varsinaisesta toiminnasta syntyneitä ylijäämiä

		rahastojen purku	
Aloittavan taseen muodostaminen	v. 1997		1 980 726
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	v. 1997-2008		176 081
Osakekaupat myyntivoitot	v. 2010		88 743
Savonlinnan seudun ky:n purkaminen	v. 2013		-43 992
Pääomalainojen alaskirjaus	v. 2014		-150 000
Rakennusten luovutus sopimus	v. 2017		260 809
			2 312 367

26. Erittely poistoerosta

	Kunta	
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero		
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin

	Konserni	
	2019	2018
Laskennallisten verovelkojen muutos	-3 511,80	-8 082,40
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	2 564,66	-576,06
Varausten lisäys (-)	17 559,00	48 545,00
Varausten vähennys (+)	-3 338,45	-8 330,73
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	421 376,41	389 820,60
Yrityssostot	0,00	0,00
Vähemmistöosuus 1.1.	0,00	0,00
Yrityskaupat ja tytäryhtiöiden omistusosuuksien muutokset	0,00	0,00
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	0,00	0,00
Poistoero	-24 687,99	-22 344,11
Vapaaehtoiset varaukset	-506 552,98	-492 111,64
Laskennallinen verovelka, 1.1.	0,00	0,00
Laskennallinen verovelka, tuloslaskelman kautta kirjattu kauden muutos	0,00	0,00

27. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	123 690,68	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat konserniyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>123 690,68</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

28. Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2019	2018
Ei ilmoitettavaa		

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksu	78 537,61	125 647,77	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	1 000,36	0,00	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>78 537,61</i>	<i>126 648,14</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

30. Vieras pääoma

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Pääomallainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	475,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>475,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Pääomallainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	601 280,12	0,00	585 945,71
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>601 280,12</i>	<i>0,00</i>	<i>585 945,71</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Pääomallainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

31. Sekkitililimiitti

	Kunta	
	2019	2018
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	0,00	0,00
- siitä käyttämättä oleva määrä		

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	2 598,05	0,00	2 598,05	0,00
Muut velat	0,00	535,12	0,00	0,00
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>2 598,05</i>	<i>535,12</i>	<i>2 598,05</i>	<i>0,00</i>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Verovelat	0,00	126 075,00	0,00	126 075,00
Jaksotetut henkilöstökulut	5 238,67	17 032,48	0,00	14 592,00
Lomapalkkajaksotukset	779 964,70	775 360,54	209 179,53	202 592,00
Siirtyvät korot	685,84	2 012,36	0,00	0,00
Korkojaksotukset	1 713,21	2 107,15	0,00	0,00
Tuloennakot	31 183,45	59 361,99	0,00	27 534,00
Muut tuet, avustukset ja korvaukset	0,00	12 047,64	0,00	10 003,00
Vakuutusmaksujen jaksotukset	67 181,57	66 587,90	67 181,57	47 553,00
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	0,00	8,92	0,00	0,00
Valtionosuusennakot	26 210,83	0,00	26 210,83	0,00
Muut siirtovelat	132 576,55	157 216,93	9 029,42	26 242,45
<i>Yhteensä</i>	<i>1 044 754,81</i>	<i>1 217 810,91</i>	<i>311 601,35</i>	<i>454 591,45</i>

5. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	373 261,73	464 082,51	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 610 345,90	2 610 345,90	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>2 610 345,90</i>	<i>2 610 345,90</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pantatut osakkeet yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

35.-37. Vakuudet ja takaukset

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Irtaimistokiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yrityskiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Talletukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset		0,00	0,00
Irtaimistokiinnitykset		0,00	0,00
Pantatut arvopaperit		0,00	0,00
Takaukset		286 760,41	286 760,41
Muut		0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>		<i>286 760,41</i>	<i>286 760,41</i>

Omistusyhteisöyhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Irtaimistokiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Muiden puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Irtaimistokiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset	133 840,00	0,00	133 840,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>133 840,00</i>	<i>0,00</i>	<i>133 840,00</i>	<i>0,00</i>

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Toimitilojen vuokravastuut	25 549,39	0,00	0,00	0,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	46 689,23	0,00	38 280,51	0,00
Maa-alueiden vuokravastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut vuokravastuut	377 168,14	0,00	10 164,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	449 406,77	0,00	48 444,51	0,00
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	293 824,61	0,00	29 356,48	0,00
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)	0,00	0,00	0,00	0,00
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	0,00	0,00	0,00	0,00

Liitetietoyleisohjeen päivityksen 2019 vuoksi kaikkia vertailuvuoden tietoja ei ole saatavilla.

Leasingvastuut yhteensä	0,00	224 119,29	0,00	28 632,36
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0,00	88 070,57	0,00	10 318,44
<i>Yhteensä</i>	<i>449 406,77</i>	<i>224 119,29</i>	<i>48 444,51</i>	<i>28 632,36</i>

39.-40. Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			286 760,41	286 760,41
Jäljellä oleva pääoma			65 393,51	79 393,51
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	0,00	0,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	0,00	0,00

Takaukset muiden puolesta

Alkuperäinen pääoma	133 840,00	133 840,00	133 840,00	133 840,00
Jäljellä oleva pääoma	108 028,00	108 028,00	108 028,00	108 028,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	8 458 514,00	8 083 840,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	5 565,00	5 193,49

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Sitoumukset avustukseen	89 436,26	88 068,18	0,00	0,00
Muut sopimusvastuut	107 827,26	180 913,90	1 491,33	141,63
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>197 263,52</i>	<i>268 982,08</i>	<i>1 491,33</i>	<i>141,63</i>
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			1 222 500,15	1 411 029,84
Arvonlisäveron palautusvastuu	554 686,46	700 890,17	281 197,86	319 770,87

8. Henkilöstöä tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot**42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	Kunta	
	2019	2018
Yleishallinto	6	4
Sosiaali- ja terveystoimi	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimi	39	40
Yhdyskuntapalvelut	10	14
Muut palvelut	0	0
Liiketoiminta	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>55</i>	<i>58</i>

43. Henkilöstökulut

	Kunta	
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 446 094,71	2 372 493,17
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>2 446 094,71</i>	<i>2 372 493,17</i>

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2019	2018
Suomen Keskusta	1 767,00	1 865,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	262,80	291,50
Suomen Kristillisdemokraatit	191,00	176,00
Perussuomalaiset	78,00	90,00
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>2 298,80</i>	<i>2 422,50</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2019	2018
Tilintarkastusyhteisö A		
Tilintarkastus	-4 489,00	-4 793,80
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	-2 948,00	-3 234,00
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	0,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>-7 437,00</i>	<i>-8 027,80</i>

46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Enonkosken Vuokratalot Oy:lle lainaa niin, että siitä on 31.12.2019 avoimena 241 695,29 euroa. Lisäksi yhtiölle on annettu pääomalaina 19 436,64 €. Kunta fuusioi 1.1.2017 alusta seitsemän eri asunto-osakeyhtiötä yhteen kiinteistöosakeyhtiöön. Tämä lainasaaminen koostuu näille asunto-osakeyhtiöille myönnettyistä lainoista, ennen kuntalain 2015 voimaantuloa. Lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä. Vuokratalot Oy on lyhentänyt lainoja vuoden 2019 aikana 24 612,04 euroa.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu 11.6.2019 johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden (6) kuukauden varsinaista palkkaa vastaava erokorvaus.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärilaitos / Tuloslaskelma

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2019	2018	<i>muutos</i>
Liikevaihto	152 629,79	147 994,60	4 635,19
Valmistus omaan käyttöön	160,50	4 907,44	-4 746,94
Muut tuet ja avustukset	263,48	328,70	-65,22
Materiaalit ja palvelut	-116 201,38	-61 363,86	-54 837,52
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-45 239,41	-36 039,70	-9 199,71
Palvelujen ostot	-70 961,97	-25 324,16	-45 637,81
Henkilöstökulut	-17 069,64	-66 181,66	49 112,02
Palkat ja palkkiot	-11 139,61	-54 725,52	43 585,91
Henkilösivukulut	-5 930,03	-11 456,14	5 526,11
Eläkekulut	-5 620,01	-10 090,68	
Muut henkilösivukulut	-310,02	-1 365,46	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-51 234,11	-36 938,98	-14 295,13
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	-5 538,51	-1 174,66	-4 363,85
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-36 989,87	-12 428,42	-24 561,45
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-36 989,87	-12 428,42	-24 561,45
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-34,9	-9,5	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-34,9	-9,5	
Voitto, %	-24,2	-8,4	

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärlaitos / Tase

Kirjanpidollinen taseyksikkö

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018	muutos
PYSYVÄT VASTAAVAT	549 577,18	519 375,83	30 201,35
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	9 427,52	9 427,52	0,00
Rakennukset	114 315,94	8 044,89	106 271,05
Kiinteät rakenteet ja laitteet	375 015,82	342 721,73	32 294,09
Koneet ja kalusto	9 556,25	12 427,06	-2 870,81
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	105 492,98	-105 492,98
Sijoitukset / Muut saamiset			
Liittymismaksut	41 261,65	41 261,65	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 256,62	10 816,49	3 440,13
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset	14 256,62	10 816,49	3 440,13
Myyntisaamiset	14 256,62	10 816,49	3 440,13
	563 833,80	530 192,32	33 641,48

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2018	muutos
OMA PÄÄOMA	87 377,75	124 367,62	-36 989,87
Peruspääoma/ jäännöspo	423 456,13	423 456,13	0,00
Edell.tilikausien yli/alijäämä	-299 088,51	-286 660,09	-12 428,42
Tilikauden yli/alijäämä	-36 989,87	-12 428,42	-24 561,45
VIERAS PÄÄOMA	476 456,05	405 824,70	68 033,30
Pitkäaikainen			
Liittymismaksut ja muut velat	2 598,05	0,00	
Lyhytaikainen			
Ostovelat	4 369,70	31 684,47	-27 314,77
Korottomat velat kunnalta	467 708,30	342 305,80	125 402,50
Muut velat	1 780,00	1 780,00	0,00
Siirtovelat	0,00	30 054,43	-30 054,43
	563 833,80	530 192,32	31 043,43

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	15,5	23,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	312,2	274,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-336	-299
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12.,1000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12.,1000 €	0	0

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärilaitos / Rahoituslaskelma

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä	-36 989,87	-12 428,42
Poistot ja arvonalentumiset	51 234,11	36 938,98
	14 244,24	24 510,56
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-81 435,46	-270 995,43
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	80 010,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	-81 435,46	-190 985,43
Toiminnan ja investointien rahavirta	-67 191,22	-166 474,87
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	0,00	-41 261,65
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos (koroton)	125 402,50	151 523,05
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta, lis-/väh+	-3 440,13	-4 190,00
Korott.velkojen muutos muilta lis+/väh-	-54 771,15	60 403,47
Rahoituksen rahavirta	67 191,22	166 474,87
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.2018		
Rahavarat 1.1.2018		
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-297 346	-373 303
Investointien tulorahoitus, %	17,5	12,8
Lainanhoitokate		

Allekirjoitukset ja merkinnät

Enonkoskella 24. päivänä maaliskuuta 2020

Enonkosken kunnanhallitus

Puheenjohtaja

Lauri Niiranen

Jäsenet:

Marja Laitinen

Kati Laukkanen

Jonna Malmstedt

Keijo Männynsalo

Juha Nousiainen

Kari Turunen

Kunnanjohtaja

Minna Laurio

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Enonkoskella 26/5 2020

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Taina Törrönen
HT, JHT

Luettelo kirjanpito- ja kirjanpidon säilytyksestä

Päiväkirja
Pääkirja
Käyttöomaisuuskirjanpito
Myyntilaskut – ja reskontra
Ostolaskut – ja reskontra
Maksuliikenne/tiliotteet
Palkkaluettelot

Asiakirjat säilytetään sähköisenä järjestelmässä

Tasekirja
Tase-erittelyt

Asiakirjat säilytetään paperimuotoisina

Luettelo käytetyistä tositelajeista

ALKUSA	Alkusaldot	1001-	
BUD	Talousarvio	2001-	
BUDL	Lisämääräraha	3001-	
MUIST1	Muistio, ulk. RD	10001-	(Excel-tositteet, liitteet mapissa)
MUIRO2	Muistio, ulk. Rondo	15001-	
MUIRS2	Muistio, sis. Rondo	25001-	
KOMTOS	Käyttöomaisuus (esijärj.)	34001-	
KOMMUI	Käyttöomaisuuden muistiot	39001-	
SISROP	Sisäiset laskut, Rondo	40001-	
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101001-	
PALKAT	Palkkatositteet	100001-	
MATKAT	Matkalaskut	113001-	
OSTOT	Ostolaskut	8000001-	
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	8990001-	
VANHAT	Vanhat saldot 2017	6001-	

Myyntireskontran tositteet / laskulaji

YMR10	Liikuntapalvelut	10000001-
YMR11	Yleislaskutus hallinto	11000001-
YMR18	Lainat	18000001-
YMR24	Vesihuolto	24000001-
YMR 27	Vuokrat	27000001-
YMR35	Kaukolämpölaskut	35000001-
YMR37	Yhdyskuntapalvelut	37000001-
YMR38	Yleislaskutus tekninen	38000001-
YMR44	Yleislaskutus sivistystoimi	44000001-
YMR48	Palkan takaisinperintä	48000001-
YMR53	Liikasuoritukset	53000001-
YMR55	Aamu- ja iltapäivätoiminta	55000001-
YMR60	Rakennusvalvonta	60000001-
YMR79	Esij. Päivähoito	79000001-
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001-
YMRVII	MR Viitesuoritukset	5210001-
YMRHYV	MR Hyvityslaskujen kuittaus	5310001-